

27/19

Misli

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission
by post as a periodical.

1968 MAREC - APRIL ŠTEVILKA 3-4 LETO XVII

BARAGA



MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

POD VODSTVOM PRIJAZNEGA TUJCA V TREBNJE!

To boste doživeli vsi, ki boste brali na strani 76 in naprej v pričujoči številki MISLI spis pod naslovom: BARAGOVA DEŠKA LETA.

Spis je vzet iz že razprodane knjige o Baragu, ki jo je spisal Amerikanec, sveten človek, nam vsem doslej docela napoznan, uradnik Bernard Lambert. Prvo, dosti obširno poglavje nas popelje v TREBNJE na Dolenjako v čas Baragovih otroških in deških let, ko so Francozi pod Napoleonom segali po slovenski zemlji.

Zelo zanimivo! Malokateri Slovenec bi se mogel tako zamisliti v skrbi Baragovih staršev, Janez in Katarine, kmalu potem, ko sta pustila MALO VAS v dobniški fari in kupila graščino v TREBNJEM. Tudi Friderikov značaj, kot ga pisatelj slika, že meri na dečkovo veliko bodočnost. GOTOVO PREČITAJTE vsi do zadnjega!

H E R T A — lepa povest o baletki, spisal Janko Mlakar, je spet v zalogi. Cena (s poštnino) \$ 1-25. Naročajte!

IN SE DRUGE IMAMO SPET

SKOZI LUČI IN SENCE, — Ruda Jurčec, I. del \$3.

ŽIVLJENJE KRISTUSOVO — Ricciotti — \$ 5.

DESETI BRAT, roman, spisal Josip Jurčič — \$1.

H E R T A, povest baletke, spisal Janko Mlakar — \$1.

SMISEL ŽIVLJENJA, zelo poučna knjiga, spisal dr. Janez Janžekovič — \$1.50.

DON CAMILLO IN PEPPONE, — Guareschi — zelo zabavno branje o župniku in komunistu županu. CENA \$ 1.50.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

LJUBLJANSKI TRIPTIH, moderna povest, spisal Ruda Jurčec. — \$2.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knajpova zdravilna metoda z vodo. \$ 1.50.

BOŽJA PLANINA, spisal Metod Turnšek. Krasná zgodovinska povest o začetkih Sv. Višarij. Cena (nevezani) \$1.50 s poštnino.

SOCIALNA EKONOMIJA, spisal dr. Ivan Ahčin. Cena \$3.00 s poštnino.

DOM POD BORSTOM. Povest. Spisal Janez Kmet. — \$ 1.00

STOJI NA REBRI GRAD. — Zgodovinska povest. Spisal Metod Turnšek. — \$ 1.50.

ČLOVEK V STISKI. — Znani dr. Trstenjak rešuje v knjigi razne človekove težave. — \$ 1.00.

SIN MRTVEGA, Karel Mauser — \$ 1.00.

DANTEJEV "PEKEL" v prevedbi Tineta Debeljaka — \$2.

REZINKA, povest iz Menišije, spisal domačin Matičič. — \$ 1.

ZENITEV LUDVIKA KAVSKA, roman, spisal M. Marolt v Argentini. Vezana, \$ 4.

PREKLETA KRI, povest Karla Mauserja — \$ 1.00.

PASTIR CIRIL, povest — \$ 1.00.

MEDITACIJE — nabožne pesmi Franca Sodja, pisatelja "Pred vrati pekla". — \$2.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Povest. Spisal Zorko Simčič. — \$ 2.00.



BI HOTEL BITI VELIKONOČNI ČLOVEK?

MED VELIKIM PETKOM in veliko nočjo plahuta na skrivnostnih krilih velikonočna misel, med tema skrajnima magnetnima poloma se giblje človekovo velikonočno razpoloženje.

Pravijo, da je nekoč v ruskem koncentracijskem taborišču na velikonočno jutro jetnik-duhovnik nenadoma izvlekel križ izpod obleke, ga dvignil in zaklical: Krist je vstal, resnično vstal! Ni mogel najti križa v taborišču, zbil si ga je iz dveh kosov zavrženega lesa.

Med jetniki so bili taki, ki so ob pogledu na improvizirani križ sklonili glave in se dali obvladati drugemu magnetnemu polu — čudoviti privlačnosti oznanila o Kristusovem Vstajenju. Bili so tudi taki, domala vsi med stražarji, ki so kriknili: Bog je mrtev! Planili so po duhovniku, izvili so mu križ, njega samega pa odvlekli iz množice in ga zaprli v samico. S satansko naslado so uživali poročilo velikega petka: Kristus je umrl! Dalje ni segla njihova misel, še manj njihova vera, razpoloženje jim je obstalo ob začetnem magnetnem polu velikonočne skrivnosti.

Manj presenetljivo na zunaj in manj nasilno v okoliščinah se prizor ponavlja v vsakdanjem življenju družbe, nič manj v življenju poedincev. Obstajajo ob dejstvu Smrti na veliki petek in od nje ničesar ne pričakujejo. Življenje na svetu teče naprej, ni časa pomisliti, da je Bog v srcih mrtvih. Ni žalosti, ni veselja, še beseda "veliki petek" udarja na ušesa kot oddaljen, komaj še razumljiv odmev.

Poznamo jih, ki na veliko noč s praznino opremljeni ponavljajo znani vzklik: Kristus je vstal! Začutijo v sebi zmagoslavno razpoloženje, napolnil je veličasten praznik, da je pa bil poprej veliki petek s Križem Kristusovim, je šlo že zelo iz spomina. "Vstal je" — česa nam je še treba? — Poznamo take, kaj bi jih ne, saj sva morda med njimi tudi ti in jaz . . .

Med enimi in drugimi zaman iščemo njega, ki naj bi zaslužil naziv: velikonočni človek! Kakšen pa naj bo velikonočni človek? Tak, da bo razumel Kristusov poziv: Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame na rame svoj križ in ga nosi za menoj! Življenje vsakega človeka ima svoj križ. Znati ga nositi, vihrajoč plašč. Vse njegovo življenje in hodi z njim za Kristusom — v tem je vsa skrivnost resničnega velikonočnega človeka.

Kristus ni hodil po Palestini s praznično obleko, zavedal se je: Življenje ni praznik! Prestajati je moral svoj delovni dan. Nikar si ga ne predstavljamo kot ga kažejo slike: blesteče barve, valoviti lasje, vihrajoč plašč. Vse njegovo življenje in želo je valovilo med velikim petkom in veliko nočjo.

S samim navdušenim velikonočnim praznovanjem še davno nismo kristjani. Brez križa ni velike noči. Kako je rekel On: Ko bom na križ povišan, bom pritegnil vse k sebi. — Ali se hočemo dati pritegniti? Prav! Tedaj si ne smemo domišljati, da smo že kristjani, z vsem naporom se moramo truditi, da postanemo. Nikoli ni kdo — dovolj kristjan! Le kdor s to živo zavestjo stopa skozi življenje, zasluži pošten naziv: velikonočni človek!

RAZVESELILI SO SE UČENCI . . .

(Janez 20,20)

TAKO PREPROSTO, SKORAJ NEPRIZADETO, poroča sv. Janez evangelist o dogodku po Vstajenju: "Razveselili so se učenci, ko so videli Gospoda." Nič o iznenadenju, nič o razburjenju, nič o dvomih — razen o Tomaževi neveri, ki pa je bil takrat odsoten. So pač drugi evangelisti pred Janezom povedali več, pa se Janez ni spuščal v podrobnosti.

O, pa je bilo Vstajenje veliko presenečenje za apostole in učence in je povzročilo mnogo razburjenja. Tudi ugibanja, dvomov in nevere. Veliko nam pove evangelist Luka, ko piše, kakšen je bil prvi odmev govoric, da je Kristus vstal: Zdele so se te vesti učencem kot (ženske) blodnje in jim niso verjeli . . .

Vendar je končno obveljalo poročilo Janezovo: Veseli so bili! Vse iznenadenje, vse razburjenje se je poleglo — ostalo je veselje.

Isti Luka nam psihološko poglobljeno opisuje dogodek, ki je pač med najlepšimi velikonočnimi poročili. Na velikonočno nedeljo sta se dva Jezusova učenca — enemu je bilo ime Kleofa — globoko razočarana vračala iz Jeruzalema domov v Emavs. Med potjo sta govorila o "vsem tem, kar se je bilo zgodilo".

Pogovarjala sta se in ugibala, kaj naj vse to pomeni. Nenadoma se jima približa sam Jezus in nadaljuje z njima pot. Nista ga spoznala. Rekel jima je:

"Kakšni so pogovori, ki jih imata med seboj na poti, da sta žalostna?"

Kdo je, da se je tako nenadoma dotaknil njunih ran? Od presenečenja jima je za hip obstal korak. Kleofa mu reče:

"Ali si ti edini tujec v Jeruzalemu in nisi zvedel, kaj se je ondi zgodilo te dni?"

"Kaj?"

"To, kar se je zgodilo z Jezusom Nazarečanom, ki je bil prerok, mogočen v dejanju in besedi pred Bogom in vsem ljudstvom: kako so ga izdali naši veliki duhovniki in poglavarji v smrtno obsodbo in ga križali. Mi pa smo upali, da je on tisti, ki bo rešil Izraela".

Na kakšno "rešenje" misli tu Kleofa? Najbrž v prvi vrsti na rešitev izpod nadoblasti Rimljanov in s tem obenem na mesijansko vrnitev Judov v strnjeno pravovernost. Ko je pa Jezus umrl, je

vsako tako upanje šlo v nič. Kleofa poparjen nadaljuje:

"Vrhu tega je danes že tretji dan, odkar se je zgodilo. Pa tudi nekatere žene od naših so nas ostrašile; šle so namreč zarana k grobu in, ko niso našle njegovega trupla, so prišle in pripovedovale, da so videle prikazen angelov, kateri pravijo, da živi. In šli so nekateri naših k grobu in so našli vse tako, kakor so žene pravile, njega pa niso videli."

Zadnje besede pričajo, da sta učenca odšla iz Jeruzalema, preden je Marija Magdalena povedala, da je videla Jezusa, sicer bi prav gotovo omenila tudi to pričevanje in mu rekla "ženske blodnje" . . .

Zdaj neznanec nenadoma spremeni taktiko. Malo prej je bilo videti, da o vsem nič ne ve, zdaj je naenkrat o vsem dobro poučen. Reče jima:

"O, nespametna in v srcu počasna za verovanje vsega tega, kar so povedali preroki! Ali ni bilo potrebno, da je Kristus (Mesija) pretrpel vse to in tako šel v svojo slavo?"

In začel jima je razlagati, kar je bilo o njem v vseh pismih, od Mojzesa do vseh prerokov. Ko so pozneje evangelisti pisali in dokazovali, kako so se v Jezusu dopolnile prerokbe starega testamenta, so samo nadaljevali tukajšnjo Kristusovo razlago.

Pouk je bil sicer dolg, kakor dolgo je trajala pot, toda učencema se je oboje zdelo kratko. Evangelist namreč pravi: Približali so se trgu, kamor so šli, in onadva sta ga silila, naj ostane z njima in še kaj pove. Dal se je pregovoriti. Ko pa je sedel z njima pri mizi, je vzel kruh, ga blagoslovil, razlomil in ga jima dal . . .

Odrle so se jima oči — spoznala sta ga: Jezus je! Resnično je vstal! On pa jima je izginil spred oči. Bila sta tako začudena in prevzeta, da sta takoj pohitela nazaj v Jeruzalem in poiskala apostole. Hotela sta jim na prvo sapo povedati, kaj sta doživela, toda prehiteli so ju in jima rekli: Gospod je res vstal in se prikazal Simonu . . .

Hitro potem se je prikazal prav tam vsem. Rekel jim je: Mir vam bodi! Vznemirili so se. Čeprav so že vedeli in verjeli, da je res vstal, zagledati ga tako iznenada, to je druga stvar. Vendar, končalo se je vse tako, kakor piše sveti Janez: Razveselili so se, ko so videli Gospoda.

Z njimi se o veliki noči in vedno veselimo mi, ki gledamo Vstalega z očmi neomajne vere.

SVETI MARKO JE ZAPISAL: Tisti čas so Marija Magdalena in Marija Jakobova in Saloma kupile dišav, da bi šle mazilit Jezusa.

In prvi dan v tednu so prišle k grobu navsezgodaj, ko je sonce vželo. Govorile so med seboj: Kdo nam bo odvalil kamen od vhoda v grob?

Ko so se pa tja ozrle, so videle, da je kamen odvaljen: bil je namreč silno velik. In stopile so v

grob in zagledale mladeniča, sedečega na desni, ogrnjenega z belim oblačilom in so se prestrašile.

On jim pa reče: Ne bojte se! Jezusa iščete, Nazarečana, križanega. Vstal je, ni ga tukaj. Glejte kraj, kamor so ga bili položili. Toda pojdite, povejte njegovim učencem in Petru, da pojde pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je rekel.



SKALOVJE GROBA SE RAZGANE
IN PEČAT SE ODRGA PREČ.
ZVELIČAR NAŠ OD SMRTI VSTANE,
V KAMNITEM GROBU NI GA VEČ.
IZ GROBA ZMAGE GRE ČASTIT,
OBDAJA GA NEBEŠKI SVIT.
ALELUJA, ALELUJA, ALELUJA!

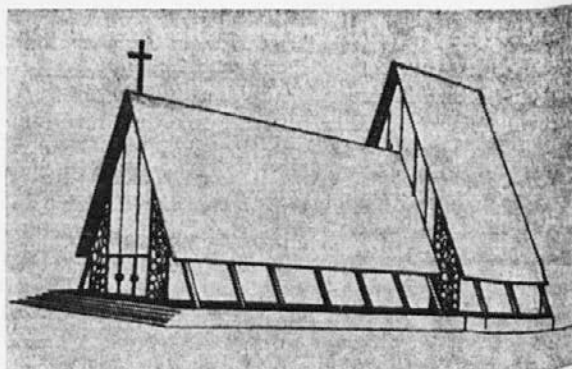
GLEJ, ANGEL BOŽJI BEL'GA KRILA
VELIKE ZMAGE DAN SLAVI.
VESELA DAJE POROČILA:
GOSPOD JE VSTAL, GOSPOD ŽIVI.
PREMAGAL JE PEKEL IN SMRT,
NEBEŠKI RAJ JE ZDAJ ODPRT.
ALELUJA, ALELUJA, ALELUJA!

NI TREBA GROBA VEČ SE BATI,
NE BO NA VEKE GRUDIL NAS.
GOSPOD BO ZOPET V LUČI ZLATI
ČASTITLJIVO OBUDIL NAS.
ZATO RADUJE SE SRCE,
ZATO SE HVALNICE GLASE:
ALELUJA, ALELUJA, ALELUJA!

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118



★ KAKOR JE MELBOURNSKI IZSELJENSKI družini lansko leto smrt priznašala, tako nas letos pogosteje obiskuje. Še nikoli nisem objavil v Tipkariji šest smrtnih primerov naenkrat, tokrat jih moram. Žalosten rekord, ko bi število pogrebov skoraj prekosilo število krstov . . .

★ V torek 6. februarja dopoldne se je na vrtu pred hišo v Glenroy nenadoma zgrudil **Alojz Seles** zadet od srčne kapi. Doma je bil iz župnije Pregarje (rojen 7. aprila 1932 v Prelozah). Preko italijanskega begunskega taborišča je došel v Avstralijo. V North Richmondu sem ga 4. julija 1959 poročil s Teodoro Celigoj. Pred šestimi leti sem jima krstil sina Igorja.

V petek 9. februarja smo imeli v naši kapeli v Kew mašo zadušnico, ob devetih pa pogrebne molitve ob krsti pri Tobin Bros v Flemingtonu. Sledil je pogreb na pokopališče v Fawknere . . . R.I.P.

★ Za smrt in pogreb tukajšnji skupnosti neznanega rojaka **Petra Potočnika** sem zvedel iz mrtvaškega oglasa v dnevniku. Umrl je dne 10. februarja v Royal Hospital-u, kamor je bil prepeljan iz doma v Glenroyu, ko ga je 29. januarja v tretjič zadela kap. Žal je imel nekatoliški pogreb: v sredo 14. februarja so njegovo truplo upepelili v krematoriju v Fawknereju.

Pokojni Peter je bil rojen 21. februarja 1904 pri Sv. Antonu na Pohorju. Po poklicu je bil kamnosek. V Belgradu se je poročil z ženo madžarskega rodu. Po vojni je bil devet let v Avstriji, leta 1950 pa je z družino emigriral v Avstralijo. Bil je še v Bonegilli, ko mu je umrl sedemnajstletni sin Ferdo. Od ostalih dveh sinov je eden v Vietnamu in ni mogel na očetov pogreb. — Dušo pokojnika priporočamo v molitev.

★ **Stanislav Lah** je bil rojen v Celju 27. oktobra 1925. Leta 1951 se je v Ribnici na Pohorju poročil z Ivanko Miklavc. En sinko jima je umrl, ostali štirje otroci z ženo so sledili očetu v Avstrijo.

Družina je emigrirala v Avstralijo septembra lanskega leta in je bila iz Bonegille kmalu poslana v Altona Hostel, Melbourne. Tu se je Stanislav zaposlil v tovarni stekla, kjer ga je na nočnem delu 19. februarja nenadoma zadela srčna kap. Ko so ga pripeljali v bolnišnico v Footscray, je bil že mrtev.

Mašo zadušnico smo imeli 22. februarja v Marijini cerkvi v Williamstownu, kateri je sledil pogreb na pokopališče tam. Težko je bilo gledati žalujočo vdovo in štiri otroke okrog nje, ki bodo očka zelo pogrešali. Najmlajši ima tri leta. Ker so v Avstraliji šele nekaj mesecev, bi bila pomoč dobrih src še potrebnejša. Nekaj dolarjev sem že zbral od rojakov.

★ Dne 1. marca je umrl v bolnišnici v Dandenongu **Anton Postregna**. Gospod ga je rešil trpljenja, saj je delj časa bolehal. Pokojnik je bil doma iz Slovenske Benečije, rojen v juniju 1902 v vasi Srednje. Za sinovoma Avguštinom in Julijanom je v septembru 1961 došel v Avstralijo z ženo in sinom Damijanom. Živel je na kokoški farmi svojih sinov v Keysborough.

Po maši zadušnici v cerkvi sv. Antona v Noble Parku-u (4. marca) je truplo pokojnega našlo zadnje počivališče na pokopališču v Springvale. Naj v miru počiva!

★ V torek 5. marca popoldne je na svojem domu v Footscrayu umrl mož in oče dveh nepreskrbljenih otrok **Emilijan Ziberna**. Zadnje dni se ni dobro počutil, končno je bilo prepozno za zdravniško pomoč. Pokojnik je bil rojen v aprilu 1928 v Senadolici pri Štorjah na Primorskem, kjer ima še žive starše in sestre. Dne 2. decembra 1954 se je v Trstu poročil z Marijo Gorup iz Tomaja, nekaj dni kasneje sta odletela proti Avstraliji.

Mašo zadušnico smo imeli v cerkvi sv. Monike v Footscrayu 7. marca, njej je sledil pogreb na odtodno pokopališče. R.I.P.

★ **Florjan Bavdaž** je bil znan mnogim melbournskim Slovincem, saj je bil član pevskega zboru Triglav. Ni dolgo, ko si je, četudi še samec, postavil hišico v St. Albansu. Kot tesar je prišel 6. marca s smehom na ustih na delo, malo kasneje je začutil bolečine v prsih. Sodelavec ga je odpeljal v bolnišnico v Footscray, ko pa je opoldne prišel ponj, so mu povedali, da je Florjan mrtev. Srce je odpovedalo . . .

Florjan je bil rojen 4. maja 1933 v vasi Leupa, župnija Kal nad Kanalom. Iz Nemčije je 11. maja 1959 na ladji "Orion" došel v Avstralijo. Bil je veselega značaja in je imel mnogo prijateljev.

Pogrebno mašo smo imeli 12. marca v St. Alban-su, truplo pa smo pokopali med slovenske grobove keilorskega pokopališča. Zbor Triglav mu je zapel v zadnje slovo v cerkvi in na grobu. Žal smo pogrešali pri pogrebu pokojnikova dva brata in sestro, ki žive v N.S.W. Niti Florjan sam zadnji čas ni vedel zanje. — Počivaj v miru božjem!

★ Vsem sorodnikom naših pokojnih, naj že tukaj ali v domovini, izrekamo iskreno sožalje. Naj obenem izrečem željo, da mi ne bi bilo treba nikoli več poročati kar o šestih smrtnih primerih naenkrat.

VELIKONOČNI SPORED 1968:

MELBOURNE: Na **cvetno nedeljo** (7. aprila) slovenska služba božja z blagoslovom zelenja (oljčne vejice boste dobili pri nas) pri lurški votlini v Kew ob **desetih** dopoldne. Ali bo letos kaj butaric?

(V slučaju res slabega vremena bo slovenska maša ob petih popoldne v hrvaški cerkvi.)

Na **veliki četrtek** (11. aprila) sv. maša ob **sedmih** zvečer pri lurški votlini. Pred mašo prilika za spoved.

Na **veliki petek** (12. aprila) ob **enajstih** dopoldne pobožnost križevega pota v kapeli v Kew. Obredi velikega petka ob **sedmih** zvečer pri lurški votlini. — Obakrat prilika za spoved.

Na **veliko soboto** (13. aprila) imamo vse obrede s polnočno mašo velikonočne vigilijske pri lurški votlini v Kew. Začetek obredov ob **pol-enajstih**. Po polnočni maši **VSTAJENJE** s procesijo, nato blagoslov velikonočnih jedil. Prinesite s seboj stekleničke za blagoslovljeno vodo! — Prilika za spoved v Kew vso **veliko soboto** in zvečer **od devete ure do začetka obredov**.

★ Pri cerkvi smo se ta mesec premaknili z mrtve točke. Res nas še čaka veliko stopnišče, stene "zvonika", stranske stopnice in še marsikaj, a zidarsko delo pri stavbi sami je zaključeno. Zahvaliti se moram gradbenemu podjetju "Triglav", ki mi je priskočilo na pomoč in v nekaj dneh končalo zidavo. Res tu ne gre več za prostovoljno delo, a je bil edin način končati zlasti zadnjo steno, ki gre trideset čevljev v višino. Zdaj p. Bernard ne more več reči, da "je naša cerkva že spredaj in zadaj odprta" . . . Zadaj se nič več ne sveti vanjo, spredaj pa samo nad korom, kamor pride okvir za stekleno steno.

Do danes smo nabrali za našo zgradbo \$22,634-68. Dolga nimamo nič, ker gradbeni material sproti plačujemo. Na banki imamo še \$ 4,734-81, kar bo v kratkem skopnelo za stopnišča, pod v cerkvi, električno napeljavo, stekla . . . Računam na dobra srca in na take, ki se še niso oglasili s svojim darom. — Morda bi kdo želel prispevati v spomin kakemu svojemu pokojnemu za gotovo stvar, n. pr. za eno klop ali okno. Spominska tablica bo označevala darovalca in ime tistega, v čigar spomin bo dan dar. Interesenti za te darove naj mi sporoče, da se pogovorimo.

Na **veliko nedeljo** imamo slovensko mašo pri lurški votlini ob **petih popoldne**. V slučaju slabega vremena ob isti uri v hrvaški cerkvi Clifton Hill.

ST. ALBANS: Velikonočna spoved v **torek** velikega tedna od 7:30 zvečer dalje. — Pridite k slovenskim obredom velikega tedna v Kew! — Na velikonočno nedeljo slovenska maša v St. Alban-su **odpade**.

NORTH ALTONA: Prilika za spoved v **soboto pred cvetno nedeljo** (6. aprila) ob **sedmih** zvečer v cerkvi sv. Leona Velikega.

GEELONG: Spovedovanje na **veliko sredo** od **sedmih** zvečer dalje. — Slovenska služba božja na velikonočno nedeljo ob običajni uri (11:30) v cerkvi sv. Družine, Bell Park. Po maši blagoslov velikonočnih jedil. (Slovenska šola po maši to nedeljo odpade).

BALLARAT: Spoved v stolnici sv. Patrika v **ponedeljek** velikega tedna (8. aprila) ob **sedmih** zvečer.

MORWELL, Gippsland: Prilika za spoved v **petek** pred cvetno nedeljo (5. aprila) ob **sedmih** zvečer.

ADELAIDE, S.A.: Slovensko mašo bomo imeli na **velikonočni ponedeljek** (15. aprila) **popoldne** ob **štirih** v Hindmarshu (Sacred Heart Church Port Rd.). Prilika za spoved od dveh dalje in po maši.

(Dalje str. 71)

PROBLEM BREZVERSTVA

DR. JAKOB UKMAR

ZDAJ ŽIVIMO V "LETU VERE", ki ga je sveti oče oklical ob devetnajsti stoletnici mučeniške smrti apostolov Petra in Pavla. Cerkev želi, da bi se v tem, veri posvečenem letu katoliki spopolnili v poznanju svete vere, da bi se poglobili v bistvo krščanstva, v njegov božji izvor in njegov večnostni cilj, da bi iz tako imenovanih in tradicionalnih kristjanov postali pravi in povsem sodobni kristjani, živeči in delujoči na tisti ravni, ki nam jo je odkazal zadnji vatikanski koncil.

Mar smo tega potrebni? In še kako! Če bi postavili resnično statistiko vseh, ki še redno opravljajo svojo nedeljsko dolžnost in vseh, ki redno prejemajo velikonočno obhajilo, bi nas nizek procent zvestih najbrž iznenadil. Pa to še zdaleč ni vse. Kakšen procent bi pa dosegli, če bi mogli pogledati v dušo naših ljudi in videti, koliko jih je, ki še res krščansko žive, čisti v zakonu in izven zakona, pravično do vseh, vestni v spolnjevanju svojega poklicnega dela, ljudje ki znajo potrpeti ter z vsemi živeti v miru in ljubezni?

Kaj pa, če bi mogla statistika seči bolj globoko? Koliko jih je, ki znajo in upoštevajo, da je krščanstvo božjega izvora, da je nadnaravno in meri na notranje posvečenje po milosti, da ni usmerjeno na blaginje sedanjega minljivega življenja, ampak na blaženost in v posmrtnem in večnem življenju. Ni več upanja na deželo, kjer se cedi med in mleko. Nova parola v pravem krščanstvu se glasi: "Po mnogih stiskah moramo priti v božje kraljestvo" (Apd 14, 22), ker nimamo tu stalne domovine, marveč šele iščemo prihodnjo (Hebr 13, 14), saj če bi samo v tem življenju imeli upanje v Kristusa, bi bili najbolj nesrečni od vseh ljudi (1 Kor 15, 19).

Nikar se ne varajmo. Odstotek vernih, ki bi krščanstvo umevali in prakticirali kot nadnaravno, na večnost usmerjeno religijo, je gotovo nizek. Pretežna večina vernikov se versko izživlja v čisto naravnem razmerju do Boga. Služi mu, ker pričakuje od njega blagoslov v hiši, v hlevu, na polju, potem "to ljubo zdravje" in navsezadnje nekaj božjega strahu je pa le treba dati naši mladini, sicer se ne bo dala več krotiti. V tem okviru približno se suče vera premnogih; te naravne meje prestopi le redkokdaj. To mi boste menda vsi priznali kljub velikim božjepotnim manifestacijam zadnjega časa.

Zato pa je sedanji krščanski svet ne samo v tem letu vere, marveč bo tudi še v naslednjih letih potreben poglobitve v pravo krščanstvo. Ne samo po naših cerkvah, ampak tudi na kulturnih sestankih izobražencev bo treba bolje spoznati božji izvor krščanstva, temelj, na katerih sloni, spoznati bo treba njegovo dogmatično in moralno vsebino, posebno pa njegovo večnostno ali po grško eshatološko usmerjenost.

K tej duhovni reformi nas opominja, še več, nas nekako sili versko-moralno ozračje, v katerem živimo. Bivamo pomešani med versko mlačnimi ljudmi, ponekod pa tudi med pravimi brezverci in brezbožci. Tu velja dobesedno opomin apostola Petra, ki ga je iz Rima naslovil vernikom, raztresenim po Mali Aziji med neverniki: "Lepo živite med neverniki, da bodo, četudi vas zdaj obrekujejo kot hudodelce, zaradi dobrih del, ki jih bodo videli, začeli Boga slaviti" (1 Petr. 2, 12). Dragocen recept je to, dober tudi za naše čase. Koliko bojne moči smo že potratili v boju proti brezbožcem v našem ljudstvu. Na glavno smo pa pri tem pozabili: uvesti naše ljudstvo v pravega krščanskega duha, poglobiti njegovo versko znanje, dvigniti ga na boljšo moralno raven, vzgojiti ga k socialni ljubezni in pravičnosti, da ne bo imel nasprotnik o nas nič hudega povedati (Tit 2, 8), marveč se bo ob naših zgledih dvignil in rešil.

Da, brezboštvo, pravo brezboštvo v polnem pomenu besede, to je zadnja desetletja tudi v našem ljudstvu resnično dejstvo, preko katerega ne moremo brezbrizno. Nekateri si sicer ne delajo velikih skrbi, češ da pravih brezbožcev med nami ni. So pač, tako pravijo, ljudje, ki hočejo nemoteno uživati ta svet in živijo, kakor bi ne bilo Boga. Ta trditev drži v mnogih primerih, pa ne v vseh. Poleg takih praktičnih brezbožcev, so tudi taki, ki izrecno zanikajo bivanje osebnega Boga in ga pozitivno izključujejo iz svojih političnih in socialnih sistemov. Tile pravi brezbožci tvorijo sedaj problem, s katerim se resno pečajo mnogi teologi, filozofi, sociologi in zgodovinarji. Od kd to pravo brezboštvo, ali je v stremljenju brezbožcev kaj pozitivnega, kaj konstruktivnega in končno, kako bi se dali vzroki brezboštva odpraviti ali vsaj omiliti? To so vprašanja, ki zahtevajo resen študij dobrih strokovnjakov.

Da bi bil napredek v naravoslovnih vedah in v tehniki že sam po sebi vero spodrnil, tega ne verjame danes noben pameten človek. Prav nasprotno nam je ta napredek prinesel take jasne dokaze za bivanje in delovanje Stvarnika, kakršnih vsa prejšnja krščanska stoletja niso imela. Pač pa je tehnika spravila življenje sedanjega človeka v tako vrtoglavo tempo, da ne pride revež do četrte ure trez-

nega preudarka, odkod je in čemu živi, ne pride do svojega Boga.

Tudi tisti nimajo povsem prav, ki vidijo glavni vzrok sedanjega brezboštva v nemoralnem življenju brezbožcev. Kdor bi mogel, tako pravijo, tem ljudem povrniti čisto življenje, ta bi jim povrnili tudi vero. V mnogih primerih bi znala ta trditev veljati, na splošno, pa ne. Saj so tudi med brezbožci ljudje, ki žive čisto in pošteno; so med njim tudi ljudje dobrega srca, ljudje, ki se nesebično bojujejo proti sleherni krivici na političnem in socialnem polju. Koliko takih naravnih moralnih dobrin je najti v nekrščanskem in poganskem svetu! Priznajmo jih! Noben človek ni kar tako že v naprej izključen od zveličavnega načrta božjega in apostol pravi, da ima vsak svoj dar od Boga (1 Kor 7, 7).

Menda so pa najbližje resnici tisti, ki vidijo v sedanjem brezboštvu skoroda nujen izraz vsega tistega versko-znanstvenega razvoja, ki pretresa krščanski svet že več desetletij in je imel pred šestdesetimi leti svoj vrhunec v tedanjih modernističnih težnjah.

Zgodovinsko-kritična metoda je razmajala duhove ter spravila teologijo in svetopisemske vede v neko krizo, ki jo te znanosti preživljajo že petdeset let in ki morda še ni končana. Kako kritično gledamo zdaj na svetopisemske knjige stare zaveze in skušamo ločiti to, kar je poseben božji poseg, od vsega ostalega, kar je le človeško, časovno, kulturno in jezikoslovno poharvan izraz božjega udejstvovanja; ločiti skušamo simbole od realnih dogodkov.

Ta kriza, ki je zajela teologijo in svetopisemske znanosti in ki jo bodo te vede kmalu in uspešno preživele, ta kriza je prešla v zadnjem času na ljudske, posebno na delavske mase. In to je huda nesreča. Zakaj? Zato ker te mase nimajo zadostne strokovne znanstvene podlage, da bi krizo premagale in tako ji podležejo. Marsikateri delavec in srednji izobraženec pravi: Mar mislite, da sem ljudskošolski otrok, da bom verjel, kako je Bog v šestih dneh svet ustvaril, kako je ženo formiral iz moževega rebra, kako sta jedla prepovedan sad, kako je bila ob potopu zemlja pod vodo. Proč z vero, ki uči tako nespametne prevljice!

Tako govori revež, vreden vsega pomilovanja. Nima podlage, da bi krizo premagal. To, kar teološka znanost že davno tolmači kot simbolične izraze starega zgodovinopisja, to smatra revež za verske resnice in vrže vse skupaj v smetišnico, ponosen da se je osvobodil otročjih bajk.

Še veliko sličnega bi se dalo navesti, a čas ne dopušča. Leta 1962. je bil v Parizu kongres strokovnjakov, ki so razpravljali o modernem brezboštvu. V zaključnem govoru so se slišale pomembne besede: Brezboštvo je skrajna preizkušnja, ki jo je Bog dal svoji Cerkvi. Preizkušnja huda, a obenem močno zdravilno cepivo za sedanje kristjane, ki bodo tako prisiljeni revidirati vse svoje razmerje do Boga in do krščanstva. Tako imenovani kristjani se bodo sčasom streznili in postali pravi kristjani, ki gredo, združeni z Bogom po veri in ljubezni, skozi minljive oblike sedanjosti proti večnemu cilju. — V tem upanju so se zborovavci razšli. Pavel bi bil gotovo pristavil: Res, nedoumljive so božje sodbe in neizsledna njegova pota (Rim 11, 33). (MLADIKA 9-67.)

TIPKA...

(s str. 69)

★ Krste smo imeli tri v cerkvi sv. Družine v Bell Parku na nedeljo 11. februarja: Anita je hčerka družine Stanislava Seljaka in Roswithe r. Grzbek, North Geelong; Irena je novi član družine Janeza Turka in Mihele r. Oštir, Bell Park; Rajko je dobil ime sinko Vinka Jagra in Alojzije r. Rome, Bell Park. — V naši kapeli v Kew so bili krščeni sledeči: 17. februarja Nikola Frank, sinko Martina Adamiča in Mare r. Zanin, Malvern; isti dan tudi Mark Daniel, novi član družine Filipa Čuliča

in Marije r. Baligač, Clifton Hill. Naslednji dan so iz East Keilora prinesli Ireno, hčerko Emila Kalčiča in Marije r. Valenčič. — 3. marca je krstna voda občila Roberta Alojza, sinka Albina Cetina in Jolande r. Polh, Glenroy. — Dne 9. marca pa je zajokala pri krstu Irena Jožica, prirastek družine Jožefa Kodra in Sonje r. Frol, Kew. — Dne 10. marca smo zopet krščevali v Bell Parku, kamor so iz Footscraya prinesli Jordano Bernardko, hčerko Štefana Ložiča in Marije r. Novinščak. Isti dan je bil krst v St. Albansu, kjer je družina Franca Križmana in Marije r. Francelj dobila Marto. — Vsem družinam iskrene čestitke!

Konec str. 73

Misli, March-April, 1968

SPOMINSKA PLOŠČA

Povest. Spisal Fran Detela

Nadaljevanje

"Kaj pa postajaš okrog hiše? Ali si že nako-sil?" ga je ogovorila žena Lenka.

Zaničljiv smeh je zaigral Škorcu okoli ust. "Lenka, ne mešaj se v moje stvari!" je dejal. "Kar jaz vem, tega ti ne veš".

"Moj živ dan, Miha", je strmela žena, "kaj ti pa je, da si tako čuden?"

"Čuden ali ne čuden. Ti zahvali Boga, da imaš Škorca za moža."

"Kaj? Za to naj hvalim Boga, ko sem imela tri snubce in sem ti s svojo doto rešila hišo. Iz hiše si že letel, iz hiše, in na pragu sem te ujela. Oh, kdo te bo poslušal! Povej vsaj, zakaj nisi šel kosit!"

"Zato, ker naj nakosi danes Joža, kolikor je treba. Fant pa mora jutri v šolo, in če se ne bo pridneje učil ta paglavec, bo šiba pela. Jaz grem dol na Mlako k Lomastu, ker me kličejo opravki".

"Pijača te kliče, pijača!"

"Žabe bodo reglale in babe kepetale, dokler bo svet stal", je dejal Škorec, stopil v hišo, vtaknil dve kroni denarja v žep, ogrnil sukno in se obrnil proti dolini. Če bi se dalo pametno govoriti z Lenko, bi ji človek zaupal veselo skrivnost; toda zahtevati, da bi šel zdaj on kosit, je nezaslišana brez-obzirnost. Kot mož se je moral upreti, sicer izgubi ves ugled; še otroci ga ne bodo poslušali, kaj šele posli in živina!

Lenko je imel rad in žaliti je ni hoteli; a da bi se še braniti ne smel, da bi imela jezik samo žena, mož pa samo ušesa, tako daleč zakonska ljubezen ne sme segati. Takim krivicam bi se morali upreti vsi moški, en sam se ne more žrtvovati za vse.

Seveda bi ne smelo biti med zakonskimi nobenih skrivnosti, in žaljivo bi bilo za Lenko, če bi zvedela od druge strani, kar bi ji moral povedati mož. Toda noč je ne more nihče nič povedati razen njega in on ji bo tudi vse povedal; toliko pa vendar lahko počaka, da se on vrne. Takrat bo žena razumela in odpustila; prešla bo jeza in žalost se bo v veselje spremenila. Da bi mu ona še potem branila po raznih opravkih k Lomastu hoditi, se ne bi bilo več bati.

Škorec je bil sam s seboj na jasnem in zdelo se mu je, da se ga drži precej stričevega duha; tako premišljeno je ravnal.

V Lomastovo vežo je stopil na videz mirno in hladno in se ni nič jezil, da ni zbudil nobene pozornosti; saj ni mogel nihče slutiti, kdo je prišel. Stopil je v pivnico, kjer se je že kadila zamazana svetilka in z nekako rjavo lučjo obsevala stene in kote. Za veliko mizo so sedeli trije moški, ki se jih Škorec ta večer sicer ni nadejal, a tudi ne ustrašil. Voščil je dober večer in sedel s premišljeno skromnostjo za malo mizico, prepričan, da se pomakne kmalu više.

"He, Škorec, ravno prav, da si prišel", je res zavpil župan in krčmar Lomast in odmaknil klop. "Sem sedi! O Urbanu Škorcu se menimo".

"O mojem stricu? Prav", je dejal Škorec, pri-sedel počasi in moško, položil komolce na mizo in pokimal po domače Ivanu in Janku.

"Presneta reč, Škorci ste pa res tiči", je nadaljeval Lomast. "Imeniten mož je bil Urban. Seveda, domači človek ni doma nikoli imeniten".

"O, Urban Škorec ni bil norec", je dejal Jan-ko.

"Dobro ste to povedali, gospod učitelj", je dejal Lomast. "Ampak mi bi bili norci, če bi brez pijače tukaj sedeli."

Lomast se je vzdignil, vzela iz omarice štiri kupice, poduhal, če so čiste, vtaknil svoje debele prste vanje in postavil na mizo. "Na Dunaju nosijo kupice na tacah", se je opravičeval.

"Saj ste jih tudi vi na tacah prinesli", je dejal Janko.

"Ne zamerite, naše ženske imajo zunaj precej dela, bom kar jaz za natararja", je kracal Lomast iz sobe.

Janko je pogledal svojo kupico proti luči. "Poglej Ivan", je dejal, "če si kaj daktiloskopa! V mojo kupico je odtisnil palec. Po njegovih kupicah lahko ugotovi sodišče vsak čas njegovo istovetnost."

Ivan, ki ni bil tako malenkosten in ni gledal samo na hibe, je tiho brisal svojo kupico, medtem ko je Janko spraševal Škorca, če ima doma še kaj pisem ali drugih svetinj po rajnem stricu. Škorec je obetal, da bo pobrskal po vseh kotih; če niso že vsega raznesli otroci, se morda še kaj dobi. Seveda, če bi človek poprej vedel, kaj se vse zgodi, bi bolj pazil; njega je stric posebno rad imel in takisto rad ajdove žgance na drobno sito zmlete in dobro zabeljene.

"Sploh, prebrisan človek", je dejal krčmar, ko je bil nalil na vse strani. "Poznal sem ga jaz tudi, ker je prišel včasih k nam. Takrat sem bil še majhen paglavec in sem nadvse rad poslušal, če so se pivci prav zmerjali in prepirali. Otrok je otrok. In najbolje sem se zabaval, če so se stepli. O, v prejšnjih časih so se tudi res pošteno tepli. Gospod Urban je bil dolg suh človek".

"Suh in kosmat", je pritrdil Škorec.

"In kosmat! Prav špehasto suknjo je enkrat nosil in pošvedrane čevlje".

"Ej, Lomast, to pa ne bo res", je branil strica hvaležni nečak. "Špehaste suknje ni nosil Urban in tudi pošvedranih čevljev ne. Tako obleko je pošiljal nam, da smo jo mi nosili. Ti se motiš. Jaz sem strica bolje poznal ko ti".

"Jaz govorim, kar sem videl", je dejal oblastno Lomast.

"Jaz pa ne pustim, da bi kdo čez mojega strica zabavljaj," se je jezil Škorec in skrajni čas je bil, da je posegel vmes Ivan, češ da so to nečimrnosti, brez pomena za dobro ime, za čast in slavo kakšnega človeka; ljudje, ki so sami malenkostni, vidijo povsod le malenkosti. Spominu blagega rajnika to nič ne škoduje.

"Narobe! To mu celo koristi", je prijatelju pomagal Janko. "Tudi cesarji in kralji niso tako pisano oblečeni kot njih služabniki. Iz velike hiše pridejo večkrat majhni ljudje; koliko častneje je, če izide velik mož iz majhne hiše. Mlaka je večja kot Hrastje in Lomastova hiša višja od vaše, Škorec, in vendar se je rodil Urban Škorec v Hrastju in pri vas".

"Tako je, gospod učitelj!" je dejal Škorec. "Zakaj to ne gre, da bi si prisvajali Mlačani, mojega strica, ki je iz Hrastja doma. A na Mlaki so že taki bahači in ti, Lomast, si med njimi najbolj

bahat, da boš vedel."

"Tiho bodi, Škorec, pa pij!" je miril Lomast. "Prepirali se ne bomo. Jutri zvečer se bomo posvetovali naprej, kako in kaj. Ti pripelji še svojo gosa sosedo Rjavkarja in jaz bom povabil Mlakarja."

"Ali vas ne bo preveč z Mlake?" je menil Škorec.

"Kako preveč? Mi smo vendar župnija, iz naše župnije je bil Urban, pri našem krstnem kamnu krščen."

"Naj bo krščen, kjer hoče, rojen je bil v Hrastju. Pa reci, da ne!"

"Župnika bi tudi kazalo povabiti," je Ivan prekinil prepir.

"Da bo prva in zadnja beseda njegova, kaj?" je dejal Lomast. "Ali nimamo mi zadosti pameti?"

"Spodobi se vsekako," je menil Ivan. "Imeli bomo slavnostnega dne tudi mašo. In pozvedeti bo treba, katerega dne je bil Urban Škorec rojen".

"Okoli binkošti, to vem jaz," je dejal Škorec.

"Potem izdamo poziv in prošnjo za prispevke, o čemer se bomo še jutri pomenili", je sklenil Ivan, ki je bil vesel videti, da imajo naši ljudje toliko smisla za kulturna vprašanja in da so tako dovtetni za čast in slavo domovine.

"Kdo bo pa zdaj plačal?" je vprašal Škorec in položil krono na mizo.

"Nič se ne boj, Škorec," je dejal Lomast, "to bomo vse uredili. Nabrali bomo denarja, da se po-
Dalje str. 74

TIPKA...

(s str. 71)

★ Poroki morem zapisati za letošnji predpust dve. Dne 17. februarja sta si v kapeli Marije Pomagaj v Kew podala roke Frank Špilar in Marija Rozman. Ženin je iz Kala in krščen v Košani, nevestin rojstni kraj je Brezova Reber, a krščena je bila v Ajdovcu. — Dne 24. februarja je bila slovenska poroka v cerkvi sv. Pavla v Benteleigh: Danilo Lah je obljubil zakonsko zvestobo Danici Pavletič. Ženinov rojstni kraj je Vipavski Križ, nevesta pa je bila rojena v Aleksandriji v Egiptu.

Obema paroma želimo obilico božjega glagolova na novo življenjsko pot!

★ No, zdaj je pa Anica Srnceva, kateri smo v zadnji številki želeli dobrodošlico, že med nami. Ko je stopila z ladje, so jo poleg domačih in znancev sprejele naše sestre. Dekleta v narodnih nošah so ji v imenu Slomškove šole poklonile šopek. — Upam, da bo zdaj otroški Kotiček v MISLIH zopet oživel; in pa, da je z Aničino vrnitvijo naša slovenska šola dobila novo moč.

Naj ob tej priliki omenim, da se Slomškova šola pripravlja na proslavo Materinskega Dne. Prvo nedeljo v maju ob štirih popoldne v Baragovem domu (morda v nedodelani dvorani pod cerkvijo) nam bodo otroci pokazali, kaj so se naučili v veselje mamicam. Vsi ste vabljeni!

*Vsoto sodenihom
baleam in prijalo
ljub selamo, naj jim
stali Trstiac por
ase svico in božje
misa.*

Surrexi Dominus
ve-re, Al-le
lu-ia

UREJENJE IN UPRAVA

ravna ta račun in še nekaj drugih; samo imeniten poziv naj sestavi gospod Ivan. Če se mi trudimo in delamo za Škorčevega strica, se spodobi, da tudi on kaj stori za nas. Umazanec ne sme biti”.

“Umazan pa res ni moj stric”, je modroval Škorec, ko je stopal s težkimi koraki proti domu. “Za vse je plačal, moški človek! Kateri stričnik bi se ne ponašal z njim?”

Srečalo ga je par zapoznelih ptičev. “Ali veste, kdo sem jaz?” jih je nahlulil Škorec.

“Kdo pa je?” se je oglasil eden iz teme.

“Pusti ga!” je dejal drugi glas. “Škorec je, barko vozi, doma ga pa žena čaka s palico”.

“Ali veste, kdo je bil Urban Škorec?” je hrulil ponosni stričnik naprej.

“Pijanec kakor ti!” so bile zadnje besede, ki jih je bilo čuti še iz daljave.

“Vidite, da nič ne veste,” je nadaljeval Škorec svojo pot zadovoljen. Žene se ni nič bal. Saj je nosil še ves denar s seboj. Ne da bi se bil pri pijači komu prislinil, je on s svojim stricem takorekoč še za druge plačal. Zdelo se mu je, da bi mu bilo prav ljubo, če bi se Lenka jezila doma. Kako bi se ji smejal, preden bi ji povedal, kdo je on in kdo je bil njegov stric.

Tiha želja se mu je izpolnila na ves glas.

“Ali te ni sram?” ga je pozdravila Lenka v veži, “da že ob delavnikih popivaš?”

“Ha, ha, ha!” se je zakrohotal Škorec.

“O ti moj Bog, pijan je kot muha,” se je hudovala Lenka.

Škorec se je spet zasmejal in sedel na klop. “Lenka, Lenka, daj, da te objamem”, je govoril in se smejal.

“Tako te bom sunila, da se boš po dvorišču pobiral! Povej, koliko si zapravil.”

“Ha, ha, ha!” se je smejal Škorec in vrgel po mizi dve kroni, ki jih je bil vzel s seboj. “Ali jih vidiš, Lenka? Obe sta še celi”.

“Kdo te je pa napajal?”

“Kdo? Ha, ha, ha! Stric! Stric Urban.”

“Meša se mu, toliko je pil.”

“Poslušaj me, Lenka”, je miril Škorec. “Ali veš, kdo je bil Urban Škorec, moj stric Urban? Saj vem, da ne veš.”

“In me tudi nič ne briga”.

“Mene do danes tudi ni nič brigalo. Danes pa sem zvedel. Šimnov študent, ta, ki je prišel z Dunaja, mi je vse povedal, kakšen velik mož je bil moj stric, kakšen vnet rodoljub in slaven pisatelj in imeniten človek in tako naprej, lop, lop, lop, lop! Tako ti pa govori ta človek, da ga ušega komaj dohajajo”.

“Ali ti prinesem večerjo?” je vprašala Lenka in roka se ji je kar sama stegnila po obeh kronah. “Ne bom večerjal,” je dejal Škorec.

“In kaj naj bi bil pisal ta stric, če je bil pisatelj? Ali je pisal za Družbo sv. Mohorja?”

“Pojdi no z Družbo sv. Mohorja! Urban je pisal imenitne stvari; samo jaz ti tega ne morem tako povedati. Kadar pride spet Šimnov študent, ti bo vse povedal. Še vprašati ga ne bo treba. No in zdaj bodo vzdali v našo hišo nekako tablo, kjer se bo bralo, da je bil tukaj rojen imeniten mož Urban Škorec. In vsi ljudje bodo hodili gledat našo hišo in bodo kupovali tobak in smotke”.

Lenka, ki se ji je bila jeza polegla, je menila, da bi skoraj kazalo, da bi onadva začela točiti vino ali vsaj žganje; zakaj če bi ljudje res začeli hoditi gledat hišo, bi se jim moralo tudi postreči. Če bi on, Miha, kupoval vino po dvajset, petindvajset, točil pa po štirideset, petinštirideset, bi nekaj vendarle ostalo.

“O tem bova govorila pozneje”, je dejal Škorec. “Zdaj se veseliva svojega, prav za prav moje ga strica, ki se je tako obnesel! Morda mu še postavijo spomenik kakor Radeckemu.”

“Vse mogoče”, je zdihnila Lenka in priporočala možu, naj gleda, da ne bodo vse časti drugi nase potegnili. Kak Šimnov študent ali samogoltni Lomast, ki bi jima utegnil še strica odžreti.

“To reč prepusti meni, Lenka!” je dejal Škorec. “Kakor sem dobro vodil do zdaj, tako bom tudi za naprej”.

(Bo še.)



NOVA REPUBLIKA V TIHEM OCEANU

Janez Primožič

ZNANA KOLONA "Z VSEH VETROV" v februarški številki MISLI namiguje, da se bomo morali seznaniti z novo državo Nauru v naši bližini. In zakaj tudi ne, saj je nastanek te nove države zanimiv in poučen. Naj se torej kar jaz državam poročila o otoku Nauru in naj bo kot dopolnilo k mojim člankom o' preteklosti Avstralije.

Načelo samoodlečbe narodov in zahteva po samostojnosti je vodilno geslo po zadnji vojni. Tisto se v prvi vrsti onih "ljudev", ki si še niso ustvarila lastnega državnega telesa in so jim gospodarili tujci. Po tem geslu je v zadnjem času na desetine narodov ali plemen zlasti v Afriki doseglo lastne neodvisne države. Nakatere so pač zmožne lastnega državnega življenja, druge očitno ne. V večini primerov so vsaj v gospodarskem pogledu odvisne od svojih bivših gospodarjev. Ko so gradili palačo Združenih narodov v New Yorku — "skatlico vžigalic" — je bilo ustanovnih članic neke pri 50. Računali so na nadaljnjih nekaj, število bi utegnilo narasti na 80. Danes jih je že preko 120 in jih bo še več, kajti lepo zveneče geslo nima zaštoja.

Geslo samoodlečbe je zajelo tudi otoček Nauru v Tihem oceanu. To je otok med milijoni drugih v tistih vodah, vsi koralnega značaja. Razkropljeni so po Polineziji in Mikroneziji. Večinoma so pod upravo Anglije, Francije, ZDA, deloma tudi Avstralije in Nove Zelandije. Nauru meri le 8 in pol kvadratnih milj ali 21 kvadratnih km. Pravih domačinov šteje komaj dobrih 3000, nekaj tisoč je novejših priseljencev. Odkril ga je leta 1798 kapetan John Fearn z ladjo Hunter in mu dal ime Pleasant Island. To ime je otok obdržal do leta 1888, ko ga je okupirala Nemčija, ki je imela do prve svetovne vojne pod svojo upravo več otokov v tem območju.

Leta 1914 so otok zavzele avstralske čete in po vojni je tedanja Liga narodov dala mandat nad otokom Angliji, Avstraliji in Novi Zelandiji, upravo naj bi vodila Avstralija. V drugi svetovni vojni so otok zasedli Japonci, po treh letih pa spet Avstralci. Združeni narodi so dali prej omenjenim državam nov mandat nad otokom z enakimi nalogami.

Otok Nauru je od Brisbana oddaljen kakih 2.000 milj v severovzhodni smeri in leži le 35 milj pod ekvatorjem. Važen je v vojaškem pogledu za bodočnosti — menda edini primer na svetu.

Misli, March-April, 1968

obrambo južnega Pacifika in Avstralije. Prebivalstvo je mešanica Polinezijscev, Mikronezijscev in Melanezijscev, priseljencev Kitajcev iz Hong Konga in od drugod. Kljub taki mešanici so si edini glede

Pomen nove republike je v pogledu gospodarstva. Leta 1900 so tedanji gospodarji otoka — Nemci — odkrili na njem bogate zaloge fosfata. Skozi tisočletja so pomorske ptice v obilju gnezdi- le na otoku in puščale blato, ki se je v teku časa strdilo v eno samo ogromno skalo. Fosfat so izkoriščali Angleži in drugi, domačinom so dajali malenkostno odškodnino. Ta gospodarska panoga bo zdaj v rokah domačinov, toda ne pomeni veliko, zakaj računajo, da bo v 30 letih nahajališče fosfata do dna izžrpano. Kaj potem?

Pogajanja glede bodočnosti Naurujevcev se vrše že več let. Bil je predlog, da se naj Naurujevci po kakih 20 ali 30 letih preselijo na otok Curtis Island ob vzhodni avstralski obali nasproti Gladstonu. Otok je prazen. Vlada v Canberri je postavila pogoj, da bi se morali Naurujevci v tem primeru vključiti v avstralsko državno telo. O tem pa Naurujevci niso hoteli nič slišati in so zahtevali, da tudi na novem otoku obdrže svojo popolno državno samostojnost. Njihov voditelj Hammer de Roburt v tej točki pri nobenih pogajanjih ni popustil. Toda prav tako zvezna vlada v Canberri in država v Brisbanu nista popustili in pogajanja niso prišla preko mrtve točke. Stališče Avstralije je razumljivo, zakaj tako blizu svoje obale imeti neodvisno državo — kar čez noč nastalo — ni majhna stvar. Kdo ve, če bi bila prijateljska? Avstralija je pač ponudila posebne vrste avtonomije, toda Nauru je odklonil vse, kar bi bilo manj kot popolna neodvisnost.

Spričo teh okoliščin so Naurujevci sploh opustili misel na preselitev na drug otok. Računajo, da je še vedno na otoku kakih 60 milijonov ton fosfata in ta jih bo živil, dobro živil, dokler bo. V teku 30 let se na svetu marsikaj spremeni. Če bo pa nemogoče živeti na Nauru, se bodo pa pozneje spustili v kakšna mednarodna pogajanja.

Obstoji možnost, da se bo obširno otočje Tihnega oceana v doglednem času združilo v nekako federacijo in verjetno bo to državno gibanje vodila Nova Gvineja, ko bo postala samostojna, kar tudi ni tako zelo daleč.

BARAGOVA DEŠKA LETA

Prvo poglavje iz angleške knjige o Baragu: *Shepherd of the Wilderness*. Z avtorjevim dovoljenjem prevedel L.K.

VETER JE ZVIŽGAL PO DREVJU in besno medel po rahlo valujočih poljanah, ko je Katrica Baragova odstrla zavese in pogledala v grozljivo temo. Bila je trudna. Otroci so že trdno spali v posteljah, a Janez, njen mož, se je v hudih skrbeh ubadal s številkami, ki so zadevale denarni položaj gradu. Katrica je namerjala zmoliti še en rožni venec.

Stopila je k mizici v kotu ter vzela molek s čistega belega platnenega prta. Za hip se je zastrmela v Odrešenikove oči na veliki podobi Presvetega Srca, ki je visela nad mizico. Ljubeznivi in sočutni izraz v Njegovem licu jo je često tolažil, kadar je morala kljubovati dnevnim preskušnjam in tegobam.

Počasi je krenila h gugalniku nasproti ognjišča in sedla vanj, da bi se malo odpočila. Ogenj jo je grel, tako da je le z muko bdela; veke so ji bile že težke. Hotela se je zbrati in zgibavala je ustne v tihi molitvi, toda misli so ji venomer odstavale k pripetljajem včerajšnjega in pravkar preteklega dneva. Živo se je spominjala, kaj se je bilo zgodilo prejšnjo noč . . .

Sedela je z otroki v sobi in slišala, kako je Janez hodil po stopnicah ter prikorakal v hišo. Ko je stopil v sobo, mu je brala na licu razočaranje in obup.

"Kaj pa se je zgodilo?" je zvedavo povprašala. Zgrudil se je na bližnji stol, povetil glavo, zaprl oči in skušal odganjati misel na borbo, ki jo je zanetila francoska zasedba. Že več noči ni zatisnil očesa in mučna skrb se mu je močno poznala.

"Odkar je Napoleon vdružil vdrl v deželo, imamo same nadloge," je žolčno začel. "Prav danes niso samo zvišali davkov, marveč zahtevajo še več živeža!" Za hip je umolknil, vstal, sklenil roke za hrbtom in nemirno hodil sem pa tja. Nato je v bridki ihti vprašal: "Katrica, kaj naj ukreneva? Ali bova res ob vse, kar imava, zavoljo tega norca, tega . . . tega blazneža, ki ga je sama lakota po zemlji in ne misli na prav nič drugega ko na osvojitveno slavo?"

Francoski osvojevalci so pogažena avstrijska ljudstva hudo obdavčili, da bi vzdrževali svoje čete, a njihove zahteve so zdaj tako narasle, da jim



ni bilo več moč ugoditi. Baragovo posestvo je bilo obširno in zato so oblastniki pričakovali, da bo lahko odrinil ogromen kup žita, izdaten del sočivja in obilo sadeža iz vinogradov.

"Mar je res tako zelo hudo?" je vprašala. Da bi nekoliko omilila ozračje, je še bodro dodala: "Nemara se bo vse to v kratkem spremenilo. Saj to ne more tako ostati."

"Pa če bo?" se je jezljivo odrezal.

Vprašanje je obviselo v zraku in ni mogla odgovoriti. Molk je zajel sobo. Prvič je Katrico obšla misel, da bi bila nemara bolje storila, ko ne bi bila kupila novega gradu. Bila sta zadolžena in kazalo je, da se bodo upniki kmalu oglašali za takojšnjo plačilo. Ljudje so ju sicer imeli za petična posestnika, a to jima ni moglo ni za troho olajšati bremena. Pred šestimi leti se jima ni bilo treba bati ničesar, a kdo je mogel kaj takega slutiti? Zgodovina je pač šla svojo pot. Žal ju je trdo zagrabila in sama sebi sta morala priznati, da prihodnost ne more biti rožnata.

Katrica Baragova se je zavedela, da je mož potreben pomoči prav zdaj, in sicer bolj ko kdaj koli prej; vedela pa je tudi, da mu bo sama morala

nuditi to pomoč. Če naj uspe, bo morala vztrajati, in odločila se je, da hoče uspeti. V tem hipu je le Bog vedel za razočaranje in tesnobo v njenem srcu. Nenadoma so ji skeleče solze zalile oči; malce je okrenila glavo, da bi nihče ne videl njene bridke tožnosti. S silo je morala obrniti misel drugam, morala je razmišljati o čem drugem, o čemer koli. Odkar se je omožila, še ni poznala takega vsi-ka bolestone zadrege in kar ni hotela razmišljati o tem — vsaj zdaj ne. Obrnila je vsemu hrbet, stopila k oknu in pozabila na vse: na umu so ji bile samo misli na preteklost. Prijetni doživljaji in dogodki so preblisnili njene možgane in znašla se je v zavetju sveta, ki ni poznal drugega kot srečo, in v tem varnem okolju se je predajala spominom preteklosti — to so bila dobra leta.

Mladostni dnevi so se vrstili mimo nje in spomnila se je, kako so ji tedaj dnevi potekali brez slehernih bolečin. Premoženje, ki ga je bil njen oče spravil skupaj, je njenim staršem pomagalo, da sta lahko stregla gostom, in lepo število ljudi je redno zahajalo v Jenčičevo hišo. Ob neki taki priliki je prvič srečala Janeza Baraga, vdovca in nadzornika mirenskega gradu. Bil je slok, mišičast mož, postaven, temnorjavih las in oči. To prvo srečanje ju je takoj zbližalo. Njeni starši so radi privolili v njuno ljubezensko poznanstvo, in priprave za poroko, ki so jo kmalu napovedali, so dale gospodinji ter vsej služinčadi polne roke posla.

Leto dni nato se jima je rodil prvenec, ki pa je umrl še istega dne. Drugi otrok je dočakal samo en mesec. Potem se je rodila Malka, ki ji je po dveh letih sledil Friderik. Tončka, najmlajša, se je rodila šest let kasneje.

Osem let je poteklo, odkar so sorodniki Friderika zavili in ga na rojstni dan, 29. junija 1797, nesli h krstu v župno cerkev. Spomnila se je, kako je bil Janez vesel, ko so mu povedali, da mu je rodila dečka. A prav to leto 1797 jo je delno vodilo nazaj v stvarnost in navdalo z mučnimi mislimi. V tem letu je namreč Napoleon prevzel poveljstvo nad armado v Parizu in prekoračil Alpe v smeri proti Italiji ter odnesel prvo vojaško zmago. Takrat so se jeli vrstiti hudi dogodki. Kmalu zatem je z vso ihto navalil na Avstrijo.

Kakor nekje iz ozadja je slišala možev nizki glas, ki se je pogovarjal z otroki. Nenadoma ga je čula reči: "Katrice, zdaj ko je Tončka zaspala, zmolimo rožni venec. Pozno je že."

"Da," je tiho dejala in se počasi spravila na kolena poleg otrok. Tisti večer je Friderik bil na vrsti, da vodi skupno molitev; z jasnim in odmevajočim glasom jih je vodil skozi žalostne skrivnosti. Bila je ponosna na sina. V silno oporo ji je

bil in njene misli so odtavale v bodočnost. Kakšni neki so bili Gospodovi načrti z njim? Tega ni mogla domisliti. Sicer pa je bil še mlad in sčasoma bi se že videlo.

Naskrivoma je ošinila Janeza ter se šele zdaj živo zavedela globokih gub, ki so se mu zarezale v ožgano lice. Spričo hudih skrbi so mu začeli lasje siveti, toda prav ta sivina mu je dajala še bolj častitljivo vnanjost. Ljudje v ondotnem okolišu so ga cenili kot marljivega in dobrotnega možaka ter si želeli njegovega prijateljstva in nasveta. Kako zelo so ga spoštovali, so javno izpričali s tem da so ga izvolili za trebanjskega župana.

Med molitvijo je Malka s povešenim pogledom prebirala jagode na molku. Svetlobni prameni iz ognjišča so se poigravali na njenih rjavih kontrastnih laseh, in zdaj pa zdaj se je kradoma ozrla v brata. Bila sta si dobra prijatelja in le redko nista bila skupaj.

Ko se je zavedela, da je bila med premišljevanjem vsega rožnega venca raztresena, se je Katrica Baragova prekrizala in se s križcem dotaknila usten. Opazila je, kako je bil njen mož do kraja izmučen ter mu je mehko rekla: "Le pojdi spat z otroki. Bom že sama zapahnila duri in ugasnila sveče." Hvaležno je pokimal in sledil Frideriku in Malki, sama pa je počasi stopala po slabotno razsvetljenih hodnikih.

"Zatrdno bi lahko kaj več storila," si je mislila. Toda kaj? Nobena zapreka ni previsoka za človeka, ki se trdno odloči, da jo preskoči; noben prepad preširok, če imaš koga, ki ti lahko pomaga čezenj. Nekaj časa bosta bržkone tavalav v temi, toda naposled bosta zmagala, ker sta bila tesno združena. "Kaj naj ukrenem?" se je znova vprašala. A ni se mogla dokopati do rešitve. "Naj bo," se je tolažila, "morda bom naletela na pravi odgovor že jutri."

Ko je upihnila zadnjo svečo in stopila v spalnico, je našla moža oblečenega na postelji; ležal je kar počez in trdno spal. Preveč je bil garal. V tem hipu se je odločila. Zdaj je vedela, kaj bo storila.

Zjutraj pred zoro se je naglo oblekla in potihem odšla v Friderikovo spalnico. Deček je spal in sprva ga ni hotela buditi. Sedla je na rob postelje in ga narahlo podrezala, dokler ni odprl velikih sinjih oči. "Friderik", je šepnila, "ali bi hotel pomagati očku in meni?"

Bil je ves začuden in čakal je, kaj bo še povedala. "Ali se še spominjaš, kako nam je oče sinoči povedal, da utegnemo biti ob domačijo, če ne bomo spravili skupaj dovolj denarja?" Deček je prikimal. "No, če hočemo poravnati dolgove," je povze-

la, "moramo vsi poprijeti in delati kar nam moči dajejo. Tvoj očka potrebuje delavcev; ali bi ti pomagal pri delu na poljih?"

"Seveda, mamica," je naglo odgovoril, zlezal iz postelje in se oblekel. Že sama misel, da bo delal skupno z drugimi, je bila zanj novost, ki ga je navdušila; hotel je precej začeti. Odgrnil je zastore in rekel: "Pohiteti moramo. Kmalu se bo zdanilo."

Mati se je morala nasmehnuti ob njegovi neučakanosti.

"Grem še po Malko."

Naleteli so na očeta Janeza še preden bi si mogli misliti. Srečal jih je, ko so stopili na rdečkastorjavo njivo. Takoj mu je bilo jasno, da so prišli delat.

"Kaj pa naj to pomeni?" je nejeverno poizvedoval.

"Prišli smo pomagat," je ponosno odgovoril Friderik. "Tega pa ne maram, Katrica," je Janez odločno dejal. "Pelji otroka nazaj v hišo, imam dovolj delavcev!"

Molčala je, dokler je govoril. Nato pa je rekla z mirnim glasom, v katerem ni bilo prav nič jeze: "Vem, da imaš dosti najetih rok, a treba ti jih je še več. Kje naj delamo? V vinogradih? Ali pa potrebuješ več pomoči na njivah?" Ne da bi čakala na odgovor, je takoj povzela: "Če hočeva rešiti domačijo, moraš sprejeti našo pomoč. Hočemo delati in res ni razloga, zakaj bi se protivil. Zdaj nam pa kar lepo povej, kaj naj delamo!"

Vedel je, da bi bilo pričkanje z njo brez haska. Pokazal je na bližnjo njivo. Stresel je glavo in odšel, ne da bi zinil besede.

Bilo je poldne in žgoče sonce je silno pripekalo, ko je zaslišala hlapca, ki je nekaj klical in tekkel proti njej.

"Kaj pa je?" je vprašala.

"Friderik jo je spet polomil," je spravil iz sebe ves zasopjen.

"Kaj pa je naredil?"

"Nocoj jih boste morali dosti nasititi pri večerji, gospa."

"Kaj!" je vzkliknila v hipni ihti.

"Videl je nekaj beračev na cesti. Bili so lačni in jih je povabil na večerjo."

"Kje pa so zdaj?"

"Pri Frideriku," je odvrnil mladec in nemirno vrtel umazano čepico v rokah. "Takoj so si bili prijatelji."

"To me prav nič ne čudi! Hvala, da si mi povedal" je rekla in hlapcu pomignila, naj se vrne

na delo. "S Friderikom se bova pomenila kasneje."

Hrane ni bilo več v obilju, odkar so jo začeli oblastniki na debelo pleniti. Čeprav so Friderika doma poprej učili, naj bo zmeraj dobrotljiv, sedanje razmere niso več dovoljevale, da bi dajali hrano drugim. Ugibala je, kaj naj stori. Mar naj ga ošteje ali kaznuje, ker je bil tako neskrben? Nekaj časa je tehtala vso stvar, a nazadnje je razsodila, da bi se prav za prav morala zahvaliti Bogu, da deček ni preziral siromakov. Z vdanim vzdihom je sklenila, da hoče vso zadevo pozabiti.

Ko so se zvonovi bližnje cerkve oglasili za angelovo češčenje, se je zavrnila in tiho molila. Dan, ki se je pravkar nagibal h kraju, je bil tako povsem drugačen. Navadno je bila ob tem času z otroki na dvorišču in kadar so glasovi velikih zvonov odmevali po dolinah, so skupaj molili. A zdaj se je morala posvetiti njivam. Tuji osvajalci so ljudstvo kranjske dežele polagoma oropali miru in svobode.

(Konec prih.)

BARAGOVA HIMNA

Karel Mauser

*Škof Baraga, škof Baraga
slovenske zemlje cvet!*

*Ponižni sin slovenske zemlje,
ljubezni božje ves prevzet,
junak v upanju in veri
in trdnosti najlepši cvet.*

*Si v duhu gledal zrela polja,
nikogar, da bi jih požel.
Spoznal si, kaj je božja volja,
sam čez morje do njih odšel.*

*In žel si dolga, dolga leta,
apostol Indijancev bil,
rok tvojih blagoslov, škof močni,
še v domovino je rosil.*

*Umrli niso še rodovi,
ki Ti si jim učitelj bil,
o, daj, škof Baraga, da vera
v nas vedno bo ljubezni zliv!*

DEVETNAJST LET IN DEVET MESECEV

Poslal naročnik PIF iz Rima

Najvišje odlikovanje japonske vlade "ZA DOBRA DELA" je prejel nemški frančiškan p. Gereon Goldman. Življenje tega moža je zanimivo, skoraj pravljico. Ali hočete brati mo- je kratko poročilo? — Pif.

BILO JE V FULDI NA NEMŠKEM med dru- go svetovno vojno. Mladi Baldi Goldman, prisiljen vojak nemške armade, je prišel na dopust. Med drugimi je obiskal tudi sestro Solano, nuno v za- vodu, kamor je Goldman pred leti hodil ministri- rat.

"Kmalu boš posvečen za duhovnika", je rekla sestra. "Morda že prihodnje leto".

"Nemogoče, sestra! Saj niti začel še nisem z bogoslovnimi nauki".

Sestra je trdovratno vztrajala:

"Da, prihodnje leto, dečko moj! Vse sestre v Fuldji molimo za to. No, če že ne prihodnje leto, pa čez 20 let. Samo da nekoč bo. Zdaj jih imaš devetnajst . . ."

Fant je razmišljal. Že tri leta se vlačil po pro- stranih ruskih stepah, bil je ranjen in dobil kratek dopust. Kmalu bo treba nazaj v isti tuji svet — kako more kdo pričakovati, da bo prihodnje leto prejel duhovniško posvečenje? Bil je sicer študent pri frančiškanih, toda samo šele študent.

Pa se je le začelo obračati po mislih sestre Solane. Poslali so ga v majhno mestece Pau blizu Lurda na Francoskem. Poromal je v Lurd in se tam popolnoma izročil rokam božje Previdnosti. Molil je tudi s. Solano, tako zaupno zaskrbljeno za nje- govo bodočnost.

Kmalu je moral na italijansko fronto in tam je bil v najstrašnejših borbah. Končno je dobil nov dopust, le za nekaj dni. Pohitel je k frančiš- kanom v Wagental in na hitro položil slovesne zaobljube v tem redu, nato so mu podelili sub- diakonat in diakonat. Za vse to je bilo treba posebnega spregleda in dovoljenja, toda izredni vojni čas je take reči opravičil.

Ko se je Goldman vračal nazaj na laško fron- to, se je ustavil pri znancu na nemškem posla- ništvu pri Sveti stolici. In zgodilo se je: preprosti vojak Baldi Goldman je dobil poziv k posebni av- dienci pri papežu Piju XII.

Misli, March-April, 1968

"Kaj lahko storim zate, sin moj?" je vprašal papež.

"Želel bi prejeti mašniško posvečenje."

"Ali si končal bogoslovni študij?"

"Ne popolnoma. Imam le filozofijo. Toda, sve- ti oče, ali ni mogoče napraviti izjemo?"

"Ali misliš, da bi znal brati sveto mašo?"

"Od svojega osmega leta sem bil minist- rant . . ."

Papežu to ni veliko pomenilo, vendar je bil napol pridobljen.

"Ali bi znal deliti svete zakramente?"

Goldman je potegnil iz žepa majhno srebrno škatlico in jo pokazal papežu.

"Ko so na Siciliji divjale najhujše bitke, mi je ondotni škof izročal sv. Rešnje Telo, da sem ga delil ranjenim in umirajočim . . ."

Papež je razmišljal. Z občudovanjem se je za- gledal v fanta pred seboj in grebel za odločitvijo. Končno je vzel kos papirja in napisal kratko be- ležko. Bilo je dovoljenje. Ves srečen je Goldman pokleknil pred papeža in dobil njegov blagoslov.

Po štirih dneh so ga imeli posvetiti. Toda "usoda" se ni hotela tako na lepem umakniti. Že naslednji dan je moral nazaj na bojišče in kar brž je v znani strašni bitki za Monte Casino zašel v ujetništvo. Amerikanci so ga poslali v Alžir. Tam so imeli posebno taborišče za vojne ujetnike: du- hovnike in semeniščnike. Tam so ga posvetili v du- hovnika 24. srpana 1944.

Ko je dobra sestra Solana zvedela, je prera- čunala čas in ugotovila, da je molila za Goldma- novo mašništvo devetnajst let in devet mesecev.

— ★ —

Nadaljnja zgodba je kratka. Leta 1945 je Baldi Goldman kot oče Gereon OFM odšel na Japonsko in tam je še danes. Živi v Tokiju in deluje med najrevnejšimi in najbednejšimi. V najbolj zapu- ščeni četrti velemesta je zgradil dom za stare in cerkev. Najbolje se počuti med tistimi, ki so jih domači zapustili in zavrgli. Tam je najbolj doma. Japonska vlada mu je izkazala priznanje s podelitvijo odlokovanja ZA DOBRA DELA.

Blaga sestra Solana je že na zemlji doživela uspehe svojih molitev. S solzami v očeh je zapela zahvalno pesem Bogu in čestitala novomušniku. Zdaj pa že nekaj let iz nebes spremlja veliko de- lo svojega varovanca med najbolj zapuščenimi v glavnem mestu dežele Vzhajajočega sonca.

PRED 210 LETI SE JE RODIL

Valentin Vodnik

Janez Primožič

KO PRAZNUJEMO BARAGOVO LETO, je zanimivo vedeti, da je bil eden Baragovih profesorjev na ljubljanski gimnaziji "prvi slovenski pesnik" Valentin Vodnik. Osvežimo nekoliko spomin na tega velikega slovenskega kulturonoša! Letos 5. februarja je minilo 210 let od njegovega rojstva.

Rodil se je v Zgornji Šiški pri Žibertovih. Nihče ni slutil, da bo iz deteta, ki je bil ob rojstvu kakor vsi drugi ves nebogljen, zrasel Slovenecem tako pomemben mož, kot ga je narod živo potreboval, kajti takratni gospodarji — Avstrijci — so vse storili, da bi bil naš narod zbrisan z zemljepisne karte.

V svojem življenju iz leta 1795 Vodnik sam poudarja, da je 9 let star zelo rad šel v ljubljansko šolo. Nato ga je stric p. Marcel, frančiškan v Novem mestu, pripravil za vstop v latinske šole, ki jih je opravil pri jezuitih v Ljubljani v letih 1770 - 75. Dalje pravi, da so ga "muhe gnale" v frančiškaski red in je kot frančiškan pel novo mašo. Ime mu je bilo p. Marcellian.

Za Vodnikove dobe je vladal Avstriji cesar Jožef II., naslednik znane cesarice Marije Terezije. Ta cesar je razpustil mnoge samostane in naš Valentin je postal sveteni duhovnik. Nadškof grof Herberstein ga je poslal "duše past" na deželo. Kaplanoval je na raznih krajih Gorenjske in Notranjske. Leta 1792 je šel za kurata na novo župnijo Koprivnik v triglavskem predgorju. Tu se je približe seznanil z bohinskim fužinarjem baronom Žigom Zoisom. Zois je bil po rodu Nемеc, pa zelo zaslužen za slovenstvo. Tudi Vodnika je navdušil za delo v prid in napredek naroda.

S tem delom je začel z vso vnemo, ko je bil leta 1796 prestavljen k sv. Jakobu v Ljubljano. Poučeval je na gimnaziji v tistem poslopju, ki ga je sto let pozneje (1895) znani ljubljanski potres tako zrhljal, da so ga morali porušiti in je na njegovem mestu nastal živilski trg. V Napoleonovem času, ko so bili naši kraji 4 leta pod Francozi, je bil Vodnik ravnatelj in nadzornik osnovnih šol. Veljal je za najboljšega šolnika svojega časa. Toda Napoleonova zvezda je kmalu zašla in v naše kraje se je vrnila Avstrija. Pod njeno ponovno vladavo se je zdel Vodnik naprimeren za vzgojitelja mladine, zato so ga odstavili in upokojili. Ker je bila pokojnina zelo skromna, se je moral preživljati na drug način, n.pr. s prevajanjem uradnih razglasov v slovenščino.

V starosti 61 let ga je zadela kap in umrl je 8. januarja 1819. Prijatelji so mu na pokopališču sv. Krištofa postavili marmornat nagrobnik: steber z jonskim kapitelom in napisom v bohoričici. Spominsko ploščo na rojstni hiši so odkrili ob prvi stoletnici. Leta 1889 je pa pesnik dobil lepi bronasti spomenik pred svojo nekdanjo gimnazijo na trgu, ki je dobil ime po njem.

Vodnikovo kulturno delo

Za duhovni preporod slovenskega naroda je Vodnikovo delo neprecenljivo. K temu je mnogo pripomoglo tudi njegovo poznanstvo z menihom o. Markom Pohlino iz reda avguštincev, ki so imeli svoj samostan na Ajdovščini v Ljubljani. V pogovorih z njim je dobil marsikako pobudo. Začel je izdajati Veliko praktiko, v kateri je objavil pomembno pesem "Dramilo mojih rojakov". Ali jo še znamo?

**Slovenec, tvoja zemlja je zdrava,
za pridne nje lega najprava.
Polje, vinograd, gore, morjé,
ruda, kupčija tebe redé.**

**Glej, stvarnica vse ti ponudi,
iz rok ji prejemat' ne mudi'.
Lenega čaka strgan rokav,
pal'ca beraška in prazen bokal.**

S to pesmijo se je izkazal za pravega ljudskega pesnika. Zložil jih je še dolgo vrsto in v njih poveličeval gorski svet in lepoto domovine. V zbirki "Brambovske pesmi" opozarja rojake, naj ne drže rok križem, ko hočejo tujci naše stare lastnine jemati, naše dežele med seboj deliti in nas pod svoj strah siliti.

Prav tako se je izkazal kot pisatelj. Že pred francosko okupacijo Slovenije je v namškem jeziku spisal "Zgodovino vojvodine Kranjske, Goriške in Trsta". Ko je pa francoska uprava uvedla v šole slovenščino, je spisal več učnih knjig za razne predmete. Začel je izdajati prvi slovenski časopis "Ljubljanske novice". Spisal je celo kuharske bukve in v njih podal slovenska imena za razne kuharske reči. Vrhunec uspeha je dosegel z ustanovitvijo Napoleoneve Ilirije, katero je navdušeno pozdravil z znano "Ilirijo oživljeno":

"Napoleon reče: Ilirija, vstan!"

A prav ta navdušena domoljubna pesem je bila zanj usodna, ko se je po 4 letih vrnila Avstrija. Kljub vsemu je ostal Vodnik nezlomljiv značaj in možato samozavesten. To je izrazil v svojem labodjem spevu: Moj spomenik:

Rodila me Sava, ljubljansko poljé,
navdale Triglava me snežne kope.

Ne hečre ne sina po meni ne bo,
dovolj je spomina: me pesmi pojo

Vodnikov pomen so dobro označili mnogi poznejši slovenski kulturniki. Kot narodnemu buditel-

ju mu gre neminljiva slava. To mu je priznal med drugimi tudi pesnik France Prešeren. Primerja ga z bajeslovnim ptičem Feniksom, ki živi v odljudni puščavi in nabira žlahtna zelišča. Iz njih napravi grmado in ob smrti sam na nji zgori. Toda iz plamena plane ves pomlajen in znova zaživi.

"Tak pevec se trudi,
samoten živi,
se v slavi, ko zgrudi
ga smrt, prerodi."

Naj bi nezlomlivi duh Valentina Vodnika živel tudi med nami Slovenci v izseljenstvu! Slava mu!

NA IZLETU

POD TRIGLAVOM

B. P. Mladika

Ob vsakem nedeljskem jutru zazvoni od cerkvice sv. Janeza Krstnika ob Bohinjskem jezeru nad znanim mostom, kjer duhovnik daruje mašo v senci bogatih srednjeveških renesančnih fresk. Kmalu nato se oglasi zvon pri Sv. Duhu na nasprotnem bregu in nato še v Stari Fužini. Če se potrudimo k nedeljski maši v bližnjo Srednjo vas, se utegne zgoditi, da doživimo prijetno presenečenje: cerkev je kljub hudemu nalivu nabito polna, zlasti moške mladine; domači zbor poje lepo in ubrano, župnik je uvedel vse novosti pokoncilskega bogoslužja. Po končani službi božji prisostvujemo koncertu modernih nabožnih pesmi; pred oltarjem stoje bogoslovci, bodoči jezuitje, ter pojo ob spremljavi električne kitare pesem o "misijonarju, ki je odšel daleč v svet" — Črtomiru. Pod oboki skrite gotske cerkve valovijo moderni ritmi in melodije.

Zunaj se je med tem zvedrilo in vrhovi vabijo v kraljestvo očnic in kozoroga; tam gori so višave, melišča in prepadi, kjer se končuje resničnost ter se pričinja pravljíčnost potovanja od kočé do kočé. Kamorkoli boš krenil, te bosta pot in srce vodila v naročje Triglava: čez planino Uskovnico ali skozi samotno in zeleno dolino Voje, iz katere je menda sama peklenska hudoba speljala pot v strmino preko rebri in prepadov. Ali mimo Savice preko Sedmerih triglavskih jezer; morda pa boš krenil skozi Srednjo vas na Pokljuko in od tam čez Rudno polje in Studorski preval, vedno k istemu cilju, k stolpu župnika Aljaža. Aljaž se je hotel lepotam gorskega

velikana oddolžiti s prelepo pesmijo: Oj Triglav, moj dom . . .

Srečal boš divjega in bradatega pastirja, okusil dobrote zavetja v nevihti, utrgal drobno triglavsko rožo, preplašil gamsa in svizca, okusil grozo bliska in groma in užival ob igri oblakov in vetrov. Jezero se ti bo smejalo iz daljave, stisnjeno drobno ogledalce, ki so ga sončni žarki priklicali in niča. In romal boš dalje in opravičilo za svoje početje boš našel župančičevi pesmi:

Tebi se hoče čarobnih noči
in neba, ki se koplje v zarji
in goščav, kjer hrupa človeškega ni
in v gorah pode se viharji.



Izpod Triglava

IZ LJUBLJANE POROČA bivši Avstralec rojak Stanko Šusteršič, da je na Prešernov smrti dan 8. febr. poleg mnogih drugih tudi on položil nageljne in prižgal svečko na njegovem spomeniku. Pravi, da je to storil tudi v imenu lista MISLI in vseh Slovencev v Avstraliji, ki jim je slovenska beseda pri srcu. Piše tudi o ekumenskih slavnostih, kako lepe so bile in kako številno obiskane. Ganilo ga je posebno, ko je slišal bogoslovce, ki so peli vrsto slovenskih in slovanskih pesmi. Nekatere so bile stare že 1000 let.

IZ NOVEGA MESTA poročajo o uspehih ribičev, ki so na lovu sulcev v reki Krki. Zanimanje za ta lov narašča med domačini in tujci. Nemška filmska firma "Balzer" je izdelala in kazala film z naslovom: "Kraljevski lov na Krki na sulca". Neki tuji ribiči so ujeli 20 kg težkega sulca, neki domačin pa vsaj 13 kg. Sulc velja za eno najplemenitejših rib in zavoljo nje je Krka zaslovela po svetu.

V ČRNEM VRHU NAD JESENICAMI so v februarju priredili pustni karneval v snegu. Udeležba je bila zelo številna. Zdaj se pripravljajo na pomladno tradicionalno prireditve — teden narcis na Planini pod Golico. Preko poletja se bodo vrstile prireditve: Kresna noč v Preddvoru, Planšarski dan na Krvavcu, Kmečka ohcet v Bohinju, Žebljarski dan v Kropi, Čipkarski dan v Železnikih in še kaj takega.

KOMUNISTIČNA PALITIČNA ŠOLA v Ljubljani ima novega šefa v osebi nekega Zdenka Roterja. Mož si je zadal nalogo, da bo v šolah vseh vrst v Sloveniji obnovil boj zoper vero. Cerkev je baje že dobila spet tak vpliv na narod, da so komunisti "zaprepašeni". Mladina rajši bere koprsko "Ognjišče" kot ljubljanski komunistični šolski list. Ognjišče izhaja v 45.000 izvodih, komunistični mesečnik za mladino v 25.000. Zdenko Roter se zaveda, da je njegova naloga težka, vendar upa, upa...

NASILNIH SREDSTEV zoper vero in Cerkev si komunisti ne upajo znova uporabljati, poskusili bodo s smešenjem in dokazovanjem, da je sv. pismo kup pravljic in bajk. Nekaj se bo že prijelo. Tako upa Zdenko Roter, obenem se pa boji, da bodo uči-

telji in profesorji le bolj na videz vršili svoje nove ali obnovljene "dolžnosti". Zaveda se, da je zelo malo zares prepričanih komunistov ostalo v Sloveniji. Denar in borba za pozicije sta razjedla komunistično navdušenje. Kolikor je pa še zaresnih komunistov in "idealnih", imajo v želodecu bolj svoje lastne tovariše kot cerkvene vernike. Očitajo jim, da niso nič boljše kot najslabši kapitalisti. Nemeljal svojo zahtevo po ameriški neodvisnosti. kako tako misel o njih ima tudi Zdenko Roter, se zdi, zato bridko čuti težo svoje naloge.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE v TRSTU je gostovalo v Špetru na Benečanskem z igro "Anarhist". Župnijsko dvorano so napolnili Slovenci iz Nadiške doline, posebno dosti je bilo mladine. Nastopil je tudi pevski zbor beneških Slovencev iz Štoblanka-Tržačanom se je zahvalil župnik Cenčič iz Gornjega Trbilja. Dejal je: "Prvič v naši zgodovini sprejemamo tu v Špetru, središču naše Benečije, igralce slovenskega gledališča iz Trsta. Sprejemamo jih z velikim navdušenjem in hvaležnostjo kot brate in sinove tistega slovenskega naroda, katerega zadnja in najmanjša vejica smo mi Benečani. Z vsem srcem jim kličemo: Dobrodošli v naši Benečiji, dobrodošli med nami!"

V TRŽICU NA GORENJSKEM je izšla 460 strani obsegajoča knjiga z naslovom: "Zgodovinski drobci župnije Tržič". Dobiti jo je vezano in broširano. Cena ni navedena. Pišejo, da posreduje dobavo list DRUŽINA v Ljubljani. Naslov: Cankarjevo nabrežje 3, Ljubljana.

V DOBERNICU NA DOLENJSKEM so imeli veliko Baragovo proslavo dne 18. jan. letos, dan pred stoletnico njegove smrti. V ondodni cerkvi je bil škof Baraga krščen na svoj pravi rojstni dan leta 1797. Krstni kamen je v cerkvi še iz tistih časov. Omenjena proslava se je vršila v imenu žužemberške dekanije, pa so se poleg duhovnikov zbrali le domači verniki, ker je bila huda zima. Za vso dekanijo, ki je sicer "žužemberška", ima pa zdaj sedež v Dobrniču, bodo proslavo ponovili v mesecu juliju.

"MLADIKA" V TRSTU vedno prinaša smešnice. Na primer: Zadnjič sem vam razložil, kaj so direktni in indirektni davki. Tomaž, povej mi primer za indirektni davek! — Davek na psa, gospod profesor. — Zakaj? — Zato, ker ga plača gospodar, ne pes. — Druga: Prijatelj se pogovarjata. Eden vpraša: Ali se je tebi uresničil kak sen iz rane mladosti? — Samo eden. Kadar me je mati česala, ko sem bil otrok, sem vedno sanjal, da bi bil rad plešast.

"DOLENJSKI LIST" v Novem mestu se pritožuje nad slovensko duhovščino, češ da je po podpisu protokola z Vatikanom zelo oživila svoje delovanje in s svojim delom "razdvaja mladino" in "razpihuje versko nestrpnost". Omenja športne igre, plesne zabave, taborjenja, izlete, ki jih prirejajo duhovniki za mladino, ki obiskuje krščanski nauk. Vse to ni več verska zadeva, so že poskusi političnega delovanja. Tudi šola trpi, piše list, ko v razredih dvojni učenci: eni hodijo h katekizmu, drugi ne . . . To bi se reklo, da je tudi pouk v katekizmu že nekak "poskus političnega delovanja". So pač obupni poskusi komunistov zoper Cerkev, ko vidijo, da med širokimi sloji državljanov izgublja vpliv, dočim ugled Cerkve narašča.

VSI ŠTIRJE SLOVENSKE ŠKOFJE in več duhovnikov, pa tudi predstavnikov nekatoliških verskih skupin, se je udeležilo dne 16. januarja novoletnega sprejema pri vladni "Komisiji za verska vprašanja" v Ljubljani. Komisijo vodi po odstopu Borisa Kocjančiča Pavel Bojc. K besedi se je oglašil nadškof Pogačnik in opozoril na besede, ki jih je izrekel zvezni predsednik Jugoslavije na obisku pri papežu Miko Špiljak: "Dober vernik je lahko hkrati dober državljan". Nato je nadškof povedal, da Cerkvi manjka prostorov, poslopij, ki so ji nujno potrebna za njeno delovanje. — Še bolj jasno se je izrazil naslednji govornik, predstavnik evangeličanov Kerčmar, ki je dejal, da je treba Cerkvam dati možnost za karitativno delovanje in da naj postane BOŽIČ spet uradno priznan praznik . . . Koliko je mogel Bojc obljubiti, nismo brali.

POROČILO O NAPREDKU "SLOVENIKA" V RIMU

NAPOVEDANO POROČILO Z DATUMOM 22. febr. 1968 je dospelo. Je zelo obširno z vsemi možnimi podrobnostmi. Objavljamo le nekaj izvlečkov, ki bodo podali približno sliko dosedanjih uspehov.

Zavod SLOVENICUM, kot znano, že deluje in ima letos 7 gojencev, duhovnikov iz domovine in izseljenstva. Nadaljujejo študije na visokih rimskih šolah. Začasno stanujejo na naslovu: Via Aurelia 476, Roma. Zemljišče za lastno poslopje je kupljeno in plačano. V doglednem času bodo začeli z zidavo.

Na svečnico je med drugimi zavodi tudi SLOVENIK poslal sv. očetu svečo, kot je stara navada. Nesla sta jo podravnatelj mons. Vodopivec in gojenec E. Škulj. Papež se je močno zanimal, kako zavod napreduje. Podelil je poseben blagoslov vsem sodelavcem in darovalcem. Slovenskemu zavodu je podaril zbirko znanstvenih knjig za knjižnico.

Za še bolj uspešno zbiranje darov so zamislili ustanovne, častne in redne člane SLOVENIKA. Tudi za posamezne sobe v novem zavodu so razpisali nabirke — \$5,000 za vsako. Prav tako za študentske poedinim gojencem: \$500 na leto.

Dosedanja zbirka znaša v **lirah** 63,851,708. Poleg tega je že zagotovljenih nadaljnjih 14,052.000 lir. Lepe vsote so to in prišle so skupaj nepričakovano hitro. Prihodnja tri leta bodo za zbiranje darov enako važna.



Poročilo zelo podrobno našteva, odkod so doslej darovi prišli. Tu naj bodo podani samo po kontinentih:

Amerika (severna, južna in Kanada)	35,077,788 lir
Evropa	27,215,880 lir
Avstralija	1,550,540 lir
Afrika	7,500 lir

Pohitimo mi v Avstraliji, da bo "naš" poldrugi milijon kmalu zrasel vsaj na TRI!

TABOR ALI "MITING?"

Urednik

Ko je Slovensko društvo Sydney v letošnjem januarju priredilo svoj TABOR za desetletnico ustanovitve, mu niti na misel ni prišlo, da bi se zborovanje moglo imenovati miting ali meeting. Če bi le kdo zinil kaj takega, bi ga obdolžili simpatij s komunizmom, dočim bi v resnici prevzel to ime iz ust — cesarja Franca Jožefa in za njim iz pisanja "očeta slovenskih taborov", dr. Valentina Zarnika.

Mislim, da je med udeleženci TABORA v Marayongu komaj kdo pomislil, da bi se poleg društvene desetletnice na njem praznovala tudi STOLETNICA velikih slovenskih TAROBOR, ki so se vršili v letu 1868 in še potem vse od Ljutomeru na Štajerskem do Šempasa na Goriskem.

Cesarju Francu Jožefu so bili nad vse neljubi in je zahteval proti njim odločne ukrepe, češ da se "s temi MEETINGI hudo žali avtoriteta vladnih organov."

S tem uvodom sem morda zbudil zanimanje za TABORE pred sto leti in bom v naslednjih člankih o njih nekoliko povedal.

Kaj je sprožilo "tabore"?

LETO POPREJ, 1867, JE ENOTNO AVSTRIJSKO CESARSTVO dobilo novo ime: Avstro-ogrska monarhija. Dunajski Nemci so se namreč pobotali z Madžari, da si bodo delili oblast nad slovanskimi narodi v Avstriji, ker jih Nemci sami niso več mogli držati v šahu. To je prosluli dualizem. Nova ustava je sicer obetala vsem narodnostim v državi enakopravnost tudi glede rabe jezika, toda po večini je določba ostala na papirju.

Najbolj je nova uredba zadela čeha. Nikakor se niso mogli srijazniti z novo ureditvijo države. Na vse mogoče načine so protestirali. Sklicevali so velika zborovanja vsega ljudstva pod milim nebom in na njih sprejemali resolucije na naslov dunajske vlade. V spominu na čase iz husitskih vojn v 16. stoletju so svoja zborovanja imenovali TABORE.

Taborenja bratov Čehov je spodbudilo tudi Slovence. Tudi ti so imeli marsikaj povedati Dunaju in se pošteno pritožiti proti zapostavljanju v državi. Zdi se, da je bil med Slovenci prvi, ki je hotel po-

snemati češki zgled, Fran Levstik, pisatelj Martina Krpana. Pisal je tedanjemu najbolj veljavnemu slovenskemu politiku, dr. Valetinu Zarniku, naj bi tudi Slovenci prirejali politična zborovanja na prostem.

Ohranjeno je še pismo, v katerem mu je Zarnik odgovoril: "Ti si mi zadnjič pisal, da bi bil tudi naš narod sposoben za MEETINGE . . . To me je tako spodbudilo, da sem še tisti večer predlog storil, da naj tak MEETING naredimo, kar je bilo z veseljem sprejeto".

Zgodovinar Silvo Kranjec dostavlja:

"Zarnik uporablja tu angleški izraz meeting, kot ga je tudi cesar uporabljal na omenjeni ministrski seji. Zarnik je bil pač med redkimi takratnimi Slovenci, ki je dobro znal angleški in se zanimal za angleško politično zgodovino, kjer so imeli 'meetingi' posebno vlogo. Teden kasneje je v NOVICAH naznanil, da je vlada dovolila "Prvi slovenski tabor (meeting) v Ljutomeru, kjer bo naš narod prvokrat pod milim nebom politični meetingoval". — Zanimivo je, da se ta beseda takrat ni prijela, šele dobrih 70 let kasneje je med NOB prišla za nekaj časa v rabo s partizanskimi mitingi. Takrat pa so obveljali "tabori" menda pod češkim vplivom, kjer se je pisalo o taborovanju in taboritih, zdi se pa, da nihče ni mislil na naše slovenske tabore iz časov turških navalov."

Prvi slovenski tabor — v Ljutomeru

Na Zarnikovo pobudo so se zbrali slovenski rodoljubi v Mariboru in sklenili sklicati po zgledu bratov Čehov veliko zborovanje pod milim nebom in javno izraziti svoje narodne zahteve. Takoj so sestavili program, ki naj bi veljal za vse naslednje tabore širom po Sloveniji. Med temi zahtevami je bila na prvem mestu ZEDINJENA SLOVENIJA, tedaj razkosana na dežele cesarstva: Kranjsko, Štajersko, Koroško, in tako dalje. Dalje so zahtevali, naj se uradniki na Slovenskem nauče ondotnega jezika, v šole naj se uvede slovenščina in tudi cerkvena vlada naj uraduje v slovenskem jeziku.

Za prvi tabor so odločili Ljutomer, ki je bil narodnostno močno prebujen kraj in je bila njegova lega pomembna — tesno ob meji nemškega in madžarskega ozemlja. Kmalu na to naj se pa vrši drug tak tabor nekje v Savinjski dolini. Pripravljalnemu odboru za ljutomerski tabor je predsedoval dr. Jakob Ploj, glavni govornik je pa bil dr. Valentin Zarnik. Ta je bil glavni govornik tudi na skoraj vseh naslednjih taborih in si je tako zaslužil časten naziv: Oče slovenskih taborov.



Ljutomer

Zanimivo je, da je cesarsko namestništvo v Gradcu tabor prepovedalo, toda dr. Ploj se je obrnil na notranjega ministra na Dunaju, nemškega liberalca dr. Giskra, ki je ukazal Gradcu: Brezpo- gojno tabor dovolite! Tako je ta nemški liberalec rešil tabor v Ljutomeru in vse naslednje, zakaj nobena podrejena oblast si ni upala nasprotovati odločitvi s tako visokega mesta. Celo sam presvetli cesar je končno prepovedal nadaljnje tabore šele leta 1871.

Tabor v Ljutomeru se je vršil dne 9. avgusta 1868. Bila je nedelja. Od vseh strani so se zgrinjale množice v slavnostno okrašeni Ljutomer in se zbirale na travnik ob ščavnici. Plapolale so zastave, pokali so možnarji, igrali sta dve godbi, prišli so Sokoli iz Ljubljane. Mnogo brzojavnih pozdravov je prišlo. Zvečer so vžigali umetni ogenj. Mno- žico zborovalcev so cenili na 7.000. Vse popoldne in zvečer je vsepovsod vladal vzoren red.

ZAGREBŠKI KARDINAL ŠEPER je v začetku marca nastopil svojo novo službo v Rimu, prav za prav je pa posle prevzel že v januarju, ko se je za nekaj časa mudil v Rimu. Kot znano, ga je papež "na začudenje" vsega sveta imenoval za naslednika kardinalu Ottavianu, vodji papeževega urada za verski nauk. Kardinal Šeper je naprosil svojega prednika, naj ostane še nadalje član urada in nje- mu pomaga z nasveti iz svojih dolgoletnih dragoce- nih izkušenj. Ottaviani je na to rad pristal.

Misli, March-April, 1968

Zahteve ljutomenskega tabora.

Nastopili so govorniki. Prvi je bil domači žup- nik Klemenčič, za njim kmet Kukovec, ki je zahte- val slovenščino v urade. Dr. Zarnik je zahteval uvedbo slovenščine v škofijo in semenišče. Župnik od Sv. Barbare v Holozah je poudarjal nujnost Zedinjene Slovenije in uvedbo slovenskih šol. To je bil veliki narodnjak Božidar Raič. Za njim je dr. Vošnjak napadal prosluli dualizem in obsojal ob- stoječo neenakopravnost kljub novi ustavi, ki je obetala vse kaj drugega.

Končno so prebrali resolucije. Vse so bile so- glasno sprejete in pokanje možnarjev je pozdravilo vsako posebej. Izdali so tudi spominske slike in me- dalje z napisom: SLOVENC! ZEDINIMO SE!

(Dalje)

KDO BI VEDEL POVEDATI?

Kje je **F. NOVINEC**, že nad 20 let v Avstra- liji? Zadnji naslov pred leti je bil v Viktoriji. Išče ga sestra Minka Novinec, Kopitarjeva 2, Ljublja- na.

Kje je **VLADIMIR STRAŠEK**? Že sedem let ni pisal domačinu. Po njem vprašuje brat Franc, zdaj vokaj. Naslov: V.P. 6130/VE-3, Mostar, Ju- goslavija.

Rojak **EDVARD KROJS** mora biti nekje v NSW. Naj se javi na naslov: M. Hartner, 396 Main Rd. St. Albans, Vic. 3021. Imamo zanj poročilo od matere.

PISALI SO

— ČITAJMO!

Pisatelj Karel Mauser v "Ameriški domovini":

Kot bodoči graščak v Trebnjem je Friderik Baraga študiral pravo na Dunaju in mislil na sveti zakon, pa pod besedami svetnika Klementa Hofbauerja pustil graščino, nevesto in svet ter stopil v bogoslovje. Posvečen 21. sept. 1823 je še eno leto kot duhovnik ostal v bogoslovju, nato je bil nastavljen za kaplana v Šmartnem pri Kranju. Ker je uvajal cerkveno bratovščino, ki je janzenizem ni trpel, je bil prestavljen v Metliko in tu je na god sv. Alojzija leta 1829 dobil v roke knjižico cincinnatskega generalnega vikarja Friderika Hese-ja: Očrt zgodovine cincinnatske škofije v Severni Ameriki. Knjižico je širila na Dunaju ustanovljena misijonska Leopoldinina družba.

Tu je začetek velikega misijonarja Barage. Ni odlagal klica. Na Silvestrovo 1830 je stopil v New Yorku na ameriška tla. Proti koncu maja je bil že med Indijanci v kraju Vaganakisi, ki so mu po francosko rekli Arber Croche (Krivo drevo). Ostal je med Indijanci do zadnje ure, do zgodnjega jutra 19. jan. 1868.

Veličino Baragovega misijonskega žrtvovanja moremo prav razumeti, če si vsaj malo skušamo predstaviti prostornost in samostojnost tedanje ameriške zemlje. Po ogromnih razdaljah, ki jih danes merimo z avtomobili, je škof Baraga potoval peš, pozimi na krpljah v strašnih viharjih, nočeval v snegu, pokrit s smrekovimi vejami. Koliko tisoč milj, če seštejemo vse, koliko tisoč ur, če preštejemo vse! Ni skrbel samo za duše Indijancev, skušal je tudi skrbeti za njih telesni blagor, za njih pravice in za njihovega duha. Edinstveni v indijanski kulturni zgodovini bodo ostali Baragov otavski molitvenik, očipvejski molitvenik, slovnica očipvejskega jezika in slovar.

Gledano z očmi modernega človeka, ki vidi samo jutri in pojutrišnjem, je preteklost samo preteklost, kar je pač minulo. Nič ne vidimo v njej, kar bi nas lahko dvigalo za jutri. In vendar so v preteklosti živeli ljudje, ki govorijo še danes, če jih le hočemo poslušati. Eden teh je naš človek, škof Baraga, ki je postal lastnina mnogih, ki je udaril mogočen pečat na ameriško zemljo in leži že sto let v kripti marquetteške stolnice.

Države Michigan, Minnesota, Wisconsin imajo danes drugo obličje. Po Velikih jezerih vozijo ve-

like ladje. Mesta in mesteca so zrasla na starih naselbinah. Ceste križajo indijanske steze in gozdovi se umikajo. Toda na vseh prostorih so še vidne stopinje slovenskega ameriškega škofa, ki se je v najhujših zimah prebijal do duš in k na smrt bolnemu otroku tako preromal 80 milj.

List BOŽJA BESEDA v Torontu piše pod naslovom: Novo leto — dan miru: Dne 8. decembra 1967 je izdal papež Pavel VI. vsemu svetu poslanico in z njo povabil vse ljudi, naj bi odslej vsako leto 1. januarja praznovali dan miru. Poslanica ima dva dela. Prvi del je naslovljen vsem ljudem, ki so dobre volje. Drugi del pa škofom, duhovnikom in vernikom katoliške Cerkve. V poslanici papež utemeljuje pomen dneva miru in potrebo pravičnega pojmovanja miru.

Iz vsega sveta so prišla ugodna poročila o sprejemu papeževe poslanice. Ekumenski svet cerkva je takoj s svoje strani povabil vse protestantske, anglikanske in pravoslavne cerkve, ki so članice sveta, naj z vsemi močmi podpro vsak pozitiven ukrep za sporazum in mednarodno sodelovanje. Poročevalec anglikanske Cerkve je v Londonu označil poslanico kot korak naprej v pravi smeri. V Vatikan so brzojavili številni državni poglavarji, predsedniki vlad in drugi državniki, ki so v imenu svojih narodov poudarili hvaležnost in veselje nad papeževo novo poslanico za dan miru. Carigrajski patriarh Atenagora in ruski patriarh Aleksij sta papežu odgovorila, da se bo pravoslavna Cerkev 1. januarja združila s katoliško v goreči molitvi za mir.

Na sam dan miru 1. jan. je papež šel najprej maševat v papeško bolnico Deteta Jezusa, ki jo vodijo usmiljenke. Med mašo je imel krasen govor, v katerem je pozval bolne dečke in deklice, naj z njim skupaj molijo za mir, ker Bog nedolžne otroke, ki mu darujejo svoje trpljenje in molitve, še posebno rad usliši. Po opravljeni maši je šel od postelje do postelje in se z bolnimi otroki pristrčno pogovarjal.

Glavno slovesnost tisti dan je pa imel v baziliki sv. Petra, pri kateri so v raznih jezikih molili za mir, papež pa je imel na vse vernike spodbuden govor o miru. Dan miru na novo leto so bolj ali manj slovesno praznovali katoličani po vsem svetu.



ZDAJ SE NAM JE ŽE BOLJ PRIBLIŽAL

Marija N., Melbourne

LANSKO LETO V APRILSKI ŠTEVILKI MISLI sem vam predstavila belgijskega duhovnika, ki se mu pravi **pater Werenfried van Straaten**. Povedala sem na kratko, koliko dobrega stori za uboge po svetu, le mimogrede sem pa omenila njegovo ustanovo, ki je znana po vsem svetu: **IRON CURTAIN CHURCH RELIEF**. V slovenskem tisku sem brala naziv: Pomoč molčeči Cerkvi, Saj nisem nič vedela, da ima ta ustanova med podpiranci tudi Cerkev v Sloveniji in na Hrvaškem.

Prva letošnja okrožnica (MIRROR) te ustanove je v veliki meri posvečena verskim zadevam v Jugoslaviji. Opisuje, kako veliko poklicev imajo na Hrvaškem in v Sloveniji, zlasti v primeri z nekaterimi drugimi kraji po svetu, čeprav tam ni komunizma. Potem pravi, da Slovencem in Hrvatom manjka prostorov za šole in vzgojo fantov in deklet, ki naj postanejo duhovniki in redovnice. Domača vlada jim sicer daje dovoljenje za zidanje, le denarja doma ni mogoče v zadostni meri spraviti skupaj.

Zato si je p. Werenfried naložil nalogo, da zbere v treh letih za pomoč katoličanom v Jugoslaviji kar poldrug milijon dolarjev in to v prvi vrsti za gradbo semenišč. Njegova okrožnica gre po vsem svobodnem svetu. Razpisuje "delež" po 50, 100 in 500 dolarjev. Pravi, da ima dogovor z večjim številom škofov po svetu, ki bodo pomagali zbirati.

Nato našteva po imenu kraje, ki bodo pomoči deležni in v kakšni meri. Večina teh krajev je na Hrvaškem. Za Slovenijo omenja Maribor, kjer škof Držečnik pripravlja zidavo lastnega semenišča, ker v Ljubljani ni več prostora za njegove bogoslovce. Proračun znaša vsoto \$176.000, polovico bo škof sam zbral med svojimi verniki, polovico bo prispeval pater Werenfried.

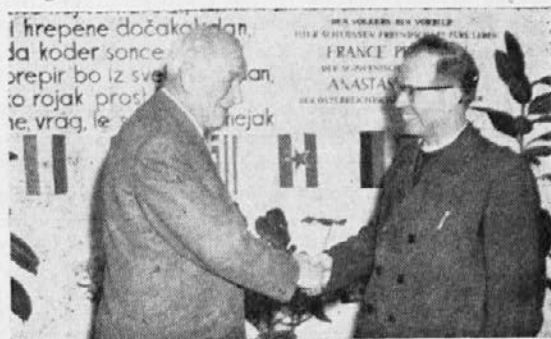
Navaja tudi zadevo slovenskih salezijancev, ki so imeli doslej svoje dijake v Zagrebu, pa je zanje tam zmanjkalo prostora. Slovenski salezijanci so prenesli svoj noviciját v Želimlje pod Krimom, za druge študente pa postavljajo hišo poleg župniša v št. Rupertu na Dolenjčskem. Patrova ustanova napoveduje lepo pomoč na obeh omenjenih krajih.

Bila sem zares iznenadena, ko sem to brala, zato sem si namenila, da v zvezi s svojim lanskim člankom tudi to objavim v informacijo bralcem in bralkam MISLI.

Misli, March-April, 1968



PRIPOMBA URED. Medtem se je razvedelo, da je stavba v št. Rupertu že "lezla iz tal", pa so se dvignili krajevni komunisti in dosegli pri vladi v Ljubljani, da se je moralo delo ustaviti. Nobena prošnja in nobeno sklicevanje na že prejeto dovoljenje ni pomagalo. Tedaj so salezijanci tudi ta načrt prenesli v Želimlje in hitro zgradili novo poslopje, preden bi se spet od kod pojavilo nasprotovanje . . . Ni še v domovini take "popolne svobode", kot jo nekateri oznanjajo . . .



Rektor ljubljanske univerze Albert Struna čestita p. Tomažiču, ustanovitelju KOROTANA

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglabilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

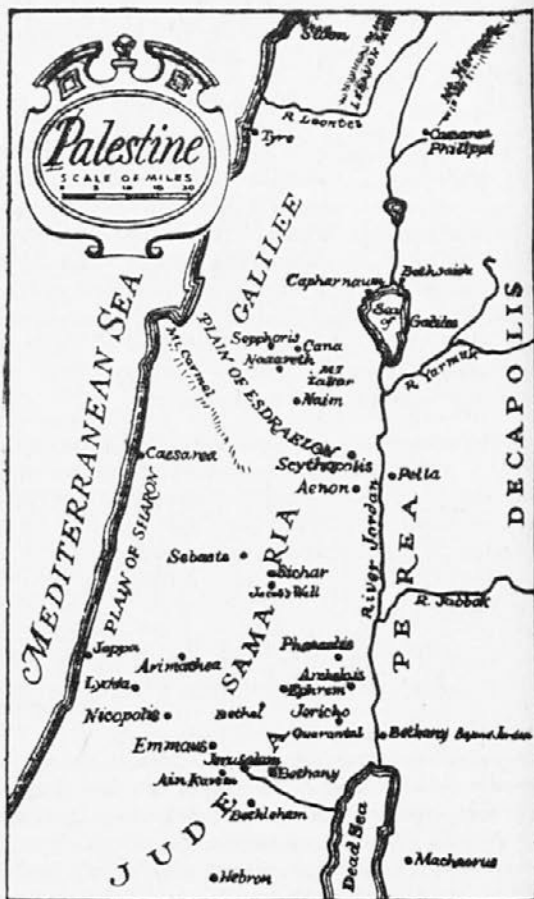
Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najboljše poznati!

ŠE TRIKRAT: GORJE FARIZEJEM!

Gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci: čistite čašo in skledo od zunaj, znotraj pa ste polni ropa in nezmernosti. Slepi farizej! Očisti najprej čašo in skledo znotraj, da bo čista tudi od zunaj.

Gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci: ker ste podobni pobeljenim grobovom, ki se od zunaj kažejo čedni, znotraj so pa polni mrtvaških kosti in vsake gnusobe; tako se tudi vi od zunaj ljudem kažete pravične, znotraj pa ste polni hinavščine in krivice.

Gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci: ki zidate grobnice prerokom in krasite spomenike pravičnim in govorite: Ko bi bili mi živeli v dneh naših očetov, bi se ne bili z njimi udeležili umora prerokov. Tako si dajete sami spričevalo, da ste



SAMO NA ZUNANJOSTI GLEDAJO

Tako imenovana ("levitska čistost"), ki jo Mojzesova postava zahteva, ne bi smela zadevati golič zunanjosti. Smisel predpisov postave je ta, da mora biti v prvi vrsti srce čisto in iskreno. Farizeji se obežajo zgolj na zunanjosti, kaj pri tem v človekovih mislih, se jim ne zdi važno.

Ista misel se nadaljuje z drugo primero. Judje so vsako leto pred veliko nočjo skrbno prebelili vse kornje pri vhodih v grobove, seveda je pa v notranjosti grobov ostalo vse pri starem: trohno in gniloba nista mogli biti "pobeljeni". Farizeji z navidezno zunanjo pravičnostjo v srcu ostajajo gnili.

In še en prikaz farizejske hinavščine. Valijo krivdo za umore prerokov v prejšnjih časih na

sinovi tistih, ki so morili preroke. Le dopolnite tudi vi mero svojih očetov. Kače, gadje zalega, kako boste ušli peklenski pogubi?"

GORJE MESTU JERUZALEMU

"Zato, glejte, pošiljam k vam preroke in modre in pismouke. Izmed teh boste nekatere pobili in križali, nekatere bičali v svojih shodnicah in preganjali od mesta do mesta, da pride nad vas vsa pravična kri, prelita na zemlji, od krvi pravičnega Abela do krvi Zaharija, sina Barahijevega, ki ste ga umorili med templjem in oltarjem. Povem vam, vse to bo prišlo na ta rod.

"Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnaš tiste, ki so k tebi poslani, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peruti, pa niste hoteli. Glejte, zapuščena vam bo vaša hiša. Zakaj povem vam, da me odslej ne boste videli, dokler ne porečete: Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!"

EVANGELIST JANEZ RAZMIŠLJA O NEVERI JUDOV

Čeprav je storil (Jezus) vpricho njih (Judov) toliko čudežev, niso verovali vanj, da so se spolnile besede preroka Izaija, ki jih je govoril: "Gospod, kdo je veroval temu, kar je slišal od nas, in roka Gospodova — komu se je razodela?" — Zato niso mogli verovati, ker je Izaija tudi rekel:

Oslepil je njih oči in zakrknil njih srce,
da bi z očmi ne videli in s srcem ne umeli
ter se ne bi spreobrnili
in bi jih jaz ne ozdravil.

To je rekel Izaija, ko je videl njegovo slavo in govoril o njem. Vendar so tudi mnogi izmed voditeljev vanj verovali, a zaradi farizejev niso tega priznavali zato, da bi ne bili izobčeni iz shodnice. Ljubili so namreč svojo čast pred ljudmi bolj ko čast božjo.

JEZUSOVO BOŽJE POSLANSTVO

Jezus je zaklical: "Kdor v mene veruje, ne veruje v mene, temveč v njega, ki me je poslal; in kdor vidi mene, vidi njega, ki me je poslal. Jaz sem prišel na svet kot luč, da nihče, kdor v mene veruje, ne ostane v temi. In če kdo moje besede sliši in jih ne izpolni, ga jaz ne sodim zakaj nisem prišel, da bi svet sodil, ampak da bi svet zveličal. Kdor mene zaničuje in ne sprejema mojih besed, ima nad seboj sodnika: nauk, ki sem ga oznanil, ta ga bo sodil poslednji dan."

Misli, March-April, 1968

svoje prednike, sami se pa pripravljajo na umor preroka vseh prerokov — Kristusa Boga.

VELJA "URADNEMU" JERUZALEMU

S farizeji vred pade krivda na ves Jeruzalem, domala vse mesto se je že nalezlo farizejskega duha. Jezus kar naravnost pove, da bodo Jeruzaleščani morili tudi tiste, ki jih bo on poslal učiti njegov nauk, apostole in druge znanilce božje besede. Zato bo tudi kazen zadela vse. Jeruzalem ni več božja hiša, kot bi moralo biti, postalo je "vaša hiša", zgolj posvetno mesto. Vendar Jezus pusti odprto možnost, da se bodo tudi Judje priključili Kristusovi čredi. Nekoč bodo tudi oni Njega pozdravili kot obljubljenega Masija. Sveti Pavel se v pismu Rimljanom sklicuje na te Jezusove besede, ko napoveduje končno spreobrnjenje Judov. Piše namreč: "Zakrknjenost je prišla na del Izraelcev, dokler ne vstopi polno število poganov; in tako bo rešen ves Izrael, kakor je pisano..."

POGLED V JEZUSOV ŽIVLJENJE IN DELO

Evangelist Janez se sredi pripovedanja o Jezusu ustavi in globoko zamisli. Neprodirljiva skrivnost se mu zazdi dejstvo, da kljub tako številnim čudežem Judje niso v njem spoznali obljubljenega Odrše-nika. Skrivnost skuša razumeti iz besed prerokov, posebno preroka Izaija ki je že davno prej tožil nad zaslepljenostjo naroda, ki mu je govoril in ga svaril.

Evangelist Janez je pisal evangelij v času, ko je bilo krščanstvo že zelo razširjeno po nekoč poganskem svetu. Judje so se pa trdovratno še in še držali starega testamenta, pa še to vse preveč na zunaj. Kdo jih je oslepil? Ne Bog sam, kot bi se na prvi pogled dalo sklepati iz Izaijevih besed. Res pa je to: kdor se trdovratno ustavlja božji milosti, mu Bog odtegne svojo pomoč, dejansko milost, in tak človek se zmerom bolj potaplja v še večjo zaslepljenost.

IN VENDAR — JEZUS JE IN OSTANE MESIJA

Kdaj in kje je Jezus te besede govoril, evangelist Janez ne pove. Verjetno niso bile točno izgovorjene v eni sapi, ampak je evangelist povzel na kratko več njegovih govorov, saj takoj spoznamo, da se iste misli iz Jezusovih govorov nahajajo tudi v drugih evangelijih. Janez jih je tu povzel kot končno spoznanje iz svojega razmišljanja v prejšnjem odstavku. Kakor bi hotel reči: Naj bo zadeva z Judi taka ali tuka, naj jo do dna razumemo ali ne — Jezus je kljub vsej neveri od strani sveta prava Luč, Zveličar, Očetov poslanec. Nobena nevera tega ne more izbrisati.

POT DO TISOČAKA

Za MISLI spisal

VINKO BELIČIČ, Trst

Slikal Evgen Brajdot, Sydney

KROJAČ JE NATEZAL IN SPROŠČAL ru-
meni meter, skozi naočnike bral številke in jih v
přesledkih brez vsake povezave narekoval pomočni-
ku. Dolžina hlač od pasa in od mednožja do sto-
pal, njih obseg v gležnjih, ob kolenih in v pasu;
nato razdalja od ovratnika na tilniku do spodnje-
ga roba suknjiča, dolžina rokavov, obseg v prsih,
širina v plečih; nazadnje še mere od telovnika.

Štirinajstletni Slavko je prizadevno izvrševal
gibe, ki jih je potreboval krojač. Semtertja je
svetlo pogledal mamo, ki je drobna in suha sedela
v kotu na stolu in zrla vanj s srečnimi očmi. Oba
sta čutila isto: "Začenja se nekaj novega, velike-
ga, upapolnega!"

Ko so bile mere za novo obleko zapisane, je
prišel krojač računati na papir, tuhtati, sam sebi
kimiti.

"Blago, podloga in vse, kar spada zraven, pa
seveda delo: štiristo."

Mati na stolu se je zresnila. Preden pa se je
utegnila pogajati, ji je senco zaskrbljenosti v očeh
pregnal Slavko s svojim prosečim, bodrilnim po-
gledom. Vstala je, vzela iz cekarja robec in raz-
vozlala rogelj. Med prsti je tiščala trikrat prepog-
njen tisočak. Pobožno ga je zravnala in stopila h
krojaču.

"Prosim, naj bo trpežno blago, da bo kaj tra-
jalo, in dobro sešijte," je rekla in dala rdeči ban-
kovec krojaču. Pri tem se je Slavku nebogljenost na-
smehnila.

"Čujte, kje ste pa dobili ta denar?" je nekam
zadihano vprašal krojač.

"Na semnju, za kravo. Kaj pa je?"

Krojač je razgrnjeni tisočak pazljivo gledal
proti oknu.

"Bojim se, veste, da ni pravi, da je ponare-
jen."

Mati je odrevenela. Stisnila je usta in prema-
gala slabost, ki ji je prešinila vse ude.

"Bog se usmili — saj ni mogoče!" je zaje-
čala.

Slavku se je v ustih zgostila tako grenka sli-
na, da je ni bilo moč požreti. Krojač je del tiso-
čak na mizo in se jima sočutno nasmehnil.

"Veste kaj, mati, stopiva v banko, saj ni da-
leč. Tam so večji mojstri. Oni bodo takoj dognali,
ali je ta denar pristen ali ponarejen. Enkrat sem se
že opeknel, veste, in od tedaj sem opreznější."



Mati je lezla vase. Imela je občutek, kot bi
jo bil kdo zasačil v nepoštenju in jo hoče sedaj od-
gnati pred sodnike.

Jezus, ali se bo res vse podrló? je trepetalo
njeno srce.

Nenadno pa se je zravnala in se nasmehnila
sinu.

"Počakaj me tukaj, Slavko!"

Ko sta krojač in mama odšla in je ostal sam
v družbi nepoznanega, molčečega pomočnika, za-
topljenega v svoje delo, je v mislih preletel dolgo,
mučno, usodno pot do rdečega tisočaka.

... "Večen revež bo na tisti pusti, kamniti zem-
lji v Strmcu, tako kakor ti, Anika. Daj ga v šole,
fant ima bistro glavo. Naj se še on ubija s sušami
in pozebami, s točo in z divjačino? Takšni z od-
prto glavo morajo v šole!"

In ga je vprašala, ali bi šel. Potem mu je sli-
kala življenje v zavodu, kakor so ga nji naslikali
drugi.

"Imel boš svojo sobico, a notri belo posteljo
in umivalnik, pa omaro, pa mizo in stol, pa knjige,
dosti knjig, pa okno na vrt . . . Tam boš rasel med
prijatelji, zmeraj večji boš in bolj učen."

Sanjala sta v temi, medtem ko so se v drevje
in hiško zaletavali valovi vetra in je v strehi nad
njima ječalo. Duh po sajasti slami je prepočil ves

dom. Okoli vogla je zavijalo rastoče in pojemajoče, in hkrati s tistim vicanjem duš med vejami je naraščala in pojemala njuna tesnoba — imela sta samo eden drugega.

Sanje so prevzele obadva, potem pa je prišla stvarnost.

Slavko je moral dobiti novo obleko in perilo in še toliko vsega za začetek šolanja — in Anika se je trla v svojih mislih in skrbeh. Videla je en sam izhod . . . edini izhod.

“Ali se je vredno toliko mučiti s kravo?” si je bolj dopovedovala nego se spraševala, ko je trala v julijski pekočini lezla v tla in je vedrce v vodnjaku že spet tolklo po dnu. “Seno bo drago in ne bo ga težko prodati. Rusa je pa tudi že stara in mleko ji je začelo usihati.”

Prignala sta jo na prvi semenj. Kupci so Rusi otipavali vime, ji z vajeno roko odpirali gobec in gledali zobe, šteli kolobarje na rogovih.

“Koliko je brejž?” so spraševali.

Aniki je bilo hudo, a lagati ni hotela.

“Mastno mleko ima, breja pa ni.”

“In tudi ne bo več. Tej je odklenkalo,” so norčavo pripominjali. “Ko bi bila tako debela, kakor je suha, bi si kak mesar kar prste obliznil.”

Ko pa je povedala ceno, so se kupci začudeni odvrčali brez besede in odhajali naprej.

“Ali vam je na srcu zrasla ta buša?” jo je eden zavrnil.

Ah, sta si mislila Anika in Slavko, skoraj ko na srcu. Ali naju ni z mlekom preživljala sedem let? Ali ni gnojila njivicam, da so rodile koruzo, krompir in zelje? Še drva bi vozila, ko bi bil voz pri hiši.

Gledala sta zvesto žival, ki je pohlevno stala ob ograji. Nevajena dolge hoje si je na ostri cesti obrusila in do krvi preklala parklje. Zdaj je počivala na mehkih tleh sejmišča in z jezikom lovila bilke po tleh.

V poznem popoldnevu, ko je bilo semnja konec, se je s krvavimi parklji krotko opotekala med njima daleč v Strmec. Bili so lačni in žejni in trudni vsi trije — Anika, Rusa na oprti in Slavko — pa vendar zadovoljni, da se skupaj vračajo domov in da se je bolečina ločitve odmaknila.

Čez teden dni nov semenj drugje, dve debeli uri daleč. In spet na pot!

In spet kupci in mešetarji, otipavanje goveda, ploskanje v dlani, samozavestno, poniževalno ocenjevanje.

“Koliko bi pa radi za ta rdeči vamp na štirih kolcih, mati?”

Anika je že manj odločno povedala ceno.

“Tisoč petsto!” se je zgrozil vprašujoči. “Bolje, da jo kar domov odženete. Ali ne veste da cene

Misli, March-April, 1968

zmerom bolj padajo? Ven gre samo še mlada, sočna živina. Take stare dvajsetletne mrhe so komaj za domače mesnice, za salame.”

Anika se je ob teh brezčutnih besedah obrnila proč, a Slavko je Ruso čehljal med rogmi — in živali je iz velikih kalnih oči sijala mehkoba.

Tudi ta dan ni bilo nič s prodajo. Kakor bi bili preplašeni od trdega, neusmiljenega sveta, so se podvivali v svoj varni Strmec.

A pot je bila dolga, in nobene sapice v sparnem zraku med njivami koruze in sončnic, nobene ob cesti, nobene vode. Tiščalo je k tlom in ni dalo dihati. Iz za hribov so lezli sivomodri oblaki z bliski in z jezno grmljavino.

“Poženi, Slavko, poženi! Huda ura se bliža.”

Anika je vlekla Ruso na oprti, opotekala se je in hitela. A preden so prišli do vasi ob vznožju domačega hriba, se je nad njimi razdivjala nevihta. Iz bojazni pred strelo se niso upali zateči pod hraste, ki so mogočno šumeli v pišu. Skozi bliske in naliv so prestrašeni rinili naprej in se že vsi premočeni začeli vzpenjati proti Strmecu; čez pol ure jih je gori sprejelo umito sonce.

Dolgi, žareči dnevi poletja so začeli giniti v zmeraj daljših sencah. Zacvetela je ajda in s svojimi dišavami pojila obilne rose kasnega avgusta.

V torek po Jernejevem je bil semenj v trgu na drugi strani hriba, dve uri in pol daleč od Strmca. Kmetje so prignali mnogo živine. Prišla sta tudi Anika in Slavko s svojo pohlevno Ruso, ki je bila zdaj že vajena dolgih poti in ostrega kamenja.

Če še danes ne bo nič s prodajo, potem z bogom sanje — življenje v Strmecu bo teklo po starem naprej, v sivi revščini, s sivim obzorjem pred sabo: tako sta čutila mati in sin, in bridka nepotnost v srcu ju je uklenila v molk.

Ko je prvi kupec vprašal po ceni, je Anika ko iz trne rekla:

“Tisoč petsto.”

Možakar se je nasmehnil in ni več odprl ust; koračil je naprej, Anika pa je zaklicala za njim: “Koliok bi vi dali, čujete?”

Oni se je okrenil, ošinil z očmi Aniko in kravo ter ne da bi se ustavil vrgel čez ramo:

“Osemsto.”

“Osemsto!” ja zaječala Anika “Človek božji, zakaj delate greh?”

Njen klic se je zgubil v hrupnem vrvenju semnja. Vse se je mešalo: mukanje goveda, škripanje voz, vpitje ljudi, neka daljna zmedena muzika iz sonca in praha, preko glav od bogvekod in bogvekam... ko sladki veter.

Potprežljivo so stali ob ograji in čakali. Čas je tekel, kupci so bili redki, in čeprav je Anika znižala ceno na tisoč tristo, ni kazalo, da bi bilo kaj.

Slavko se ni upal ozreti v mamin obraz. Razjedala ga je skrb, mežikal je v soncu in odganjal muhe, ki so silile Rusi v oči. Nikogar ni bilo več mimo, in v Anikino malodušno čakanje je udaril opoldanski zvon.

"Si lačen, Slavko, kajne? Na, skoči k peku in prinesi štruco! Pa turški med si kupi, le daj!"

Ko se je vrnil, je od zvonjenja visel nad vrvežem prostran odmev. Mama je bila v živi besedi s kupcem, ki je uro prej ponudil za Ruso osemsto. Zdaj je primaknil še stotak in videlo se je, da mu le je do kupčije.

"Tihoč tristo!" ga je rotila Anika.

"Bodite no pametni," jo je zavračal kupec. "Tisoč tristo takale stara jalovka! Jaz bi se je na vašem mestu rajši danes odkrižal ko jutri. Čez mesec dni niti tisočaka ne boste dobili zanjo, to vam povem."

Možakar jo je gledal, in ko od žalosti ni mogla nič odgovoriti, je vnovič odšel in izginil.

"Mama, popustite še malo!" je prosil Slavko.

Toda ona ga je pogledala trpeče.

"Sram me je, Slavko, da bi našo Ruso dala za tako nizko ceno. Sedem let smo jo imeli v Strmecu, preveč mi je prirasla k sreči, da bi jo dajala napol zastonj."

Obmolnila sta in se ozirala naokoli, ali se bo vendar še prikazal kakšen kupec. A sejmišče se je zmerom bolj praznilo. V zgodnjem popoldanskem soncu je neprodana živina zdolgočaseno mlela z zobmi in močila tla s penasto slino. V zraku je ležal en sam duh po govejem potu in razhojenih kravjakih.

Bolj ko je čas mineval, bolj je v Aniki in Slavku raslo malodušje in se bližal obupu.

Sit, napojen, rdeč se je zdaj tretjič primajal tisti kupec.

"No, kako je? še zmeraj nič?"

Anika je trmasto gledala predse in molčala.

"Primaknem še stotak: torej tisoč. Udarite ali ne?"

Z zobotrebem v ustih je kupec iztegnil roko in z levo sunkovito potegnil k nji Anikino desnico.

"Tisoč!" je vzdihnila. "Ali je to kak denar za kravo?"

"Živine je veliko, saj vidite, denarja pa malo. In še slabše bo. Udaritq?"

"Tisoč in še sto," je odločno rekla Anika, "da bom fantu kupila kak robček in pa orglice za spomin, ker je pasel. Tisoč sto, pa smo skupaj."



Po kratkem pomišljanju je možakar s svojo veliko mesnato dlanjo tlesknil v Anikino drobno, žuljavo dlan — in Slavko je zadnjikrat čehljal Ruso in jo božal po čelu, po očeh, po nozdrvih.

Redkobesedna sta se vračala v Strmec. Oba sta še videla Rusino začudeno obračanje glave k njima, slišala sta njeno mukanje, čutila sta Rusino brezumno ustavljanje tuji, moški roki, za katero je bilo treba iti.

Slavko je nekajkrat zapiskal na orglice; a pravega veselja ni bilo, zato jih je spravil in se raztreseno oziral po vranah, ki so se spuščale na drevesa, po vinogradih v prvem mraku.

Kokoši so se že same spravile spat, le mačka je vztrajno mijavkala na pragu, dokler jima ni z vzdignjenim repom zaupno pritekla naproti.

"Slavko pojde v šole!" je Anika tisti večer slovesno razglasila sebi in sinu. "Slavko pojde iz Strmca v mesto! Jaz pa bom ostala tu sama. Hodila bom na dnine, da odslužim mleko in orača, pa kosce in vozce. Seno vrže dosti več ko trava na rasti-lu, Vidiš, Slavko, če hočeva, da greš ti naprej in da kam prideš, moram jaz ostati tukaj; pa tudi zato, da se boš imel kam vračati. Zmeraj manjša

bom, a zmeraj bolj žilava, dokler mi bo ob strani Bog . . . in dokler mi boš ti s svojo pridnostjo za spodbudo in tolažbo. Nič drugega ti ne rečem, Slavko."

In med neutrudnim čirikanjem čričkov je naznanila:

"Takoj pojutrišnjem pojdeva v mesto h krojaču, da te obleče. Ni varno imeti dolgo denar v tej samini."

. . . In zdaj sta bila tu. Tisto veliko se je začelo. A glej: ko sta že mislila, da je vse lepo naprej, se je nenadno zazibal svet.

Kaj bo, če je tisočak zares ponarejen? Sramota, ponižanje, pomilovanje, celo posmeh privoščljivih vaščanov, ki težko gledajo, ako se hoče revež pomakniti kam više, bolj v ospredje. Še več ko sramota: popoln poraz v življenju, nepopravljiva nesreča, če se bo izkazalo, da je denar ponarejen! Vse se bo izkazalo, da je denar ponarejen! Vse se bo sesulo. Pobita od krute ogoljufanosti se bosta privlekla v osiromišeni Strmec.

Slavko je mislil na mamo, na njeno stisko, na njen strah. Čutil je mokroto v očeh in je stopil pred vrata, ko pribit obstal na pločniku in čakal.

Prikazala se je pokončna in čvrsta ob živahnem krojaču, in bliže ko sta bila, bolj je Slavku padalo breme z duše.

"Vse je v redu, fant!" mu je zaklical krojač. "Nov boš, in še petdesetak boš našel v suknjiču, veš — zato da boš laglje pozabil strah teh minut. Vas, mati, ponovno prosim oproščenja — pa saj ste čuli, kaj so povedali v banki."

"To so povedali, Slavko, da je med ljudmi precej ponarejenih tisočakov, ki jih je jako težko razpoznati." Nasmehnila se je. "No, jaz in ti sva od danes lahko brez skrbi. Pot do najinega tisočaka je bila dolga in je ne bova pozabila." Tiše je dostavila v ganljivi vdanosti: "Po takšni poti ne pojdeva nikdar več."

Hotela je reči, da je bila Rusa zadnja krava v njunem Strmecu.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

§ 10: Tone Gabršek; § 7: Franc Bresnik, Milan Beribak; § 6: Stanko Samsa; § 5: Antonija Nemeč, Marija Bosnič; § 4: Jordan Belich, Franc Valenčič, Ivan Kovačič; § 3: Vinko Dajnko, Janez Erpič, Jože Smerdelj, Kristjan Tinta, Edvard Golja, Vili Mrdjen;

§ 2: Marija Vorša, Mile Klemenčič, H. Šarkan, Fr. Plohl, I. Milivojevič, Fr. Štibilj, K. Mezgec, A. Brala, J. Bizilj, M. Bizjak, St. Vatovec, E. Kowalska, Fr. Soklič, L. Zemljčič, A. Ahačič, M. Cuderman, št. Boelckey, Fr. Vravnik, št. Smole, Z. Romič, V. Stojkovič, Fr. Erpič, A. Bajt, J. Glanjanrič;

§ 1: A. Temišanovič, P. Pahor, S. Pregelj, P. Bižal, J. Kromar, M. Jenko, R. Brežnik, Fr. Bregantič, St. Lovkovič, M. Copot, M. Tomažič, E. Benko, I. Nemeč, F. Lasič, št. Tomšič, J. Mihič, F. Plazer, Jos. Kunek, J. Jurin, J. Žele, A. Poklar, J. Albreht, Fr. Mautner, T. Omeržel, K. Rozman, M. Birska, St. Golcman, Al. Hrast, V. Potnik, M. Vihtelič, J. Marin, Neimen., M. Tavčar.

P. PODERŽAJ, INDIJA: §20: J. Ambrožič; §10: Franc Šveb; §7: Tone Gabršek; §5: Tončka Levstek; §3: Štefan Boelckey, Marija Martin; §2:

Gracijan Pirc, Frances Štibilj, Antonija Stojkovič. Za zadnjič omenjeno pošiljko se p. misijonar

prisrčno zahvaljuje. Piše, da v vsaki številki pregleda imena darovalcev in vsakemu v duhu pošlje poseben blagoslov.

SLOMŠKOV SKLAD: §4: Marija Mezgec; §3: Anton Konda; §2: Milka Stanič; §1: Jože Kostevc. — Zbirka znaša šele \$38. Mora narasti, da odpošljemo.

SLOVENIK V RIMU: §100: Pepe Metulj; §15: K. in T. Levstek; §10: Fr. Valenčič, Ana Ahačič, Jože Grča, Anton Požar, P. Bernard; §8: Angela Vrašič; §5: Neimen.; §2: Justi Mrak, Peter Bizjan, Mirko Cuderman.

Na drugem mestu v tej številki boste našli poročilo o SLOVENIKU, ki ga je poslal prorektor msgr. Jezernik. Vzemimo si ga k sreči in — sezimo v žep!

Prisrčna hvala in Bog povrni vsem darovalcem! Seveda vsi "Skladi" ostajajo odprti in trkajo na požrtvovalnost nas vseh!

Z Vseh Vetrov

ANICA KRALJEVA razmišlja v Svobodni Sloveniji o "prepadu med starši in otroki" v Argentini. Na primer: Od desetih deklet, v Argentini rojenih, sta samo dve vedeli povedati, zakaj so starši prišli iz Slovenije v Argentino. Anica je to omenila "resnemu rojaku" in ji je odgovoril: "Vidite, navadno se z otroki pri nas sploh ne menimo. Šele zadnjič, ko smo se doma spri, sem spoznal, da več premišlujem o svojem podjetju kot o svojem otroku." — Ali mislite, da so taki očetje samo med Slovenci v Argentini?

ROJAK IZ AMERIKE, ki skuša razpečati med ljudi slovenske knjige, nam piše: Dobil sem iz Argentine novo knjigo Marijana Marolta: Rojstvo, ženitev in smrt Ludvika Kavška. Pred leti je SKA izdala Maroltovo knjigo: Zori, noč vesela! Bila je takoj razprodana, kot nobena knjiga dotlej. Ta, ki jo je zdaj izdal, pa najbrž ne bo. Ne zato, kot da bi bila slabša. Zato, ker je med našimi ljudmi vedno manj zanimanja za vsako knjigo. Pred 20 leti, ko so ljudje imeli še kampovske deke in nosili kampovske hlače, so kar padli po vsaki novi knjigi. Zdaj imajo dobre zaslužke, hiše, avtomobile in še kaj, pa je treba hoditi za njimi kot berač in jih lepo prositi, naj si kupijo novo slovensko knjigo. — Ali je samo v Ameriki tako, kaj pravite?

LESENE CERKVE NA DUNAJU niso več stvar razgovora, sprejete so kot praktična zadeva naših dni. Prvo tako cerkev so postavili v predmestju in je prav vsa iz lesa. Sestavili so jo v teku enega meseca, montiranje je vzelo le osem dni. Vendar je stala dva milijona šilingov, kar je v našem denarju okoli 80,000 dolarjev. Odločili so se, da bodo v raznih predmestjih postavili še več takih cerkv. Tisti Dunajčani in ostali Avstrijci, ki so zaljubljeni v svetovno znano cerkev sv. Štefana, pač zmajujejo z glavami nad temi novimi cerkvami.

V INDIJI SO OPUSTILI NAČRT ZA KASTRIRANJE družinskih očetov, ki imajo že tri otroke ali več. Mislili so na obvezno kastriranje in ga uzakoniti, da bi tako ustavili hitro naraščanje prebivalstva, ki ga Indija šteje že nekako pol milijarde. Vendar so začutili, da bi tak prisiljen poseg v živo naravo človeškega telesa grdo kršil dostojanstvo državljanov. Zdaj iščejo drugačnih potov za omejevanje rojstev.

V ADELAIDI, S.A., pa ne med Slovenci, se je zgodilo. V novi župniji Albert Park, so iskali sodelavcev za neki farni program. Eden pripravjalnih odbornikov je stopil k družini, ki se je nedavno priselila. Hotel je govoriti z možem, pa ni bil doma. Bila je samo žena, popolnoma brez zoba. Prosil jo je, naj pove možu, po kaj je prišel. Žena je pa rekla: Pustite mojega moža pri miru. Je grd človek. Vsak dan, ko gre na delo, vzame s seboj moje zobe, da čez dan ne morem jesti in tako ne zapravljam moževega denarja.

MLADOLETNIH ZLOČINCEV menda nikjer na svetu ne kaznujejo, kot bi prav za prav zaslužili. Najbolj jim baje prizanašajo v severni Ameriki. Vzemimo tatvine avtomobilov. Neprestano jih mladoletniki kradejo, kjerkoli jih najdejo. Čeprav policija mnoge aretira, jih malo pride pred sodišče. In če pridejo, imajo sodniki vse mogoče obzire z njimi. Baje sta le dva sodnika v New Yorku, ki imata tatvine avtomobilov za hud zločin. To pa zato, ker so mladoletniki ukradli avtomobile tudi njima . . .

V SKOPJU, MAKEDONIJA, Jugoslavija, je bilo po znanem velikem potresu še polno manjših, vseh skupaj do zadnjega časa baje okoli 400. Mesto je še dobršen del v razvalinah. V mestu samem so zgradili visoka nova poslopja za urade in trgovino. Stanovajske hiše gradijo v okolici, kjer se nadaljnji potresni sunki ne čutijo mnogo ali nič. Tako je nastalo na robu mesta kakih 18 naselij z lesenimi hišami. Vsako naselje ima kakih 12,000 do 15,000 stanovnikov.

ALBANSKI POGLAVAR ENVER HODJA se rad pohvali, da je njegova Albanija najbolj brezverska dežela na svetu in zgled vsem komunističnim državam. V Albaniji po trditvah Hodje ni več niti enega duhovnika, pa tudi ne cerkve ali mohamedanske džamije. Lansko leto so baje zaprli 2196 cerkv in mošej. Tako se ponša Hodja pred vsem svetom, zlasti seveda pred komunističnim.

SLOVENC V ZDRUŽENIH DRŽAVAH Amerike silno veliko žrtvujejo za zbirke v razne dobre namene. Neprestano zbirajo za popravo ali zidavo cerkv v rojstni domovini. Zberejo tisoče in tisoče. Nabirke za beatifikacijo Slomška in Baraga so na

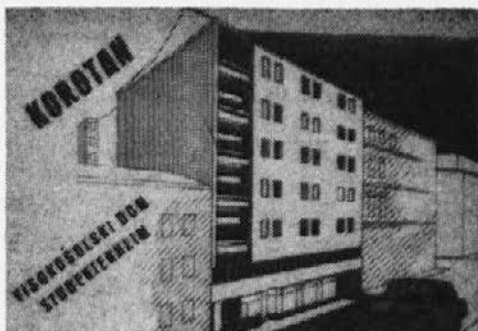
dnevnem redu. Prav tako za pomoč slovenskim misijonarjem v prekmorskih deželah. Za SLOVENIK v Rimu imajo vrsto krajevnih odborov, ki zbirajo prispevke. Končno so se zavzeli še za posebno slovensko kapelo v vsenarodnem svetišču Matere božje v Washingtonu. Posvečena bo Mariji Pomagaj. Je v Washingtonu. Izračunali so, da bo stala 70 tisoč dolarjev. Za vse to in tako so Slovenci navdušeni, le tu pa tam kdo malo pogodrnja.

ORKAN PRED NOSOM opisuje strokovna knjiga v Ljubljani. "Nežne, s prostim očesom nevidne dlačice v služnici dušnikov in sapnika živahno utripljejo in potiskajo prašne delce navzgor proti žrelu. Moramo se usekovati, kihamo in kašljamo. Pri kašljanju in kihanju iztiskamo zrak z velikansko hitrostjo iz pljuč, z večjo silo, kot jo ima najhujši orkan. Z brzino od 140 do 400 km na uro se pri tem giblje zrak. Zaradi tega kašljanje in kihanje človeka tako utruji."

KARDINAL LEGER V MONTREALU, ki se je opovedal svoji stolici in odšel med gobavce, je večkrat govoril skupini trgovcev in upravnikov velikih podjetij in drugih bogatašev. Opozarjal jih je na revne in zanemarjene dele mesta in jim prigovarjal, naj nekaj storijo za izboljšanje žalostnih razmer. Naslednje leto je spet govoril in rekel: Lani sem vam govoril o zanemarnjenih delih mesta. Kaj ste storili na moje prigovarjanje? Menda ničesar. Ako boste pustili, da stvari ostanejo take kot to, začnite že zdaj zidati za prihodnjo generacijo ogromne poboljševalnice, sodišča za razpoke, ječe, zdravilišča, domove za umobolne in centre za prevzgojo. Za izvedbo tega, kar sem vam lani svetoval, bi bili res potrebni neki milijoni. Za one reči boste pa morali izmetati bilijone, pa kar zelo težke.

NAŠ NEW SOUTH WALES ima 695 katoliških šol, nižjih in srednjih, v njih se vzgaja 196.000 otrok vse od otroškega vrta naprej. V sydneyski nadškofiji je med učiteljstvom poleg sester in bratov nekako četrtnina svetnih učiteljev in učiteljic. Vsaka škofija ima svoj lastni šolski odbor, ki daje navodila za pouk in ga nadzira. So pa še posebne "privatne" šole, ki niso odvisne od škofijskega šolskega odbora. Navadno so te najboljše. Vse šole brez izjeme pa morajo upoštevati tudi državne predpise za pouk, kar zadeva število predmetov in podobno. Čeprav je treba plačevati lepe vsote za pošiljanje otrok v privatne šole, katoliške ali nekatoliške, je vedno težje vpisovati otroke vanje, ker so prenapolnjene. V marsikatero se je treba priglasiti več let vnaprej, saj imajo nekatere že za 10 let naprej vpisanih dovolj in preveč učencev.

Misli, March-April, 1968



"KOROTAN" NA DUNAJU, znani novi dom za slovenske visokošolce, je za obletnico otvoritve izdal krasno brošuro z opisom otvoritvenih slovesnosti in mnogimi slikami, deloma v barvah. Zanimiva je med drugimi slikami stara hiša, ki je stala še pred malo leti na mestu sedanjega naravnost veličastnega KOROTANA. Pri vratih več djaških sob so napisali, ki spominjajo na dobrotnike in zbiralce za KOROTAN. Pri eni izmed sob je napis: IZ AVSTRALIJE, zvesti sinovi Slovenije. — KOROTAN je že postal središče Slovencev na Dunaju v skoraj vseh pogledih. Ni več samo dom za dijake.

APRILSKA

Mirko Kunčič

V naši hiši štiri miši
mačko so požrle,
kost lisičjo so za zajtrk
race si ocvrle.

Pajek v mrežo se ujel je,
muha mu je kri izpila,
koklja kakor konj rezgeče,
jajce znesla je kobila.

Kuža meketa kot koza,
koza kakor kuža laja,
stric mesar — hop hop — veselo
s pujsom po dvorišču raja.

Dež namesto sonca sije,
ded kadi se, pipa dremlje,
mojster pek iz ilovice
spekel je maslene žemlje.

Vse na glavo je postavil
burkasti gospod April,
še naš očka nanj je jezen:
z blatom, hej, ga je umil...

NAVESTE ZA MIGRANTE

Spodnji članek smo našli v sydneyjskem dnevniku izpod poresa migranta, ki se je podpisal Andrew V. Fatseas. Je Grk. Razpravlja o vprašanju, če naj se priseljeni fantje poročajo z Avstralkami ali ne. — Ur.

NEKA AVSTRALSKA DEKLE je nedavno pisala v sydneyjskem časniku, da je sita ponudb za ženitev od strani novejših priseljencev, češ da Avstralko vodijo nekaj časa za nos, potem pa z njimi pretrgajo in končno poročijo kako staromodno, pokorno in vdano stvarco iz njihove lastne domovine.

V mislih je imela zlasti fante, ki so prišli v južnih evropskih deželah. Od tam sem prišel v Avstralijo jaz sam. Iz Grčije.

Kakšna nebeška muzika bi bila pritožba tega dekleta za ušesa preziranih, ljubezni lačnih priseljencev pred 35 leti, ko sem jaz gledal po dekletih in iskal nevesto! Takrat je bilo družbeno ozračje tako, da ni bilo misliti na ženitve med priseljenci in tu rojenimi dekleti. Avstralka je morala imeti velik pogum že samo za to, da se je dala videti v družini priseljencev. Kaj šele, da bi koga od njih poročila!

Na drugi strani bi pa tudi poprečna oče in mati priseljencev v Avstralijo smatrala fanta za izgubljenega sina in bi za njim žalovala do smrti, če bi zvedela, da se je poročil z Avstralko in ni vzel rojakinje. Dobro se še spominjam prijatelja iz Grčije, ki svojih dveh sinov, akademično izobraženih, ni mogel pregovoriti, da bi se ne poročila z Angležinjama. Dobesedno: od same žalosti je zbolel in nazadnje umrl.

Vendar brez izjem ni bilo. Nekateri od nas se nismo menili za narodnostne predsodke in družabne ovire — poročili smo Avstralko. Po večini so bile te ženitve uspešne in srečne. Obogatile so Avstralijo z naraščanjem močnega značaja, kot ga pogosto vidimo v velikih možeh, ki so izšli iz mešanih zakonov. Zdravniki, odvetniki, znanstveniki, podjetniki, profesorji in kmetje nosijo med nami imena, ki so pred par desetletji veljala za tako tuja, da bi jih komaj kdo v usta vzel.

Toda vrnimo se k nejevolji onega avstralskega dekleta, ki pač ni brez vsake podlage. Vprašajmo se: Zakaj priseljeni fantje rajši poročajo dekleta lastne narodnosti? Prvi razlog je, kajpak, da fant želi živeti s človekom, ki čuti, govori in misli tako kot on sam. Ali ne prihaja vse to v poštev tudi pri Avstralcih in Avstralkah? Najrajši se ženijo med seboj.

Nikar si ne domišljajmo, da bi rekli: po desetih letih se je priseljenec navadil govoriti, čutiti in misliti kot Avstralec. Nikar! Še vedno je v sreču Grk, Italijan ali od koder že je prišel. Še vedno ima rad oljčno olje, domače salame, svoje špagete, pa tudi jezik svoje matere in šege domačega kraja.

Še vedno hoče, da mu je žena vdana in pokorna, čemur se omenjena dopisnica nekako roga. Ne bi hotel poročiti ženske iz druge roke. Za ženo si želi devico in ker se mu zdi, da so med Avstralkami redke, noče kupiti mačka v žaklju. Prav ali ne, med ljudmi iz južnih krajev Evrope so Avstralko razvpite kot lahko blago, od tod naravni odpor, da bi iskali med njimi neveste. Tako globoko je ukoreninjeno mnenje, da Avstralko rastejo v drugačnem ozračju, da imajo mešane zakone za nekaj usodnega.

Ko sem nedavno povedal novodošlemu Grku, da je moja žena Avstralka, se je turobno nakremžil. "O, nič zato", mi je dajal poguma, "saj nekateri so včasih čisto dobre." Še ko sem mu zatrdil, da bi ne dal svoje žene za nobeno drugo na svetu, me je kar naprej sočutno pogledoval, verjeti mi ni mogel.

Tedaj — v čem je skrivnost srečnega mešanega zakona? V prvi vrsti — jezik! Pač se fantu posreči, da pove nekaj ljubezenskih besed dekletu v polomljeni angleščini, ni pa tak jezik dovolj, da z njim poravnas kak nesporazum. Nikar ne jemlji v zakon osebe, ki ji ne moreš v skupnem jeziku do čista razjasniti svoje misli — ali pa ona tebi.

Druga nujnost je, da si pripravljen dajati in sprejemati. Če se Avstralka poroči s fantom iz Grčije ali Italije, ne zahtevaj od nje, da postane Grkinja ali Italijanka. Toda njena pripravljenost, da se zaradi svojega moža družijo z ljudmi iz teh krajev, bo zakonsko vez samo utrdila in pospešila srečno sožitje. Tako si bo pridobila novih prijateljev, razširila svoje obzorje in njen mož se bo lahko postavil z njo pred rojaki. Taka žena si tudi prijateljstvo moževih staršev kaj kmalu pridobi. Če pa avstralsko dekle zida samo na privlačnost svoje ženske lepote in na anglo-saksonski rod, naj se nikar ne čudi, ako fant pretrga stike in ji obrne hrbet.

Nadaljnji pripomoček k srečnim zakonskim zvezam je dvojezičnost otrok. To je pa kaj težko doseči, če je oče priseljenec od drugod. Niti jaz se ne morem s tem ponašati, čeprav sem poučeval otroke v grških jezikovnih tečajih v Sydneyu skupaj z mojimi tremi, ko se bili še majhni. Nisem jih naučil svojega jezika zares, zakaj jezika se otrok nauči od matere, ne nauči se ga pri učitelju.

Kljub vsemu se lahko reče, da je neka vrednost in občutek uspeha, kjer v družini obvladajo dva jezika. Oče, ki ni Avstalec po rodu, ima zavest, da se vendar ni čisto odtujil rojstni domovini in rojakom, žena Avstralka je pa tudi lahko ponosna na to, da otroci z lahkoto govorijo še drug jezik, ki so se ga naučili doma. Še najbolj se lahko postavijo tiste družine mešanih zakonov, kjer se je žena Av-

stralka naučila jezika svojega moža. Taki primeri so sicer redki, čisto brez njih pa tudi ni.

Nasprotno seveda poznamo tudi primere, ko je žena Avstralka prisilila moža, da je skušal postati sto od sto Avstalec. To je popolnoma napačno početje. Tako poskušanje šibi možev značaj, ubija njegovo izvirnost in mu vsiljuje zavest, da ni ne ptič ne miš.

Ker se bo vseljevanje v Avstralijo nadaljevalo, bo pač s časom tudi več in več narodnostno mešanih zakonov. Ne zato, kakor da bi priseljenci nehali želeli neveste lastne narodnosti. Vzrok je drug. Ko bo več in več priseljencev, se bo razlika med enimi in drugimi manjšala in vse okolje bo postajalo bolj domače. In kocem konca — ali ni prav to zadnji namen imigracije iz Evrope v Avstralijo?

“OH, TA SVET . . .” je naslov koloni v ZARJI, glasilu Slovenske ženske zveze v Ameriki, kjer ustanoviteljica Zveze, ga. Prislant, vsak mesec piše. Beremo na primer: Letos stopa naša Zveza v 42. leto poslovanja. Konec prvega meseca po nastanku je štela 303 članice in v blagajni je imela \$ 124.50. Zdaj imamo 11,000 članic, v blagajni pa nad pol milijona dolarjev . . . Koliko naše žene in dekleta za svoj narod storijo, ve le Bog sam. Nenehno skrbijo in neumorno delajo za napredek svojih društev, cerkvá in šol. Koliko potov je treba napraviti, koliko vrat odpreti . . .

KARDINALA ŠEPERJA so izbrali škofje za časa rimske sinode za predsednika neke zelo važne komisije. Ko se je vrnil v Zagreb, so ga tam vprašali, kako on misli, da je do tega prišlo. Odgovoril je: Izrekel sem posrečen dovtip, pa so mislili, da bom dober predsednik. — Kakšen dovtip? — V neki debati sem rabil precej robate besede, na koncu sem pa dejal: Oprostite moji grobosti, saj veste, da sem Balkanec. Na to so se vsi na ves glas zasmejali in zavpili: VIR BALCANICUS! Potem so me izvolili za predsednika tiste komisije.



POD OBLAKI IN SONCEM

Zvonko Velišček

II.

TEŽKE DNI, TEDNE IN MESECE je od tistega jutra preživljal Anton. Predolga bi bila povest, če bi se dalo napisati vse. Bil je zelo nesrečen in večkrat si je dejal: nesrečnejšega od mene še ni videl sonce.

Vest ga je žgala in ga gnala pred Sandro. Pokleknil bi prednjo in jo prosil odpuščanja. Natanko si je naslikal prizor, ki na vsak način mora priti. Mora se otresti greha, da bo vsaj ta eden manj, ko bo stal pred večnim Sodnikom. Ne sme odlašati s prošnjo za odpuščanje do dne, ko se bo poslavljalo od življenja za zmerom . . .

Preden se je odločil, ga je zgrabil ponos, stopnjeval se je do napuha in neugnane trme. Spustil se je v boj z živo vestjo.

"Ne sitnari mi noč in dan, kaj je pa bilo, da imaš za tak zločin? Za igračo sva se imela, kaj je ta tem? Sama je priznala, da tistega nisem izsilil. Res, poroko sem ji obljubil, le kako je mogla verjeti? Neumnica taka! Tako mlad naj se grem poročat! Če je verjela, sama je kriva!"

Vest se je umikala, pa le toliko, da se je pripravila na ponoven naskok. Anton je segel po ostrejšem orožju, ko je moral znova odbijati njene očitke.

"Ha, pojdi no, vest žugajoča, ali se ne zavedaš, v kakšnih časih živimo? Kaj naj pa dandanes počne krepak fant, če se ne sme poigrati z dekletji? Ali naj miži in ničesar ne vidi? Zakaj bi si ne privoščil življenja? Resni naj bodo tisti, ki imajo že do kraja izbrano družico za življenje. Dokler si prost, bodi ljubezniv do vsake, ki se oprime tvojih nasmehov. Saj vsi tako delajo. Vest, kaj mi moreš?"

Tako se je boril Anton iz dneva v dan s seboj in svojo vestjo. Enkrat je zmagoval on, drugokrat vest. Največkrat ona. Anton se je spet oziral v oblake nad sabo in videl zapisano:

"Kljub vsemu — zločinec si!"

Oblaki so postajali vedno temnejši in Anton je pod njimi trpel. Ob večerih, ko je samcat posedal v svoji sobi, so se mu misli kopičile v tako otožnost, da so ga oblike solze. Razmišljal je smisel življenja. Kaj počnem s svojimi dnevi in tedni? De-

kleta vodim na ples, zabavam se kar tja v en dan, snujem velike načrte za večje in večje ugodnosti in užitke. Izrabiti mlada leta . . .

Misel mu je segla drugam.

"Ali sem kdaj pomislil, čemu me je mati z veseljem rodila? Gotovo ne zato, da bi svet varal, zbiral nad njim temne oblake in ga tiral v obup. Človek ni rojen le zase, vsi smo na svetu za druge. O tem in takem sem slišal, k srcu si nisem jemal . . ."

Tako je razširila Antonova vest bojno polje in — zmagovala. Žal, le ob večerih med tednom, v soboto je bil Anton spet stari junak. Potlačil je vest in si našel dekle. Poznal jih je več in sprva so se rade odzvale. Na plesišču pa Anton kar ni mogel biti nekdanji družabnik. Ni se več znašel. V sebi se je čutil razklanega, vedel se je nekavalirsko. Bil je zadirčen in družba se mu je izmikala. Spravljalo je dekleta v zadrego, kmalu tudi one njega. Fantje so ga gledali spod obrvi. Prišla je sobota, ko nobeno dekle ni maralo z njim. Zavedel se je: zdaj sem sam, zapuščen!

Ostajal je doma in rad je začel poslušati vest. Pripravila ga je do tega, da si je rekel: Zaslužil sem, da je z mano tako, trpim, pa je prav. Trpljenje za greh naj mi bo v moški ponos! Moje življenje se bo kako obrnilo . . .

In vendar se še ni moglo. Stari Anton se je v njem še enkrat dvignil. Šel je že nekoliko pozabljeno znanko vabit v kino. Ta mu ne bo odrekla, je trdno upal. Najbrž se ne druži s tistimi, ki me ne marajo.

Za lepo vabilo je dobil nepričakovan odgovor: "Veš, Anton, če bi prišel divjak z nožem v roki, bi se ga bolj razveselila kot tebe. Na takem glasu si zadnje čase."

Ko je zaloputnila za njim vrata, je vedel, pri čem je. Tako naravnost mu niti njegova vest še ni zabrusila.

Še se je obotavljal teden dni ali dva, potem se je končno odločil.

"Moram izprositi od nje odpuščanje."

Vso pot je molil, da bi se srečanje dobro izteklo. Srce mu je tolklo kot še nikoli.

Pozvonil je. K vratom je prišla mati. Pogledala ga je tako, da je v hipu izgubil vse upanje. Vendar je izdaval vprašanje:

"Ali smem videti Sandro?"

Pokazala je nekam za hišo in zaprla vrata. Kolena so mu klecala in srce je še huje razbijalo, ko je zavil okoli ogle na vrt. Kmalu jo je zagledal. Sedela je sama zase in glavo je povešala med kolena. Postal je nekaj korakov pred njo in se skušal umiriti. Komaj je spoznal svoj lastni glas, ko je poklical:

"Sandra!"

Dvignila je glavo in uprla vanj zavzet, pa ves

svetel pogled. Planila je na noge in stopila predenj.

"Anton! Vedela sem, da prideš".

Začudil se je. Gledala sta se iz oči v oči in Anton je bral v njenih, česar ni pričakoval. Srečo, veselje, zvestobo, ljubezen — vse, kar je lepega. Razprl je roke in jo nase pritisnil. Solze so mu prišle v oči, ona se mu je izvila.

"Nič ne maraj, Anton, vse je dobro, samo da si se vrnil. Ne veš, koliko noči sem prejkala in molila, da bi me ti ne zapustil".

Prijel jo je za roko in odvedel na klopco.

"Sandra, vse mi povej!"

"Fantka imam, zelo lepo dete . . ."

Anton se je čudno zganil. Hotel je nekaj reči.

"Počakaj, to še ni vse. Ozdravili so mi tudi božjast. Zdravnik me je zagotovil, da se napadi ne bodo ponavljali. Otrok da me je ozdravil. Bo že res, če zdravnik tako pravi."

Ni našel besede. Privil jo je k sebi in jo priskrčno poljubil. Živo se je zavedel, da je zdaj ves drug človek. Z vso iskrenostjo je položil v svoj poljub resnično ljubezen, hvaležnost in obljubo zvestobe do konca.

Po kratkem razgovoru sta nastopila pot v hišo do matere z roko v roki.

Oči so jima bile še vedno rosne od solz.

S SLOVENSKE FARME V ZAPADNI AVSTRALIJI

Ivan Štrucelj

ŽE DOLGO NI BILO GLASU od nas. Morda je kdo že mislil, da nas ni več tukaj. Kakor boste razvideli iz tega poročila, smo še tu med dvema rekama in dvojnim morjem. Časa za dopisovanje ni lahko najti, zdaj se je pa našel kar sam. Imel sem nezgodo na žagi in pred nekaj dnevi — proti koncu januarja — mi je zdravnik odrezal kazalec ne levi roki. Tako moram imeti nekaj počitka in je čas za pisanje.

Kdor se spominja kakega prejšnjega dopisa od tu, bo vedel, da smo daleč od rojakov. Z našimi ljudmi se vidimo le po enkrat na leto. To je navadno v juniju ali že v maju, ko je glavno delo na farmi končano pred zimo ali deževno dobo. Takrat gremo obiskat dva brata Slovenca in enega Srba. Zamčeli so prenarajati deviško avstralsko zemljo takrat kot mi. Do njih imamo kakih 130 milj. Tako se vsaj s temi takorekoč domačini od časa do časa srečamo. Najbolj pogrešamo v tej samoti domače duhovnike. Je že minulo pet let, odkar smo bili na misijonu v Melbournu, potem smo odšli. Blagor vam v Sydneyu in Melbournu, ki ste s svojimi duhovniki kakor ena družina, saj se ne zavedate, kaj imate. Seveda gremo tu v cerkev, kolikor je največ mogoče, ali vsako nedeljo res ne moremo. Molitve pa vseeno opravimo.

Naša farma dobiva že kar lepo podobo, vendar delam še tudi na žagi v kraju Alexandra Bridge. Imamo 28 kravic, v aprilu bodo imele prva telca. Trave je toliko, da je niso mogle same popasti. Neki farmar 80 milj od nas je prosil, da bi smel pripeljati svojo živino na naše travnike. Za dva meseca je imel tu 74 goved in je dal za odškodnino 250 dolarjev, dve ovci in eno teličko. Zadovoljen je bil z nami, mi pa z njim. Tudi sadni vrt nam lepo uspeva, smo pokušali prve sadeže. Vode nam ne

manjka, imamo tri majhna umetna jezerca in še nobeno se nam ni posušilo.

V začetku februarja bi radi dogotovili hišo — pišem konec januarja — čeprav še ne do kraja. Les je že nažagan, ostali material naročen. Toda kljub pridnosti in varčnosti še nismo na zeleni veji. Imamo še več sto dolarjev dolga in zmerom nove potrebe. Če Bog da zdravje in kar je še potrebno, bom tja o božiču nehal delati na žagi in bomo le farmo oskrbovali. Tudi za prevoz iz Francije v Avstralijo smo še dolžni 300 dolarjev. Ko bomo še to odplačali, se bomo lotili ostalih 300 ha farme, ki jih doslej nismo načeli. Na nekih krajih stoji voda, bo treba le nekaj kanalov izkopati, pa bo zemlja takoj za oranje in setev.

Sosednji farmarji nam povedo, da ena družina tod lahko živi s 25 molznimi kravami. Seveda pod pogojem, da ima vse drugo že prej urejeno. Nedavno smo obiskali kmeta, ki je tudi šele začel s farmo. Molze 20 krav in dobiva za smetano po \$200 na mesec in vrhu tega redi z izrabljenim mlekom 20 svinj. Molžo s strojem opravita z ženo v pol ure.

V Franciji so mi pravili, da je tam treba za življenje kmečke družine 10 dojnih krav. Če primerjamo položaj francoskega, jugoslovanskega in avstralskega kmeta iz teh krajev, lahko rečemo, da je francoskemu kmetu za 50% lažje od jugoslovanskega, avstralskemu pa za 100%.

Pošiljam to poročilo v objavo v MISLI, mogoče bo le koga zanimalo. Vsaj po enkrat na leto se mislimo oglašati od tu in kaj povedati o napredku pri nas. Seveda bi bilo želeli, da bi se kdo ojunail in prišel v te kraje na podoben način kot smo prišli mi. Pozdrav rojakom širom po Avstraliji!

SENATOR FRANK LAUSCHE

O FELICIJANOVI KNJIGI

Iz zapisnika "Congressional Record"

Na zasedanju ameriškega senata je dne 28. novembra 1967 senator Lausche, Slovenec, spregovoril o knjigi dr. Felicijana. Njegov govor prinašamo poslovenjen po zapisniku Congressional Record v Washingtonu. — Ur.

GOSPOD PREDSEDNIK! NEDAVNO JE IZŠLA knjiga z naslovom *The Genesis of the Contractual Theory and the Installation of the Dukes of Carinthia* — O nastanku kontraktualne teorije in ustoličenju koroških vojvod. Knjigo je napisal dr. Jože Felicijan, profesor na St. John College-u v Clevelandu. V tem delu je profesor Felicijan skušal ugotoviti vpliv, ki ga je imelo slavno Bodinovo delo "Republika" na razvoj kontraktualne teorije na splošno, še posebej pa je skušal ugotoviti vpliv, ki ga je imelo to delo na Thomasa Jeffersona, zlasti pa na osnutek Izjave o neodvisnosti:

V Jeffersonovi kopiji Bodinovega dela, ki ga je Thomas Jefferson imel v svoji knjižnici, je profesor Felicijan odkril, da se je Thomas Jefferson na dveh straneh podpisal z začetnimi črkami svojega imena. Na eni od teh dveh strani je Bodinova definicija in oris tirana. Ta oris tirana sliči v zamisli in besedah orisu tirana, kakor ga najdemo v Jeffersonovem osnutku za Izjavo o neodvisnosti.

Na drugi od teh dveh strani, podpisanih od Jeffersona samega, pa je bil opis ustoličenja koroških vojvod, ki je morda v veliki meri doprinesel k ustanovitvi naše velike države.

Dr. Felicijan je mnenja, da je Thomas Jefferson očitno videl v starodavnem običaju ustoličenja kor. vojvod common law precedent, pravni običaj in potrdilo pogodbene teorije, s katero je ute-

Ti važni izsledki dr. Felicijana, ki slone na obširnem proučevanju, so pomembni zaradi njihove zgodovinske vrednosti, kakor tudi zaradi praktičnih zaključkov, ki jih lahko izvajamo iz njih.

Kontraktualna teorija, o nastanku oblasti je služila številnim filozofom kot sredstvo, s pomočjo katerega so mogli razložiti odnose med vladarji in podložniki. Kontraktualna ali pogodbeno teorija sloni na več predpostavkah. Prva od teh predpostavk je, da so vsi ljudje enaki, v političnem smislu namreč. Druga predpostavka, ki naravno sledi

iz prve je, da prav zaradi tega, ker so vsi ljudje enaki, nima nihče pravice vladati drugim. Toda vsi dobro vemo, da je družba brez oblasti nemogoča in da v vsaki družbi obstoji oblast v tej ali oni obliki.

Na osnovi teh nasprotujočih si predpostavk, ki so: na eni strani zanikanje pravice vladati drugim, na drugi strani pa potreba po oblasti, se je razvila teorija, da obstoji pogodba med tistimi, ki vladajo, in njihovimi podložniki v tem, da ima vsaka stranka pravice in dolžnosti določene v kontraktu. V tem, gospod predsednik, je bistvo kontraktualne teorije. Probleme, ki nastajajo v zvezi z vladanjem in delitvijo oblasti, je mogoče izraziti s tem, da jih opišemo v obliki pogodbe med vladarji in podložniki.

Mnogi, vključeno tisti, ki so živeli v času ameriške revolucije, so ugovarjali kontraktualni teoriji. Trdili so, da je kontraktualna ali pogodbeno teorija sicer zanimiva, toda v vsem ostalem spada ta teorija v svet domišljije, v katerem živijo filozofi. Nasprotniki kontraktualne teorije so zatrjevali, da še nikdar in v nobeni družbi ni bila sklenjena pogodba s tistimi, ki ji vladajo. Zares, Jefferson sam je mogoče nekoč tako mislil in čutil. Toda končno se je Jefferson prepričal o nasprotnem. Odkril je namreč zgodovinski dokaz, ki ga je prepričal o veljavnosti kontraktualne teorije.

OB ŠTUDIJU BODINAVEGA DELA "Republika" se je Jefferson seznanil s starodavnim slovenskim običajem ustoličenja koroških vojvod. Ta običaj, ki je bil ob času ameriške revolucije še vedno v veljavi, mu je bil živ dokaz za obstoj in veljavnost socialnega kontrakta vsaj med Slovenci.

Gospod predsednik, naj navedem iz knjige dr. Felicijana odstavek ki vsebuje Bodinov opis tega edinstvenega slovenskega običaja:

"Ničesar ni mogoče primerjati z običajem, katerega se drže na Koroškem, kjer moremo videti še dandanes v bližini mesta Št. Vid marmornat kamen sredi travnika. Na tem kamnu sedi kmet, držeč z desno roko črno kravo, z levo roko po mršavo kobilo. Kmetu pripada ta pravica v dednosti.

Tisti, ki naj postane vojvoda, prihaja v spremstvu velikega števila plemičev, oblečenih v škrlat, s rapori, ki jih nosijo pred vojvodo.

Vsi so bili oblečeni svojemu stanu primerno, razen vojvode, ki je prihajal oblečen kot ubog pastir s pastirsko palico v roki. Kmet, sedeč, na kamnu, je zaklical v slovenskem jeziku: "Kdo je ta, ki prihaja pogumno?" Ljudstvo je odgovorilo da je to princ. Nato je kmet ponovno vprašal: "Ali je sodnik?" "Ali mu je mar blaginja dežele?" "Ali je svobodnega rodu?" "Ali je prave vere?" Ljud-

stvo je odgovorilo: "Je in bode". Nato je kmet princa narahlo udaril na lice. Potem, ko je obljubil kmetu, da bo prost javnih bremen, je vojvoda stopil na kamen, zamahnil z mečem in obljubil ljudstvu, da mu bo pravičen sodnik. Vojvoda je prisostvoval maši še vedno oblečen v isto obleko. Nato si je nadel vojvodska oblačila in se vrnil h kamnu, kjer so mu prisegli zvestobo in izkazali čast".

Rad bi opozoril na dejstvo, da prihajata v tem običaju koroških Slovencev do izraza njih demokratična miselnost kakor tudi tipično ameriški odnos do vlade in oblasti. Bodoči vojvoda ni bil oblečen v razkošna oblačila, nasprotno, bil je oblečen kot človek iz ljudstva. Kmet sedeč na kamnu se je delal ravnodušnega napram bodočemu voditelju vse do tedaj, da je prišlo do sporazuma med obema strankama.

Želel bi tudi opozoriti na vprašanja namenjena vojvodi: Ali more biti sodnik? Ali mu je mar blaginja dežele? Niso ga vpraševali, ali je plemič, ali je bogat in slaven, niti ga niso povpraševali, ali bo posvečal posebno pozornost raznim interesnim skupinam.

Rad bi vas opozoril; gospod predsednik, kdo je bil prvi, ki je delal obljubo. To je bil vojvoda.

Predno mu je ljudstvo priseglo zvestobo, je moral obljubiti, da bo pravičen sodnik.

Slovenci so verovali, da je ljudstvo vir oblasti in ne vladarji.

Slovenci so verovali, da morajo njihovi vladarji priti iz ljudstva in da mora ves narod imeti pravico voliti svoje vladarje.

Slovenci so verovali, da naj tiste, ki jim bodo vladali, odlikujeta dve lastnosti, sposobnost in skrb za občo blaginjo.

Slovenci so verovali, da imajo njihovi voditelji svečeno obveznost do svojega ljudstva: biti pravični.

Mi Amerikanci verujemo danes v ista načela. In v času revolucije je v ista načela veroval Thomas Jefferson.

Mogoče je bil Jefferson potrjen v svojem pričanju, ko je v Bodinovi knjigi čital opis krasnega slovenskega običaja, ki se je ohranil nad tisoč let.

Morda je ameriški način vladanja dobil ponovno potrdilo, ko je Jefferson čital zgodbo o ustoličenju koroških vojvod.

Hvaležni smo, gospod predsednik, profesorju Felicijanu, da je proučil te možnosti.

ZANIMIVA SLIKA



Najstarejša Slovenka na Dunaju, morda sploh na svetu, je gospa Elizabeta Soklič, ena izmed številnih prijateljev in dobrotnikov KOROTANA, ki šteje že 103 leta. Rojena v Bovcu, je šla komaj šestnajstletna na delo v Trst. Z 28 leti je odpotovala na Dunaj in se tu poročila s Slovincem Sokličem z Bleda. Svoje otroke, rojene na Dunaju, je naučila ne samo materinega jezika, temveč tudi ljubezni do lastnega naroda. Eden od njih, 75-letni dvorani svetnik dr. Guido Soklič, ki je bil 40 let okrajni sodnik na Dunaju, je celo član Društva prevajalcev Slovenije. Dr. Soklič je med drugim prevedel v nemščino Prešernove poezije. Gospa Soklič, ki živi že dve leti v glavni bolnici za stare ljudi, v kateri slušbuje rektor. Korotana p. Tomažič, se kljub svoji visoki starosti vedno rada pogovarja s smehljajem na ustih. Najbolj vesela je bila letos obiska šole medicinskih sester iz Ljubljane. "Toliko lepih mladih Slovenk" že davno ni videla.

HODIM PO ZEMLJI AVSTRALSKI

Dr. Ivan Mikula

SEVEDA HODIM — BOLJE: POTUJEM — križem krašem po Avstraliji z dušnopastirskimi nameni, pa imam tudi za druge zadeve odprte oči. V Zapadni Avstraliji mi je bilo zlasti novo to, da se ne bom več vozil po ozkotirni železnici od Kalgoorlija do Perth. Zamenjala jo bo širokotirna proga, ki že sedaj teče iz Kalgoorlija v Port Pierie, S.A. Od tam bo stekla do Broken Hilla, NSW. Potem bo krajša in lažja vožnja iz Brisbana in Sydneya preko vse avstralske zemlje do Perth. Menda se bomo vozili v najudobnejšem vlaku, ki si ga mislim kot hladen in prijeten alpski hotel.

Vožnja bo trajala 60 ur, dočim je bilo po starem z raznim presedanjem vred računati s skoraj celim tednom. Kljub temu mi je slovo od ozkotirne težko. Saj me je kaj kratov pricincala skozi pustino Northam in Kalamundo v mesteca kot so Midland, Swan, Guidford, vsa posejana z vrtnicami, da jih hvaležno imenujem Rožna dolina. Nova proga se vije skozi industrijske predele Belmonta, Medine, Qwinane. Bolj ji je mar ravna črta in visoki mostovi, ogiba se naselij in mestec. Še za prikupno vzporednost s cesto in vodovodnimi cevmi se malo briga. Kmalu bomo pozabili, kako je zeleni vlak "Westlander" pretresal naše kosti, nam pisikal, nas presedal, pa vendar tudi znal pokazati romantične lepote pokrajine.

Preden sem ob ponovnem obisku Zapadne Avstralije v tem postu doživel razna vesela srečanja, presenečenja ter vsestransko gostoljubnost in prijaznost, me je zadelo na potovanju tudi kaj dovtipnega. Moj zaokroženi koroški nahrbtnik, ki mi pomaga nositi tovore, moj pisani slammik, ki menda ne dela dobre družbe duhovniškemu kolarju, tu pa tam vzbuja pozornost zijal in smeh. V melbournskem tramvaju me je neka dama ogledovala in vprašala: "You German?" Odgovoril sem: "No, I am a Korotanian". Rekla je: "Never heard of such a funny country" — Tudi prav, sem si mislil, tako vsaj več, zakaj sem tudi jaz "funny".

Na cilju in ciljeh

V Zapadni Avstraliji, kjer sonce vzhaja in zapada ali zatone dve uri pozneje kot na vzhodu, pa marsikaj drugega ne zapada in ne zatone. Na primer obisk pri naših službah božjih. Vabili smo na "romanje k Mariji Pomagaj", da nam je naša red-

ka skupna služba božja nadomestila številna romanja k raznim svetiščem v domovini. Saj razvijemo zastavo brezjanske Marije v vsaki cerkvi, kjer se zberemo k pobožnostim. Nekateri rojaki nalašč prezro naša vabila in jih ni blizu. Če bi se le odločili in prišli, bi jih naše skupno bogoslužje gotovo prepričalo, da nimajo prav.

Kalgoorlie, središče rudnikov zlata in nikla, je zopet v zanimanju rudarjev od vsepovsod, da je v mestu težko najti stanovanje ali kupiti hišo. Za nas bo pa ostal letošnji 18. svečan zgodovinsko pomemben: prvič v Zapadni Avstraliji so vsi prisotni rojaki veselo sodelovali pri docela slovenski maši. Prav tako malo kasneje v Fremantlu in nato v Leadervillu, kjer uživamo tako gostoljubnost, da je ondotna cerkev že kar "naša". Zato nam molitve in pesmi posebno iskreno vro iz gorečega srca, posebno še sedaj, ko se ob slovenskem liturgičnem jeziku enodušno, enoglasno, združujemo z duhovnikom ob božjem oltarju. Zaporedne tri nedelje in več delavnikov smo se zbrali, zlasti nedeljske maše so bile dobro obiskane.

Naše praznično razpoloženje so motila žalostna poročila iz domovine, ki se menda še nikoli niso tako zgostila v kratkem obdobju, namreč o smrtnih primerih sorodnikov doma. Zaporedoma smo opravljali maše-zadušnice. Želeli so jih imeti za svoje nedavno umrle drage Lundrovi, Ahačevičevi, Zupančevi, Vugovi, Čadeževi, Racmanovi, Božičevi, Namestnikovi, Kristančičevi — pa morda še kdo, ki mi je ušel iz spomina. Naj oprost!

Voščilo rajnim: Za ves vaš trud, ljubezen milo, Bog večno dá naj vam plačilo! — Sožalje svojcem: Tolažba žalostnega srca, do svidenja nebeškega!

Ponovno poslavljanje od naših rojakov v W.A. mi je vedno težko. Saj sem šest let bil med njimi, potem pa jih že 12 krat obiskal za nekaj tednov. Tudi letos smo si rekli: še nadalje vsaj enkrat na leto — če Bog, da.

Moj nahrbtnik je zbral mnogo pozdravov za rojake po drugih naselbinah. Vse te pozdrave strnem v teh nekaj vrstic o W.A., saj je mnogim še dobro v spominu Fremantle in Perth, kjer ste prvič stopili na avstralska tla. Ko veste, kako je zdaj skrajšano potovanje tja, čujte vabilo novega vlaka:

Premagajte stiskaštvo, sonce, prah, daljavo, obiščite rojake tam, pozdravite perthsko očetnjava!

PISMO IZ KANADE

(Montreal, 12 — 3 — 68)

Dragi rojaki: —

O priliki svetovne razstave EXPO 67 sem se zadnjič oglasil. Moje vrstice so vzbudile veliko občudovanje med rojaki širom Avstralije. Prejel sem veliko pisem s prošnjami, naj opišem razmere v Kanadi in dam dobrih nasvetov. Nisem mogel vsem odgovoriti, naj nekaj napišem v MISLI.

Ko primerjam Avstralijo in Kanado, ne najdem velikih življenjskih razlik. Obe deželi sta kulturno in gospodarsko močni. Velika razlika je v podnebnju. Tu imamo skoraj 9 mesecev dolgo zimo. Stanovanja je treba greti od septembra do maja. Sneg smo lani dobili v Montrealu v novembru in ga imamo še danes. Ulice in pota čistijo s traktorji vsak dan, da more promet naprej. Najhujša zima je bila v januarju, ko smo imeli od 25 — 30 pod ničlo (Fahrenheit.). Najbolj te zebe v obraz in ušesa, ako nimaš pripravne čepice. Ušesa kar počrnujejo od mraza. Moraš pa imeti tudi galoše na nogah, če hočeš hoditi zunaj, ker povsod naletiš na luže vode in blata.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Marsikomu je že znano, da organiziramo skupinski izlet v Slovenijo. Skupina se odpelje iz Sydneya z Lufthansa letalom v soboto 1. junija. Vrne se po treh mesecih. Prednost skupinskega potovanja je, da je cena znantno znižana.

Skupina bo napravila več skupnih izletov po Sloveniji in si ogledala vse večje kraje in zanimivosti. Mr. Okorn ima dolgoletne izkušnje s temi zadevami in ste lahko prepričani, da bo potovanje potekalo v najlepšem redu in vsem v zadovoljstvo. **Še imate čas za prijavo za potovanje do konca aprila meseca.** Kdor želi podrobne informacije, naj se obrne pisмено ali telefonsko na našega člana Matija Okorna, ki organizira v društvenem imenu potovanje in sprejema prijave. Njegov naslov je: M. Okorn

69 Hilltop Rd.
Merrylands, N.S.W. 2160
Tel. 635-4724

Misli, March-April, 1968

Zaradi zime trpijo najbolj gradbeni delavci in rečni. Velika reka sv. Lovrencija zamrzne in plovba je težka. Brezposelnih je bilo letos veliko. Samci dobijo podpore \$25, družine pa \$30. En mesec in pol je trajala stavka pri General Motors Holden vseskozi po Kanadi in v Detroitu. Plače so tukaj višje kot v Avstraliji, toda za hrano in stavovanje je treba več potrošiti. S prvim jan. je vlada povišala osebni davek za 5%, enako za alkohol in tobak. S 1. majem se bodo povišale stanarine.

Še o podnebnju. Slišal sem praviti, da je tu sicer mraz, pa suh. Verjemite ali ne, s snegom vred dobimo včasih do 95% vlage. Kar je poljedelstva, je najbolj napredna provincija Ontario. Tu pri nas se šele v maju toliko otaja zemlja, da začno saditi in sejati. Zrase pa vse zelo hitro in dozori v treh mesecih. Tako tudi pšenica.

Mesto Montreal je zares lepo in nima zastoj imena Kanadski Pariz. Jezika sta dva, angleški in francoski. Zadnje čase so nastale znane nevšečnosti, saj ste lahko brali. Upanje obstoji, da se bo vse uredilo brez kakšne resne prekucije.

Dragi rojaki, s tem zaključujem svoje vrstice. Vabim vas na naš pomladni večejejem "Terre des Hommes." Do takrat pa lep pozdrav in vesele velikonočne praznike vsem. Poedincem žal ne morem pisati, — Vdani vam:

Luciano Mozetič, 629.9 Pr. Arthur St.
West Montreal — 18, Que., CANADA.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vas vljudno vabi na:

MATERINSKO PROSLAVO

v soboto 11. maja ob 7:30 zvečer

Masonic Hall, Guildford.

— ★ —

Naj polna dvorana dokaže, da cenimo trud mladine, ki si prizadeva, da pozdravi mame in njihovem jeziku.

Dajmo priznanje učiteljem in učiteljicam Slomškovih šol in materam, ki se trudijo, da njihovi otroci ohranijo dragoceno svetinjo slovenskega jezika.

Po programu družabni večer s plesom.

— ODBOR

NOVO PO SVETU V BARAGOVEM LETU

PISATELJ KEREL MAUSER je napisal novo povest o škofu Baragu in jo v letošnjem letu objavlja verski mesečnik kanadskih Slovencev v Torontu: **BOŽJA BESEDA**. Povest je zgodovinska, dodanih je pač mnogo posameznosti iz domišljije pisateljeve.

V CLEVELANDU V BARAGOVEM DOMU so za Baragovo leto priredili dne 28. januarja veliko akademijo. Osrednja točka akademije je bilo predavanje pisatelja Mauserja o Baragu. Priredil jo je poseben klub Baragove zveze, ki ga sestavljajo Mary Stušek, Ivica Tominec, Ernest Terpin in Miha Krek.

V MARQUETTU, MICH., je šel v pokoj ondotni škof. Tomaž L. Noa, poljskega rodu, ki je bil sedmi Baragov naslednik na škofijski stolici. Starost in slabo zdravje sta ga pripravila do odstopa. Škof Noa se je veliko trudil za pospešenje dela v prid Baragovi beatifikaciji. Uradni škofijski postopek je sprožil prav on. Novi škof je Litvanec s slovanskim imenom: **Karel A. Salatka**. Doslej je bil pomožni škof v kraju Grand Rapids, Mich., ki je bil nekoč važna postojanka (Velika reka) v Baragovih misijonih. Ni dvoma, da je novi škof doma v vseh Baragovih zadevah in bo z enako vnemo nadaljeval z delom za Baragovo oltarno čast.

SPOMINSKI KONCERT za Baragovo stoletnico so priredili študentje univerze v Marquettu. Koncert je lepo uspel. Tudi drugod po Ameriki in ostalem svetu je mnogo prireditev v Baragov spomin v tem letu. Je pač res, kar je napovedal Baragov duhovnik Jacker v pogrebnem govoru pred sto leti: **"Dokler bo človeški rod znal ceniti vzvišenost čistih namenov, požrtvovalno ljubezen do bližnjega, brezprimerno vztrajnost v dobrem, vse to združeno z izrednimi umskimi in kulturnimi zmožnostmi — toliko časa Baraga ne bo pozabljen."**

"SHEPHERD OF THE WILDERNES", nova knjiga o Baragu v angleščini, ki smo o njej poročali, je že razprodana. Tako nam poroča sam avtor, Bernard Lambert, in je ves začuden. Piše, da jo je dal tiskati več 3.000 izvodih, pa je v kratkih mesecih pošla. Niti najmanj ni tega pričakoval, pravi. Dal je tiskati novo naklado in komaj čaka, da bi prišla iz tiskarne, ker ima še polno naročil.

"OGNJIŠČE" V KOPRU v članku o Baragu piše: Ko je postal škof, ga je stiska prisilila na mučno pot v domovino. S poti je pripeljal s seboj tudi mladega francoskega bogoslovca, ki ga je pozneje posvetil v duhovnika. Vprašal ga je, če želi biti na hrani "na škofiji". Mladi bogoslovec si je Beragovo življenje predstavljal tako, kot so ga imeli revnejši francoski škofje. Toda kakšno razočaranje! Zjutraj krompir s kavo, opoldne krompir v kosih, zvečer isti krompir, pogret. Baraga že devet let ni jedel mesa. To trdo življenje je bilo "mučeništvo na obroke".

DR. RUDOLF ČUJEŠ piše v torontski Božji besedi, da v bližini mesta Saulte Ste. Marie v Kanadi Indijanci še danes uporabljajo cerkev, ki jo je dal sezidati Baraga in je zanjo sam napravil mnogo opreme. Dalje pravi, da hrani Regis College v mestu Willowdale v Ontariu najštevilnejšo zbirko Baragovih indijanskih knjig. Hranijo tudi Baragov "pastirski list" v očiščeni, ki je tako redek, da ga ima le še javna knjižnica v New Yorku in ga tako skrbno čuva, da ga ne dovoli niti prekopirati.

TUDI MESEČNIK "ZARJA", glasilo Slovenske ženske Zveze v severni Ameriki, je svojo januarsko številko letos domala vso posvetila Baragu. Prinaša z besedilom vred mnogo slik. Ustanoviteljica Zveze, ga. Marie Prislund, piše med drugim: Leta 1930 sem bila v krajih, kjer je deloval škof Baraga. V Calumetu, Eagleharborju in Marquettu smo praznovali stoletnico Baragovega prihoda v to deželo. Potovanje in spominsko slavnost je organiziral in vodil Rev. Bernard Ambrožič iz Lemonta, velik Baragov častilec. Konec meseca septembra lani sem bila zopet tam . . .

SKLADATELJ MATIJA TOMC, župnik v Domžalah, je uglasbil Baragovo himno po besedah Karla Mauserja, kot jo najdete nekje v pričujoči številki MISLI. Del skladbe je prinesla kanadska BOŽJA BESEDA kar čez ves ovitek letošnje februarске številke. Nekoliko čudno podoba ima list za tisti mesec, urednikova domislica se nam pa ne zdi napačna. Vsekakor je originalna in to je že nekaj. Baragu sta posvečena tudi oba ljubljanska verska lista, DRUŽINA in CERKEV V SEDANJEM SVETU v letošnjih januarskih številkah.



GOLICA V SLOVENSKI POMLADI

Misli, March-April, 1968



Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Naslov: 66 Gordon Street, Paddington,

N.S.W. 2021.

Službe božje

Nedelja 7. aprila (prva v mesecu) **CVETNA**:

Blacktown (stara cerkev) **ob 10:30**

Croydon Park (sv. Janez) **ob 10:30**

Nedelja 14. aprila (druga) — **VELIKONOČNA**:

Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**

Villawood (Gurney Rd.) **ob 10:15**

WOLLONGONG (St. Francis H.) **ob 4.45 pop.**

(Sporod za sveti teden posebej na tej strani.)

Nedelja 21. aprila (tretja) — **BELA**:

Leichhardt (sv. Jožef) **ob 10:30**

CANBERRA (Braddon) **ob 6. pop.**

HAMILTON — N.C. (S. Heart, Hunter St.)
ob 6. zvečer.

Nedelja 28. aprila (četrt):

Sydney, St. Patrick, **ob 10:30**

Villawood (Gurney Rd.) **ob 10:15**

Nedelja 5. maja (prva):

Blacktown (stara cerkev) **ob 10:30**

Croydon Park (sv. Janez) **ob 10:30**

Nedelja 12. maja (druga):

Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**

WOLLONGONG (St. Francis H.) **ob 4.45 pop.**

ZA BRISBANE in CAMBERRO

bo uredil velikonočni spored in rojake o njem
obvestil pravočasno sam **dr. I. Mikula**.

Cvetna nedelja 7. apr., CROYDON PARK:
10:30 blagoslov butaric, procesija pred cerkvijo,
sv. maša. Sodeluje mešani zbor pod vodstvom g.
Klakočerja.

**Butarice se bodo pletle v soboto 6. aprila v
slovenski sobi, Paddington, pod vodstvom gdične
Vodopivec od 5. ure pop. dalje. Vsi lepo vabljeni,
posebno otroci.**

V nedeljo naj prinesejo otroci butarice v cer-
kev kolikor mogoče v **narodnih nošah**.

Veliki četrtek 11. apr., LEICHHARDT (sv. Jo-
žef): **ob 8. zvečer** sv. maša zadnje večerje. Po ma-
ši čiščenje Najsvetejšega do polnoči. **Žrtvujte se**
po sporedu podanem v "RAFAELU".

Veliki petek 12. apr., LEICHHARDT: **ob 3.
pop.** pobožnost velikega petka, pasijon, čiščenje
križa itd. Sv. Obhajilo.

Velika sobota, 13. apr., LEICHHARDT: **ob 11.
ponoči** blagoslov ognja, velikonočne sveče, obnovi-
tev krstnih obljub itd. **Okrog polnoči sv. maša** ve-
likonočne vigilije. Petje mešanega zbora.

PRILIKA ZA SPOVED

Vedno pred sv. mašo. — V Paddingtonu vsako
soboto v letu ob 9. dop. — Za veliko noč posebej:

Sydney, St. Patrick: **veliki petek** od 1:30 —
2:30 in **veliko soboto** od 4 — 5 pop.

Paddington, St. Francis: **veliki petek** od 6-7
zvečer, **veliko soboto** pa od 9 — 10 dop. in od 6 —
7 zvečer.

Blacktown, St. Patrick: **veliko soboto** od 11
dop. — 1 pop.

Cabramatta: **veliko soboto** od 1:30 — 3 pop.

BLAGOSLOV VELIKONOČNIH JEDIL

Blacktown, Cabramatta, Sydney (St. Patrick):
veliko soboto po spovedovanju. — **Leichhardt:** po
polnočnici, **Villawood:** **veliko nedeljo** po maši,
Wollongong: po večerni maši na **veliko noč, ki bo**
ob 4.45 pop. (St. Francis H.)

P R I P O M B E

Sv. maša velikonočne vigilije že zadosti ne-
deljski dolžnosti za veliko noč — Sv. obhajilo pri
vigilijski maši se lahko ponovi pri dnevni maši na
veliko noč. — Za sv. obhajilo se zahteva le post
od hrane in pijače (voda izvzeta) eno uro poprej.
— Čas za velikonočno dolžnost (spoved in obhajil-
lo) traja do praznika presv. Trojice (letos 9. junij-
ja.)

DAROVI ZA SESTRSKO HIŠO

V zadnjem mesecu in pol (do 15. marca) sem prejel naslednje darove za sestrsko hišo v Sydneyu:

\$44.00 Marija Slesinger; po \$20.00: Marie Končar, Frank Bresnik, Franc Valenčič; po \$10.00: Alojz Filipič, Albert Komara, Rudolf Mavrič, Angela Vraščič, neimenovan; \$7.00: Družina Gašperin; \$6.00: neimenovana; po \$5.00: Frank Baloban, Matija Okorn, Jožef Sok, neimenovan; \$4.00: Ivan Zlatař; \$3.00: Vinko Joželj; po \$2.00: Anton Jelen, Družina Kučko, Herman Šarkan, John Vengust; po \$1.00: Jožica Jurin Ivan Krušvar, štefka Smole.

Vsem iskren Bog plačaj. Zopet bodo običajne molitve in sveta maša za dobrotnike. Med temi molitvami bo tudi ura molitve, ki jo bodo opravile slovenske sestre v Melbournu. — P. Valerian

PRIDITE, MOLIMO!

V nedeljo 12. maja, drugo v mesecu, bomo spet molili za blagor domovine ob 2. pop. v cerkvi sv. Frančiška v Paddingtonu.

K obilni udeležbi vabi KROŽEK SLOMSEK—BARAGA.

Opravili bomo šmarnično pobožnost; v duhu se bomo udeležili šmarnic v domovini, kjer letos po vseh cerkvah berejo BARAGOVE ŠMARNICE.

Molili bomo tudi za beatifikacijo Slomška in Baraga.

Po pobožnosti v cerkvi bo v dvorani zraven razstava letošnjih slovenskih listov in knjig vsem na vpogled. PRIDITE!

NASE ŠMARNIČNO ROMANJE

V nedeljo 19. maja popoldne, tretjo nedeljo v mesecu, bomo poromali spet enkrat v cerkev sv. Dominika v

FLAMINGTON, NSW

Za podrobnosti bo še dosti časa in prostora v majski številki

SYDNEY — N.S.W. — SYDNEY

Zopet ste vsi lepo vabljeni na

PIRHOVANJE

Velikonočni ponedeljek 15. aprila zvečer

PADDINGTON TOWN HALL

(Oxford & Oatley Sts.)

Dobiček pojde v sklad

za sestrsko hišo

Priporočamo se vaši velikodušnosti.

Slovenska Karitas

Paddington: — Prejel sem pismo iz Ingleburna. Piše rojakinja M.C.: Slovenska maša v Villa-woodu nam je bila zelo všeč. Bomo skušali večkrat priti. Izenadilo me je, da imate tako dober pevski zbor. Še naši otroci so rekli, da je lepše v slovenski cerkvi, čeprav vsega niso razumeli. Želim vam veliko uspehov še nadalje in vsi skupaj lepo pozdravljamo. — Tako priznanje človeka razveseli. Res si ga zaslužijo vsi, ki pri pevskem zboru sodelujejo. V prvi vrsti vodja g. Klakočar, gdična Mara Pirjevec kot organistka, potem pa pevci in pevke, ki vztrajno prihajajo k vajah, nekateri kar zelo od daleč, eden basistov celo iz St. Mary'sa. Pismo sem prebral pri vaji in so ga bili vsi veseli. Zaslužen priznanje človeka dvigne. Zdaj šteje naš zbor nekako 20 članov in članic — novi in nove vedno dobrodošli! — P. Valerijan.

Paddington: — Trenutni bolniki po različnih bolnišnicah velikega Sydneya so po moji vednosti naslednji: Ga. Ana Fretze je resno bolna v Bankstown District Hospitalu. — Rojak Janez Kovač je po dolgih tednih še vedno v bolnišnici Liverpool. — Tudi Matilda Burjan mora še ležati v bolnišnici Killara. — Operacijo je dobro prestal v St. Vincent bolnišnici Damijan Hrobat. — V Randwicku (Chest Hospital) si pa tudi še vedno delata družbo rojaka Ivan Šepetavc st. in Jože Lasič. Vsem želimo skorajšnjega okrevanja. In če je še kdo, ki zanj ne vem, naj naša želja tudi njemu velja. Vas zdrave pa prosim: obveščajte me o bolnikih! — P. Valerijan.



VICTORIA

Newport. — Vedno z zanimanjem berem, kadar v tukajšnjem angleškem tisku vidim kakšno novico iz naše domovine. Oni dan sem našla poročilo z naslovom: *Delinquents, stay home!* Opisuje, kako je mestni svet v Mariboru odredil policijsko uro za mladino pod 16 leti, da ne sme biti na ulicah poleti po deveti uri zvečer, pozimi pa po osmi. Starši otrok, ki bi se tega ne držali, zapadejo kazni do \$20. Tudi še marsikaj drugega mariborski mestni svet mladini ostro prepoveduje, na primer obiskovanje filmov, ki so samo za odrasle, poškodovanje javnih naprav v parkih, izostajanje iz šole, kajenje tobaka na mestnih avtobusih itd. Za te in podobne pregreške zapadejo starši kazni v znesku \$10. Te reči je mestni svet odredil zato, da izkorenini "huliganizem" in mladostno zločinstvo. — **Naročnica.**

Woodend. — Ni dopisov iz Viktorije, suša ni samo v naravi. Ampak ta je tako strašna, da je ne pomnijo najstarejši ljudje. Čuti se seveda najbolj po mnogih krajih na deželi, začelo je pa skrbeti tudi mesta. Umetno zajezena voda po pašnikih in poljih hitro izgineva in nove ni mogoče zbrati. Upanje nam je ostalo le, da bo morda bližajoča se zima kaj pomagala in nam prinesla moče. Oblasti in ljudje sploh zvrčajo krivdo eden na drugega, kakor je že navada v raznih neprilikah. Vendar ni vredno iskati krivde pri ljudeh, kriva je avstralska natura. Ni trave, ni kaplje vode v izsušenih strugah. Cele pokrajine kažejo žalostno podobo. Priložnostni farmarji, ki se zraven kmetovanja ukvarjajo še s kakim drugim poslom, so enostavno svojo živino poprodali. Ne morejo pa tega napraviti poklicni kmetje, ki redijo ovce in krave za mleko. To je pač Avstralija. Kaj moreš pričakovati od zemlje, ki je bila tisočletja sebi enaka in se ni premaknila nikamor. Jaz se še nisem sprijaznil s to deželo, čeprav tudi hvale o njej ne manjka. Ima mnogo obrazov, odvisi od tega, kateri njen obraz je tebi nabolj znan. Pozdrav bralcem! — **Janez Pristov.**

Tallarook. — Z veseljem sem čitala v MISLIH, da bo gospodična Anica prišla nazaj v Avstralijo. Želim ji vse najboljše. Zelo rada tudi čitam "Pastirčka", sem dobila dve številki od p. urednika. KOTIČEK v MISLIH že dolgo pogrešam, vendar tudi sama ne bi mogla kaj pisati zanj. Imam zelo veliko dela v šoli, ki je težka. To leto sem začela hoditi v gimnazijo k sestram v Seymour. Veliko domačih nalog nam dajo, da časa manjka za kaj drugega. Pa tudi mami moram kaj pomagati, posebno, ker je tu pa tam bolna. Pošiljam vsem prav lepe pozdrave, pa tudi od obeh sestic. — **Elizabeth Martin.**

Hawthorn. — V Sloveniji je zdaj zima in koljejo pujsje. V zvezi s tem pošiljam anekdoto. Zgodaj zjutraj privlečejo trije možje prijanega dedca na njegov dom. Njegova žena se silno zahvaljuje in ne more nehati. Eden od treh ji reče: Nehajte, nehajte, tolikega zahvaljevanja res ni treba. Kako da ne, se razvname žena. Sicer sem v teh časih vajena kolin od znancev in prijateljev, toda vi ste mi namesto nekaj klobas prinesli kar celega pujsa. — **Janez Albreht.**

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE
vabi na svojo

DRUGI LETNI PLES

v soboto 25. maja,

BROADMEADOWS TOWN HALL

ČAS: od 8. do 2. zjutraj OBLEKA: večerna

Domača in moderna glasba — izvrstna kuhinja — bogat srečolov. **Dobitki vredni nad \$ 1,200.**

Vstopnice bodo v predprodaji na naslovu:
Upravnik Slov. doma, 371 a Park St.,
Princes Hill, Vic. 3054

Telefon: 38-1679

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

pripravlja za svoje člane že tretje

SKUPINSKO POTOVANJE V SLOVENIJO

Odlet iz Melbourn 6. julija, povratak sredi
septembra

Cena z letalom naravnost v Ljubljano
in nazaj je zelo znižana.

Prijave le do 6. aprila na Slov. društvo:
371 a Park St., Princes Hill. Vic. 3054. Tam
dobite tudi vse druge informacije

Telefon (med 9. in 12. uro dop.) 457-084

Od 12. do 1. pop. in od 6. zvečer dalje: 366-432

QUEENSLAND

Brisbane. — V januarju smo imeli v Brisbanu 8. kongres avstralskih skavtov z udeležbo mnogih mednarodnih organizacij. Ali vemo, kdo je bil ustanovitelj mednarodnega skavtskega gibanja? Bil je Anglež Baden-Powel, poveljnik 1200 mož močne angleške posadke, ki je 215 dni držala obkoljeno utrdbo Mafeking v Južni Afriki med bursko vojno ob koncu prejšnjega stoletja. Po tolikih dneh je prišla pomoč in rešitev. Seveda se je Baden-Powel še mnogo bolj proslavil z ustanovitvijo skavtizma. Umrli je 8. jan. 1941. — V MISLIH sem bral, da je dr. Vinko Brumen v Argentini izdal novo knjigo ISKANJA. Če Vinka dosežejo te vrstice, naj bo iskreno pozdravljen. Saj se me bo spomnil iz časov, ko je stanoval pri nas v Ljubljani. Za svoj doktorski naslov iz filozofije je obdelal Slomškovo knjigo Blaže in Nežica v nedeljski šoli. Je sploh dober poznavalec Slomška in njegovega dela. Rad se spominjam Vinkovih staršev, bratov in sester z dobro urejene kmetije v Središču ob Dravi. Ob teh spominih razmišljam, kako smo se nekdaj znanci in prijatelji čudno razkropili na vse vetrove sveta... — **Janez Primožič.**

Misli, March-April, 1968

Brisbane. — Zdaj v postnem času človek čuti potrebo po premišljevanju. Navadno vse preveč skrbimo za zunanje stvari in videz, preveč živimo ob dobrotah in bogastvu tega sveta. Morali bi se zavedati, da nismo rojeni samo za ta svet. Najbolj se nam odpre duhovni svet, če smo s premislekom pri sv. maši. To še prav posebno v svetem tednu pred veliko nočjo. Sv. maša ni nekaj čisto navadnega, pri njej se obnavlja Kristusova daritev na križu in njegova zadnja večerja z učenci. V teh skrivnostih je srce krščanskega življenja. Ko pride človek v tujo zemljo in nima domačega duhovnika, se mora čimbolj potruditi, da se tudi v tujem jeziku toliko pouči v verskih zadevah, da lahko sledi sveti maši in opravi spoved. Če to dvoje zanemari in odlaša, se bo tudi v drugih rečeh kmalu odvadil izpolnjevati verske dolžnosti. Skušnja to uči, zato sem se namenila v tem postnem času rojake opozoriti na vse to, kar se tako rado pozabi. Veselo alelujo — **Premišljuječa.**

Laidley. — Zdaj v marcu praznujemo sv. Jožefa, želela bi, da objavite njemu v čast pesem, ki jo znam še iz mladih dni — **Ana Kustec.**

O, sveti Jožef, ti vsekdar
nam bodi skrben gospodar!
Izlij nebeški blagoslov
na vso družino pod naš krov.

Naj bo ljubezen naša vez,
da z nami bo pomoč 'z nebes.
Naj k Bogu pelje naša pot
in čednost diči nas povsod.

O, sveti Jožef, bodi ti
med nami danes in vse dni.
Glej, srečo naše hiše té
vložim zaupno ti v roké.

Odvрни milostno vsekdar,
kar bi nam moglo biti v kvar.
Zakleni mene, moje vse
v Srce presveto, prosim te.
Naj v Bogu skrito in svetó
življenja dnevi nam tekó.



Glebe. — Za Marijino prikazanje dne 13. septembra 1917 se je zbralo približno 30,000 ljudi. Množice so se vsipale od vseh strani. Okoli poldne so prišli znani trije otroci. Na ukaz Lucije je vsa množica padla na kolena in z otroki molila rožni venec. Nekdo je pozneje zapisal, da ga je silno dirnilo, ko je videl, kako se je taka množica gladko pokorila desetletnemu otroku. Nebeško Gospo so videli le trije otroci. Spet je naročala verno molitev rožnega venca. Sonce je med prikazanjem izgubilo svojo svetlobo, da so se skoraj videle zvezde, čeprav je bilo sredi dneva! Ljudje so opazili nekakšne rože, ki so padale spod neba in se razbegnile v nič, preden so padle na zemljo. Marija je obljubila, da bodo otroci dne 13. oktobra videli sv. Jožefa z Jezusom, karmelsko Mater božjo in Sedem žalosti. To se je dejansko tudi zgodilo. Še vedno velja Gospejino naročilo: molite rožni venec, da izprosíte svetu mir in blagor! — **Peter Bizjan.**

Concord. — Ta mesec se nič ne oglašam. Prepuščam dragoceni prostor tistim neštevilnim, ki so ali bodo poslali čestitke za mojo pustno pesem v februarški številki. Nič za to, če jim bom moral za veliko noč voščiti v majski številki — **Pepe Metulj.**

TRI NOVE KNJIGE

“**GMAJNA**” je naslov novi pesniški zbirki prof. Vinka Beličiča v Trstu. Izšla je v založbi mesečnika **MLADIK** preteklo jesen. Že naslov pove, da je v te kitice pesnik izlil svojo ljubezen do kraškega sveta, v katerega se je vživel v tržaškem bogatstvu, čeprav svoje Bele krajine ne more kem begunstvu, čeprav svoje Bele krajine ne more pozabiti. Beličič je priznan pesnik in pisatelj. Avstralskim Slovencem se je od blizu predstavil s svojimi črticami v **MISLIH**.

“**BALANTIČ**” je napis na platnicah majhne in drobne knjižice, ki jo je izdala Mohorjeva v Celovcu. Kakor je knjižica drobna, prinaša vendar na 100 straneh nad 100 pesmi Franceta Balantiča, ki je kot domobranec zgorel v Grahovem v Krajčevi hiši komaj 22 let star. Čeprav je zlagal svoje pesmi v tako zgodnji mladeniški dobi, spada po vsej pravici med slovenske klasike. To mu priznavajo tudi v domovini, kjer baje pripravljajo izdan-

PRIPOMBA: Dragi Pepe: Ne vem, ali se ti je posrečilo ali ponesrečilo, da si zapisal “neštevilnim” . . . Zadel si pa. Bilo jih je res — brez števila. Razen če je število tudi — ničla? Kaj boš pa zdaj naredil? — Ur.

SOUTH AUSTRALIA

Whyalla Norrie. — Čeprav je že pozno, ko ni nihče drug poročal, kot vidim, moram pisati, da je našo naselbino obiskala smrt. To je pri nas prvi tak slučaj. Žrtev prometne nezgode je postal rojak **Franc Kolar**, 21 let star, doma iz Podpeči pri Poljčanah. Vozil se je s prijateljem v avtu, ki je vozil za neznansko brzino, izgubil kontrolo in se nekam zaletel. Očividci pravijo, da sta se šestkrat prevrtila. Fant je bil menda takoj mrtev. Potem je ležal ravno 4 tedne v Port Pirieju čakajoč na pogreb. Oblasti so namreč javile jugosl. konzulu v Sydney, da naj obvesti svojce. Ko pa le ni bilo glasu, so se tukajšnji fantje in zastopnik unije zavzeli za to, da naj bo pokopan tu v Whyally. Pogreb je bil 22. januarja, katoliški. Udeležili so se ga po večini rojaki in drugi sodelavci. Jaz sem dobila nekje naslov njegovih doma in sem pisala materi, kaj se je zgodilo. Tako so šele zvedeli in jih je zelo zadelo. Pisali so mi, da mu tudi oče še živi, pa dva brata in tri sestre, ne morejo razumeti, zakaj jim oblasti niso nič javile. Rajnemu Francu želimo večni pokoj. — **Marta Zrim.**

je njegovih pesmi. Pred leti je izšla zbirka Balantičevih pesmi v Argentini (Slov. Kult. Akcija), zdaj imamo pred seboj novo izdanje v ljubki obliki. Stane \$ 1.50.

Ocenjevalec pravi med drugim: Balantič doživlja razpor v sebi kot greh. Vsi čuti ga vlečejo na dno, a tam najde le smrt in nič. Z dna zahrepeni po očiščenju v Bogu. Vsebina njegove pesmi je predvsem prehod in greha v božje otroštvo.

“**KRALJICA DVEH SVETOV**” je naslov knjigi, ki jo je spisal misijonar jezuit Jože Kokalj, izdala pa Baragova založba v Argentini. Prvi vtis, ko jo površno prelištaš, bi bil: knjiga ima skoraj na vsaki drugi strani sliko! Vse so lepe. Ko začneš brati besedilo — 208 strani — polagoma stopajo slike v ozadje in prevzame te vsebina. Vso knjigo preveva misijonska misel, v prvi vrsti — slovenska. “Kraljica dveh svetov” je kajpada Ona, ki jo kažejo platnice: “misijonska” Mati božja z Jezusom v naročju. — Knjiga stane kljub tako bogati opremi le \$2. Pri **MISLIH** imamo nekaj izvodov v zalogi.

GRANDIOZNA IZBIRA BLAGA — FANTASTIČNO SOLIDNE CENE
PRIJAZNA POSTREŽBA

“ A D R I A ”

CONTINENTAL RECORD & BOOK HOUSE

736 George St., Sydney

(blizu centralne železniške postaje)

NAJVEČJA PRODAJALNA TE VRSTE V AVSTRALIJI

KNJIGE: zelo različne, učbeniki, slovarji — v latinici in cirilici.

NOVINE: dnevnik, tednik, mesečnik

FOTOGRAFIJE: mesta, razglednice, voščilne karte, barvane

GRAMOFONSKE PLOŠČE: (Jugoton, RT. BELGRAD, Diskos) Narodna, zabavna in klasična godba, božične pesmi, plošče za učenje jezikov

FOLKLORNI IZDELKI: servisi za turško kavo, za pušenje, nakit, lutke narodnih noš, šah, steklenice, vaze za cvetje, čaše, krožniki, torbice in sto drugih podobnih predmetov in zbirke ročnih del.

Oglasite se! Telefonirajte! Pišite nam! Takoj in točno vam postrežemo.

TELEFON: 211 — 5462

PHOTO STUDIO NIKOLICH

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno
nove poročne obleke.

Odrto vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona:
41-5978. Izven ur: 44-6733



ZA BISTRE GLAVE

Pošiljam nekaj trdih orehov za bistre glave. Kdor jih bo pravilno strl, dobi eno številko od loterije 12,000. — **Naročnica.**

1

Past je nastavila in ti velela:
daj, reši me, če ne, te bom ujela.

2.

Jezik stegne, pa obliže
svojo žrtev in požre.
Ko do kraja vse polžiže,
sam omahne in umre.

3.

Včasih teče, včasih šepa,
poje tu, tam ropota.
Zdaj je grda, zdaj je lepa,
zdaj ima obraza dva.

4.

Ene požene v goró, druge pa kar v vodó.
Goli so večkrat ljudje, povem vam, zavoljo
nje.

HAIRDRESSING SALON

"MIRA"

25 Dale Street, Fairfield, N.S.W.

se priporoča rojakinjam v Fairfieldu in okolici za pričeske, ondulacije, kodranje, barvanje in nego las.

Poleg rednih delovnih ur, je salon odprt tudi v četrtek zvečer in soboto ves dan.

Cene zmerne: "Special permanent" samo
\$ 3.50

Telefon 72-6392. Mira Radič.

5.

Nihče ga ni učil, pa vendar piše.
Kaj piše, ne ve. — Kako se piše?

6.

Poje, vriska, stoče, joče,
koder hoče, se podi.
Okrog vogla priropoče,
šipo ubije in zbeži.

7

"Kruh bi rad pekel,
pa **drrrrv** ni,
po mleko bi stekel,
pa **mrrrrve** ni . . ."
Kdo je to rekel,
povej mi ti!



ZA POTOVANJE V SLOVENIJO
PO NAJNIZJIH CENAH
se obrnite na TURISTIČNO AGENCIJO

"PUTNIK"

245 Gertrude St. (vogal Smith St.)
FITZROY, Melbourne, Vic.

(P. NIKOLICH, IVANKA ŠKOF)

Naša agencija ureja vse vrste potnih dokumentov ter avionske, ladijske in železniške listke.

Z LADJO Melbourne - Ljubljana \$345.00
V OBE SMERI \$728.80
Z LETALOM Melbourne - Ljubljana \$587.90
V OBE SMERI \$1116.30
V SKUPINAH:
Melbourne - Roma in nazaj \$781.40

Informacije po telefonu 419-1584.
Po urah 415-978 ali 44-6733



DOSPELE SO NAJNOVEJŠE SLOVENSKE
P L O Š Č E

BOŽIČNE PESMI—NARODNE—ZABAVNE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

**U N I V E R S A L
R E C O R D C O .**

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC.
TEL.: 41-1243

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

PODJETJE ZA POHIŠTVO, CANBERRA

J A N E Z T A D I N A

9 Collins Street, Quenbeyan, N.S.W. 2620

Priporoča se rojakom za naročila za vsa-
kovrstno pohištvo v dnevnih sobah, spalnicah,
kuhinjah in podobno.

Phones: Qbn. 1102.

After Hours: Canb. 49 8162

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIŽEK

**"GRANVILLE"
SMASH REPAIR"**

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo
Tel.: 632-4433 — 632-0349

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG LTD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001.

TELEFON 87-3854

1. Pristno štajersko bučno olje (Pumpkin Seed Oil) dobite: v Adelaidi pri firmi John Martin; v Melbournu pri firmi Hojnik; v Sydneyu pri g. Olipu.
2. Obrnite se na nas, če hočete imeti res pravilne prevode spričeval, delavskih knjižic in sploh vseh dokumentov.
3. Ravnajte se po načelu "svoji k svojim", kot to delajo drugi narodi. Zato naročajte vozne karte vseh vrst (za letala, ladje itd.) pri nas, saj pri nas ne stane vozna karta niti cent več kot drugje. Kdor naroči karto pri nas ali na čigar priporočilo dobimo naročilo, mu damo brezplačno informacije in nasvete v pravnih in poslovnih zadevah.
4. Darilne pošiljke (pakete) izvršujemo hitro in solidno. Če želite, vam posljemo cenik.

ZASTOPNIK za N.S.W.: Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W. Tel. 32-4806

ZASTOPNIK za VIC.: Mrs. M. PERSIČ, 704 Inkerman Rd., Caulfield, VIC. Tel. 50-5391

ROJAKI, BODITE MODERNI!

Ko ste potrošili že tisoče za komodno ureditev svoje hiše, dodajte še nekaj stotakov, da boste živeli v modernem domu.

Manjka vam samo še

ZRAČNI HLADILNIK

(hladi ali greje po potrebi)

Morda tudi še

GRELNİK NA OLJE

(boljši in cenejši kot električni)

Oboje vam nabavi in inštalira

STANKO FABJANČIČ

80 MacArthur St., Ultimo, Sydney

TEL. 211-0387

DOBRODOŠLI OSEBNO ALI PO TELEFONU!

